

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย (พรมวัง)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
กันยายน 2559
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

พระมหาอุทัย วุฑฺฒิชโย (พรมวัง)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

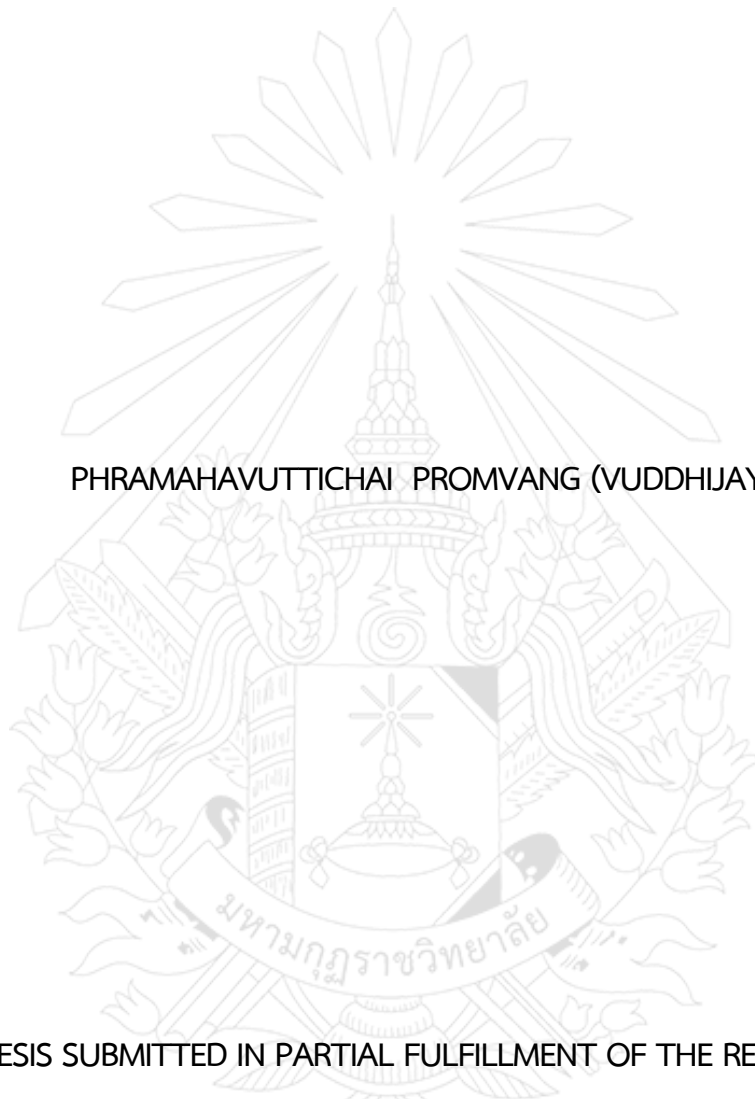
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กันยายน 2559

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE
OF OFFICIALS OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION
IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKON NAKHON PROVINCE

PHRAMAHAVUTTICHAI PROMVANG (VUDDHIJAYO)

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCES

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

SEPTEMBER 2016

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ ของ พระมหาอุทัย วุทธิชโย (พรมวัง) ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัยได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย ท้าวมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พันตำรวจเอก ศาสตราจารย์ ดร.นิตี ศรีวัฒนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ชวลิต โหลรินทร์)

..... กรรมการ
(ดร.กาญจนา ดำจตุ)

..... กรรมการ
(ดร.ยุthonา ปราณิต)

คณะสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(พระมหาอรุณ พลมารุโณ)

วันที่ 8 เดือน กันยายน พ.ศ. 2559

5720150312009 : สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง : ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ : การประยุกต์ใช้/หลักพรหมวิหาร 4/การปฏิบัติหน้าที่/ตำบล

พระมหาวุฒิชัย วุทธิชัย (พรมวัง) : การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKON NAKHON PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : รศ. ดร. ศรชัย ท้าวมิตร อาจารย์ที่ปรึกษา, พันตำรวจเอก ศาสตราจารย์ ดร.นิธิ ศรีวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, 189 หน้า, ปี พ.ศ. 2559

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน จำนวน 274 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการทาโร ยามาเน่ (Taro yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sampling Random Sampling) คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน จำนวน 274 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการของ ทาโร ยามาเน่ (Taro yamane) (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543, หน้า 79) ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คนจากนั้นนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน, 2) ด้านการศาสนา

ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี, 3) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 4) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต, และ 5) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน

2) บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่าการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น บุคลากร ควรสร้างความสบายใจให้แก่ชุมชนในการจัดสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา บุคลากรมีการสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา ให้ดีขึ้นภายในชุมชน 2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรจัดให้มีกีฬาในชุมชน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ควรมีนโยบายในการจัดสร้างความมั่นคงทางสุขภาพกายเพื่อความสุขของชีวิต 3) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พบว่าการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์และการท่องเที่ยว มีการส่งเสริมนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงนโยบายท่องเที่ยว 4) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรจัดให้ส่งเสริมป้องกันโรคภัยภายในชุมชนมีการจัดดูแลสุขภาพทุกเดือน มีการสร้างศูนย์สำหรับสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ 5) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับประเพณีระเบียบแบบแผนของท้องถิ่น มีการสร้างสถานที่บำรุงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้

5720150312003 : MAJOR : GOVERNMENT: M.Pol.Sc. (MASTER OF POLITICAL SCIENCES)

KEY WORD : APPLICATION / BRAHMAVIHARA 4/ DUTY PERFORMANCE / SUB-DISTRICT/

ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

PHRAMAHAVUTTICHAJ PROMVANG (VUDDHIJAYO) : AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKON NAKHON PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE : DR. SORNCHAI TAOMITR, ADVISOR, POL.COL.PROF.DR. NITHI SRIVATANA, CO - ADVISOR., 189 PP. B.E. 2559 (2016).

The objectives of this thesis were as follows: 1. to study the application of Brahmavihara Dhamma in duty performance of the officials in Tambol administration organizations in Charoensin district of Sakonnakhon province, 2. To compare the application of Brahmavihara Dhamma in duty performance of the officials in Tambol administration organizations in Charoensin district of Sakonnakhon province classified by their personal factors, and 3. To collect suggestions in the application of Brahmavihara Dhamma in duty performance of the officials in Tambol administration organizations in Charoensin district of Sakonnakhon province. The populations used in the study were from tambol Thungkae, Tambol Charoensin, Tambol Khoksila, Tambol Banlao and Tambol Nongpaen administration organizations in Charoensin district of Sakonnakhon province. 162 samplings were simple sampling random. The data were collected through questionnaires and analyzed by computerized program.

The results were found as follows;

1) The level of the application of Brahmavihara Dhamma in duty performance of the officials in tambol administration organizations in Charoensin district of Sakonnakhon province was totally high. In details, the highest level was on infrastructure, and followed by religion, arts and cultures, natural resource and environment conservation, life quality support, and investment plan support respectively.

2) The officials with different genders and education levels had indifferent level of opinion towards the application of Brahmavihara Dhamma in duty performance. The officials with different ages, positions and work

experiences had different levels of opinion towards the application of Brahmavihara Dhamma in duty performance with a statistically significant figure at 0.05.

3) The suggestions were as follows: 1. In infrastructure; construction of road, installment of electricity and waterworks should be done to community, 2. In life quality support; community sports center and park should be constructed to encourage people to exercise and keep their health in good conditions, 3. In investment plan support; business investment and tourism should be supported, 4. In religion, arts and cultures; community traditions, arts and cultures should be conserved and supported, and 5. In natural resource and environment conservation; the community resources and environment should be consumed carefully in a parallel with the conservation.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดีก็เพราะได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณดังต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระเทพปัญญามุนี เจ้าอาวาสวัดอาวุธวิกสิตาราม ที่คอยสนับสนุนผลักดันให้กระผมได้เรียนในระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร พระราชบัณฑิต อธิการบดี พระมหาบุญศรี ญาณวุฑฺโฒ, ผศ.ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่เมตตาคอยให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบคุณ รศ. ดร.ศรชัย ท้าวมิตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ พ.ต.อ.ศ.ดร.นิธิ ศรีวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ชวลิต ไหลรินทร์ ประธานกรรมการ รศ.ดร.ศรชัย ท้าวมิตร พ.ต.อ.ศ.ดร.นิธิ ศรีวัฒนา ดร.กาญจนา คำจตุติ ดร.ยุทธนา ประณีต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยแนะนำสิ่งต่างๆ เพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ดร.กาญจนา คำจตุติ ที่ช่วยเหลือในการให้คำแนะนำวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติให้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ รศ.(พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ดร. ชวลิต ไหลรินทร์ ดร.สมภาพ ระวังทุกข์ รศ.ดร. จำนง คันธิก และดร.ปัญญา คล้ายเดช ที่ช่วยตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณ นายเรืองศิลป์ คะโยธา นายก อบต.บ้านเหล่า นายทักษิณ มายูร นายก อบต.เจริญศิลป์ นายวิจารณ์ มุทาพร นายก อบต.ทุ่งแก นายประดิษฐ์ ดีกุดเรือ นายก อบต.หนองแปน นางอุไร เพชราเวช นายก อบต.โคกศิลา และ นายพรชัย วงศ์อุดมศิลป์ นายก อบต.ศรีวิชัย จังหวัดสกลนคร ที่อนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณโยมเพื่อนๆ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองรุ่นที่10 ทุกคนที่ช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณคุณโยมณรงค์ศักดิ์ ก้ามเลศ และคุณโยมพิชญ์นาถ ก้ามเลศ และครอบครัวที่อุปถัมภ์ทุนการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี และ ปริญญาโท ด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันจะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา และมอบบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแก่บิดามารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ซึ่งไม่สามารถจะเอ่ยนามได้ทั้งหมด

พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย (พรมวัง)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศคุณูปการ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 หลักพรหมวิหารธรรม	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่	26
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	36
2.4 สภาพพื้นที่ทำการวิจัย	49
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	58
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	60
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
3.6 การวัดค่าตัวแปร	63
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	63
3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.2 ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล	67
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร	70
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย	76
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ใน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร	118
ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นายก อบต. ในเขตอำเภอ เจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร	121
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	128
5.1 สรุปผลการวิจัย	129
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	134
5.3 ข้อเสนอแนะ	142
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	142
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในการปฏิบัติ	143
บรรณานุกรม	144
ภาคผนวก	147
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	148
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	150
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการ Try Out	156
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	158
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์	164
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ 5 ท่าน	166
ภาคผนวก ช แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์	172

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ซ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC	180
ภาคผนวก ฅ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ สัมประสิทธิ์อัลฟา	183
ภาคผนวก ญ ภาพถ่ายประกอบการสัมภาษณ์	185
ประวัติผู้วิจัย	189

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน	59
4.1	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	68
4.2	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	68
4.3	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	69
4.4	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง	69
4.5	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์	69
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน	70
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย () ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร	71
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร	72
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร	73
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร	74
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร	75
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามเพศ	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามเพศ	76
4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามเพศ	77
4.15 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามเพศ	77
4.16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามเพศ	78
4.17 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามเพศ	78
4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามเพศ	79
4.19 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามเพศ	79
4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ	80
4.21 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.22 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามเพศ	81
4.23 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามเพศ	81
4.24 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามอายุ	82
4.25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามอายุ	82
4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนครโดยรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	83
4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามอายุ	84
4.28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามอายุ	84
4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	85
4.30 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามอายุ	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.31	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตจำแนกตามอายุ	86
4.32	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามอายุ	87
4.33	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามอายุ	87
4.34	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนครด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	88
4.35	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ	89
4.36	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ	89
4.37	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนครด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	90
4.38	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตาม จำแนกตามอายุ	91
4.39	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามอายุ	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	เนื้อหา	หน้า
4.40	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	92
4.41	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	93
4.42	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	93
4.43	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา	94
4.44	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา	94
4.45	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามระดับการศึกษา	95
4.46	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามระดับการศึกษา	95
4.47	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามระดับการศึกษา	96
4.48	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามระดับการศึกษา	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.49	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา	97
4.50	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา	97
4.51	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามระดับการศึกษา	98
4.52	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามระดับการศึกษา	98
4.53	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามตำแหน่ง	99
4.54	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามตำแหน่ง	99
4.55	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง	100
4.56	แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง	100
4.57	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามตำแหน่ง	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.58 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามตำแหน่ง	101
4.59 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามตำแหน่ง	102
4.60 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามตำแหน่ง	102
4.61 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง	103
4.62 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง	103
4.63 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามตำแหน่ง	104
4.64 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามตำแหน่ง	104
4.65 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์	105
4.66 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.67	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	106
4.68	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	107
4.69	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	107
4.70	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	108
4.71	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	109
4.72	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	109
4.73	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	110
4.74	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	111
4.75	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.76 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ	112
4.77 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	113
4.78 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	113
4.79 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ	114
4.80 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	115
4.81 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์	115
4.82 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)	116
4.83 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.84 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร	118
4.85 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร	119
4.86 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร	119
4.87 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร	120
4.88 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร	121

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 มาตรา 4 ได้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็น 3 ส่วน ดังนี้ (1) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง (2) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค (3) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและมาตรา 70 ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้ (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) เทศบาล (3) สุขาภิบาล (4) ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนด การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น คือการให้ราษฎรมีอำนาจในการปกครองตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเองและตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นสาธารณะท้องถิ่นของตนเอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันประกอบด้วยกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเมืองพัทยา ดังนั้นโดยหลักการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ในการปฏิบัติราชการของข้าราชการที่ดีจะต้องมีคุณธรรม เคารพและปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ไม่ปฏิบัติการตามอำเภอใจ ไม่เบียดเบียนประชาชน ตลอดจนมีความประพฤติและจิตใจที่สูงส่ง ผู้รักษาและผู้ใช้กฎหมายจะเคารพนับถือกฎหมาย (ฐาปนีย์ นาครทรรพ, 2532, หน้า 19) หลักธรรมหรือจริยธรรมคือ สิ่งที่ต้องประพฤติและยังจะต้องถามต่อไปอีกว่าอะไรควรประพฤติหรือต้องประพฤติ ประพฤติเพื่ออะไร ได้อะไรจากการประพฤติ ในภาษาต่างประเทศใช้คำว่า Ethic มีความหมายเป็นปรัชญาของศีลธรรม (Philosophy of Morality) ไม่ใช่ตัวการปฏิบัติ ถ้าเป็นตัวการปฏิบัติใช้คำว่าศีลธรรม ถ้าอธิบายตามความหมายของจริยธรรมกับศีลธรรมแล้ว เราอาจจะใช้สิ่งทั้งสองคู่กันไป คือจริยธรรมเป็นปรัชญา ศีลธรรมเป็นตัวปฏิบัติ (จรัส พยัคฆราชศักดิ์ 2546, หน้า 176)

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชอบธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงกำหนดบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 หมวด 13 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279 มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม กล่าวคือ รัฐต้องจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและพนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ข้าราชการพนักงานและลูกจ้างของรัฐเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการงานเบกษา, เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก., (2550) และข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 หมวดจรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อ 1 ความว่าข้าราชการพลเรือนพึงเป็นผู้มีศีลธรรมอันดี และ

ประพัตติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 111 ตอนที่ 19, (2537) บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน ในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องอาศัยหลักปฏิบัติเพื่อให้งานสำเร็จ และทำหน้าที่เป็นผู้นำของประชาชน ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่นี้จะประสบกับปัญหากับข้อปฏิบัติ ด้านระเบียบ กฎหมาย และความเข้าใจจากประชาชน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ประสบผลสำเร็จจึงได้นำคุณธรรม และจริยธรรม ด้านพรหมวิหารธรรมทั้ง 4 ประการ ที่ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เนื่องจากถ้าหากบุคลากรได้รับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านเหล่านี้แล้ว จะนำไปสู่การแก้ไขหรือลดปัญหาในด้านอื่นๆด้วย เช่น ปัญหาด้านการควบคุมอารมณ์ ซึ่งตามหลักธรรมในพุทธศาสนานั้น อารมณ์โกรธหรือความมั่งร้าย ความริษยา สามารถบรรเทาลงได้ด้วย พรหมวิหารธรรม (วิไลพร ภาณุทานนท์ ณ มหาสารคาม, 2527, หน้า 11)

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ มีทั้งหมด 5 แห่ง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามที่กำหนดไว้คือ จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำ ทางบก, รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และสถานที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล, ป้องกันโรคติดต่อ, บรรเทาสาธารณภัย, ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นต้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บางแห่งยังต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ อาทิ การทุจริตประพัตติมิชอบ การใช้กลุ่มอิทธิพล การเป็นกลุ่มผู้รับเหมาในท้องถิ่น เป็นต้น แต่ปัญหาประการสำคัญที่สุด คือ การไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุที่ไม่มีการส่งเสริมให้พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สามารถกำกับความประพัตติให้เป็นไปโดยชอบ สามารถสร้างความรักความเชื่อถือให้เกิดแก่หมู่ชน เข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เพื่อกระตุ้นให้เป็นกระจุกเงาในการสะท้อนพฤติกรรมของบุคลากร และเพื่อปลูกจิตสำนึกในการมีความเมตตา กรุณาต่อกันโดยมีจิตสาธารณะทำเพื่อประโยชน์ต่อส่วนร่วมเพื่อสืบสานสังคมและวัฒนธรรมไทยที่ดีงามต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน

1.3.2 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน

1.3.3 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน

1.3.4 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน

1.3.5 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาคั่นคว่า ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 274 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร
- 2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร
- 3) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร
- 4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร
- 5) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ให้ดียิ่งขึ้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

บุคลากร หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ในแต่ละหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ทั้งในฝ่ายบริหาร และฝ่ายข้าราชการประจำ ประกอบด้วย พนักงานจ้าง ลูกจ้างประจำ เจ้าหน้าที่และพนักงานส่วนตำบลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่บุคคลกระทำหรือแสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรมในการนำความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และทัศนคติของตนที่มีต่องานเพื่อนำมาประกอบเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสำเร็จที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรหรือหน่วยงานได้กำหนดไว้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำทางบก การสาธารณสุขโปศ การสาธารณสุขการและการก่อสร้างอื่น ๆ

ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง การจัดให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬาการพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี เยาวชน คนชรา ผู้ด้อยโอกาส

ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว กลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ ให้มีตลาด การท่องเที่ยว กิจการเกี่ยวกับการพาณิชยกรรม การฝึกและประกอบอาชีพ

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย

ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมการศึกษา การกีฬา

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทหนึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับดูแลของรัฐ มีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

หลักพรหมวิหาร หมายถึง ธรรมประจำใจของผู้ประเสริฐหรือผู้มีจิตใจยิ่งใหญ่ กว้างขวางดุจพระพรหม 4 อย่าง และเป็นหลักธรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหลักความประพฤติในการปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่น เป็นธรรมที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) เมตตา หมายถึง ความปรารถนาอยากให้อื่นมีความสุข
- 2) กรุณา หมายถึง ความสงสารอยากช่วยเหลือให้อื่นพ้นจากความทุกข์
- 3) มุทิตา หมายถึง ความพลอยยินดี ที่ผู้อื่นได้ดี
- 4) อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง

การประยุกต์ใช้หลักเมตตา หมายถึง การพิจารณาถึงความสะดวกของประชาชน ให้ประชาชนได้รับความสุข ในการใช้ชีวิตประจำวัน

การประยุกต์ใช้หลักกรุณา หมายถึง การพิจารณาถึงความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อให้ประชาชนพ้นทุกข์

การประยุกต์ใช้หลักมุทิตา หมายถึง การให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

การประยุกต์ใช้หลักอุเบกขา หมายถึง มีความเป็นกลาง

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น

1) เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

2) อายุ หมายถึง อายุของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ 1) ต่ำกว่า 30 ปี 2) 30-50 ปี และ 3) 51 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี และ 2) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4) ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1)บุคลากรฝ่ายบริหาร 2) บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

5) ประสบการณ์ หมายถึง ประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 1) น้อยกว่า 5 ปี, 2) 6- 10 ปี, 3) 11- 15 ปี และ 4) 16 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ตามประเด็นต่อไปนี้

- 2.1 หลักพรหมวิหารธรรม
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หลักพรหมวิหารธรรม

หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่าและประโยชน์มากมาย พระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญกับพรหมวิหารธรรมเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นธรรมสำหรับผู้ใหญ่มีฐานะเป็นผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าหลักพรหมวิหารธรรมกับการปฏิบัติงาน โดยแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นดังนี้ 1) ความหมายของพรหมวิหารธรรม 2) วิธีการนำพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน 3) ปฏิกิริยาธรรมของพรหมวิหารธรรม 4) ประโยชน์จากหลักพรหมวิหารธรรมกับการนำไปประยุกต์ใช้ 5) โทษจากการที่ผู้ปฏิบัติงานไม่นำหลักพรหมวิหารธรรมไปประยุกต์ใช้

2.1.1 ความหมายของพรหมวิหารธรรม

หลวงเทพดรญาณุศิษย์ (ทวี ธรรมธัช ป.9) (2534, หน้า 429) พรหมวิหาร แยกศัพท์ได้ดังนี้ พรหม + วิหาร การประกอบศัพท์มีดังนี้ พรหม ศัพท์ แปลว่า พรหม วิ อุปสรรค์ หร ธาตุ ในความหมาย หรณ = เป็นอยู่ วิหาโร มีอรรถวิเคราะห์ว่า วิหริติ เตนาติ วิหาโร (ชโน) แปลว่า ชนยอมอยู่ด้วยธรรมนั้น เหตุนั้น ธรรมนั้น ชื่อว่าเป็นเครื่องอยู่แห่งชน (ณ ปัจจัยในกิตติกิจปัจจัย ปัจจัยแห่งนามกิตติ เป็นกัตตรูป กรณสาธนะ) พรหม + วิหาโร = พรหมวิหาโร เป็นศัพท์สมาส

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2543, หน้า 148) กล่าวว่า พรหมวิหาร คือ ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2545, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของพรหมวิหารว่า “พรหมวิหาร หมายถึง ธรรมประจำใจของผู้ประเสริฐหรือผู้มีจิตใจยิ่งใหญ่ กว้างขวางดุจพระพรหม 4 อย่าง”

พระวิริวัฒน์ รอดสุโข (2545, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของพรหมวิหารว่า “พรหมวิหาร หมายถึง ธรรมเป็นเครื่องอยู่อย่างประเสริฐของมนุษย์ คอยกำกับความประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้องและให้ความเอื้อเฟื้อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์”

1) ความหมายของเมตตา

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2545, หน้า 148) กล่าวว่า เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่เมตรี และคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

สมหวัง วิทยาปัญญานนท์ (2549, หน้า 17) กล่าวว่า เมตตา หมายถึง ความรักใคร่เอ็นดู ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นให้มีความสุข ทั้งสุขกายและสุขใจ ความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองตามสมควรแก่สภาพ บุคคลที่เป็นใหญ่จะต้องแผ่ความรักให้กว้างขวางตั้งแต่รักตนเอง รักบิดามารดา ญาติ พี่น้องมิตรสหาย ศัตรู และสัตว์ทั่วไป เพื่อสร้างมิตรภาพ และเห็นคุณค่าของชีวิตมากขึ้นจนไม่กระทำความชั่ว การจะมีความสุขแก่ผู้อื่นทำได้หลายวิธี มีดังนี้ ช่วยเหลือทางกายคือ ช่วยให้ข้าวปลาอาหาร แก่คนยากจน จูงคนตาบอดหรือคนชราข้ามถนน ช่วยเหลือทางวาจา เช่น พูดไพเราะ ปลอดภัยให้ กำลังใจแก่คนที่กำลังเศร้าโศกเสียใจ ช่วยเหลือทางใจ เช่น มีความปรารถนาดีต่อเขา ไม่คิดอาฆาตพยาบาท

พระอริยคุณาธาร (ปุสฺโส เส็ง) (2549, หน้า 25) กล่าวว่า เมตตา ความรักที่บริสุทธิ์ มีลักษณะมุ่งดี หวังดี ตรงกันข้ามกับความขึงเคียดเกลียดชัง และเป็นความรักที่ปราศจากกามราคะ (คือ ความกำหนัด) เป็นชนิดความรักระหว่างมารดาบิดา กับ บุตรธิดา

สรุปกล่าวได้ว่า เมตตา เป็นธรรมที่มีคุณค่าแก่ทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเมตตา เป็นผู้ที่มีความรักใคร่ สร้างความสามัคคี สมัคสมานกลมเกลียว ดังพุทธภาษิตว่า “สหาโย อตถชาตสส โหติ มิตตํ ปุนปฺปุนํ” แปลว่า สหายเป็นมิตรของผู้มีความต้องการเนื่องๆ ซึ่งผู้ที่มีความปรารถนาดีจึงได้ชื่อว่ามิตร อยากให้ผู้อื่นมีแต่ความสุข พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) กล่าวไว้ว่า ความมีเมตริจิต ความปรารถนาดี ความอยากให้ผู้อื่นมีความสุขและประสบแต่สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ ทั้งโลกนี้และโลกหน้าหรือในปัจจุบันและอนาคต

2) ความหมายของกรุณา

พระอริยคุณาธาร (ปุสฺโส เส็ง) (2549, หน้า 26) ท่านได้ให้คำอธิบายกรุณาไว้ดังนี้
กรุณา หมายถึง ความเอ็นดู มีลักษณะทนดูตายไม่ได้ พอใจช่วยเหลือเกื้อกูลให้เขาได้รับสุข โดยไม่เห็นแก่เหนื่อยยากและสิ่งตอบแทน ตรงกันข้ามกับความพยาบาทมาดร้าย

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2545, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของกรุณาว่า กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

สมหวัง วิทยาปัญญาพนธ์ (2549, หน้า 18) กล่าวว่า กรุณา หมายถึง ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์ คือ ความปรารถนาจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ยากและความลำเค็ญต่าง ๆ เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นการช่วยให้เขาพ้นจากสิ่งที่เบียดเบียนเขาที่ทำให้เกิดความไม่สบายทางกายและใจ เช่น ช่วยเหลือทางกาย เช่น ช่วยคนกำลังตกน้ำ ช่วยรักษาพยาบาลคนบาดเจ็บให้รอดพ้นจากอันตราย

สรุปได้ว่า กรุณา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่งที่เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน พระพุทธองค์ทรงสรุปไว้ว่าความทุกข์มี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ ทุกข์โดยสภาวะ หรือเกิดจากเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของร่างกาย เช่น การเกิด การเจ็บไข้ ความแก่ และความตายสิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาในโลกจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งรวมเรียกว่า กายิกทุกข์ ทุกข์จรหรือทุกข์ทางใจ อันเป็นความทุกข์ที่เกิดจากสาเหตุที่อยู่นอกตัวเรา เช่น เมื่อมีความปรารถนาแล้วไม่สมหวังก็เป็นทุกข์ การประสบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์การพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักก็เป็นทุกข์ รวมเรียกว่า เจตสิกทุกข์ แท้จริงแล้ว กรุณาจึงมีทั้งเทียมนและแท้ กรุณาเทียม หมายถึง เมื่อเกิดความสงสารบุคคลที่ประสบทุกข์แล้วตนเองก็พลอยเป็นทุกข์ไปด้วย แต่กรุณาแท้จนถึงตนเองจะช่วยเขาได้หรือไม่ก็ตามจะไม่พลอยเป็นทุกข์ไปด้วยกับเขา ดังพระนิพนธ์ของสมเด็จพระญาณสังวรว่า “อันความกรุณานั้นมหัศจรรย์ยิ่ง... ความทุกข์ยากเดือดร้อนของตนเอง แม้มากมายก็กลายเป็นเรื่องเล็ก เมื่อเป็นไปเพื่อให้กรุณาของตนสัมฤทธิ์ผลได้ช่วยให้คนอื่นสัตว์อื่นให้เป็นสุข”

3) ความหมายของมูทิตา

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2545, หน้า 25) กล่าวว่า “มูทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่น เบิกบานอยู่เสมอต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีความสุข เจริญอกงามยิ่งขึ้นไป”

พระอริยคุณารธาร (ปุสฺโส เส็ง) (2549, หน้า 26) กล่าวว่า “มูทิตา คือความชื่นใจ มีลักษณะร่าเริงชื่นบาน พลอยมีส่วนในความ สุข ความเจริญของผู้อื่น ตรงกันข้ามกับความริษยา ซึ่งไม่ยอมใครง่ายๆได้ดีมีความสุขกว่าตน หรือเท่าเทียมตน”

สมหวัง วิทยาปัญญาพนธ์ (2549, หน้า 18) กล่าวว่า “มูทิตา คือความมีจิตพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข ความสำเร็จหรือความเจริญ หมายถึง การแสดงความยินดีปีติตา เมื่อผู้อื่นประสบความเจริญ เช่น การเลื่อนฐานะ ตำแหน่ง ยศ เป็นต้นมูทิตาเป็นคุณธรรมที่สามารถกำจัดความอิจฉาริษยาและการโกรธเคืองได้ เพราะการอิจฉาริษยาผู้อื่นย่อมมีแต่ความทุกข์ จิตใจจะหาความสุขสงบไม่ได้ แต่บุคคลที่มีมูทิตามีความสุขกายสุขใจ หน้าที่าสตชื่น แจ่มใส และเป็นที่ยรักของคนทั่วไปผูกมิตรไว้ได้สร้างมิตรกับคนอื่นได้ง่าย”

สรุปกล่าวได้ว่ามูทิตา หมายถึงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่า “ดี” ในที่นี้ หมายถึง การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีจึงหมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ไม่มีจิตใจริษยา ความริษยา คือ ความไม่สบายใจ ความโกรธ

ความฟุ้งซ่านซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าตน เช่น เห็นเพื่อนแต่งตัวเรียบร้อยแล้วครุชมเขยก็เกิดความริษยาจึงแกล้งเอาเศษชอล์ก โคลน หรือหมึกไปป้ายตามเสื้อกางเกงของเพื่อนนักเรียนคนนั้นให้สกปรกและอะทอะ เราต้องหมั่นฝึกหัดตนให้เป็นคนที่มีมุกิตา เพราะจะสร้างไมตรีและผูกมิตรกับผู้อื่นได้ง่ายและลึกซึ้ง เป็นสิ่งประเสริฐในการสร้างมิตรผูกไมตรี ไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรใดย่อมสามารถทำให้องค์กรนั้นดำเนินไปด้วยดี ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

4) ความหมายของอุเบกขา

พระอริยคุณาธาร (ปุสฺโส เส็ง) (2549, หน้า 27) กล่าวว่า “อุเบกขา คือความเที่ยงธรรม มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่ ใจหนักแน่น รู้จักสิ่งเป็นไปได้ เป็นไปไม่ได้ ดีแล้ว มองเห็นความเป็นไปตามกรรมของสัตว์แจ้งชัดในใจ ควรช่วยก็ช่วย ไม่ควรช่วยก็ไม่ช่วย เป็นผู้รู้จักประมาณทำให้คุณธรรม 3 ข้อข้างต้นสมดุลกันด้วย ใจจะสงบเย็นด้วยคุณธรรมข้อนี้อย่างมากทีเดียวจึงสามารถข่มกามราคะได้อย่างดี”

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2545, หน้า 26) อุเบกขา คือ “ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง”

สมหวัง วิทยาปัญญานนท์ (2549, หน้า 19) กล่าวว่า “อุเบกขา คือความวางเฉยไม่ตีใจ ไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง ตั้งตนเป็นกลาง เมื่อปฏิบัติตาม 3 ข้อข้างต้นแล้วไม่เป็นผลด้วยความเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงด้วยความรักหรือความชัง หรือปกปิดความผิดของคนที่คุณรักและโยนความผิดให้คนที่ตนชังเมื่อพิจารณาตามหลักของกฎแห่งกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครทำกรรมดีย่อมจะได้รับผลดี ใครทำกรรมชั่ว ย่อมจะได้รับผลชั่ว ตัวเราไม่ควรไปตีใจหรือซ้ำเติมกับความวิบัติของเขา

สรุปได้ว่า ธรรมประจำใจของผู้ประเสริฐหรือผู้มีจิตใจยิ่งใหญ่ กว้างขวางดุจพระพรหม 4 อย่าง และเป็นหลักธรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหลักความประพฤติในการปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นเป็นธรรมที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) เมตตา หมายถึง ความปรารถนาอยากให้อุเบกขาผู้อื่นมีความสุข
- 2) กรุณา หมายถึง ความสงสารอยากช่วยเหลือให้อุเบกขาผู้อื่นพ้นจากความทุกข์
- 3) มุกิตา หมายถึง ความพลอยยินดี ที่ผู้อื่นได้ดี
- 4) อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง

การประยุกต์ใช้หลักเมตตา หมายถึง การพิจารณาถึงความสะดวกของประชาชน

การประยุกต์ใช้หลักกรุณา หมายถึง การพิจารณาถึงความเดือดร้อนของประชาชน

การประยุกต์ใช้หลักมุกิตา หมายถึง การให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

การประยุกต์ใช้หลักอุเบกขา หมายถึง การพิจารณาอย่างรอบคอบ

2.1.2 วิธีการนำพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

พรหมวิหารธรรมนั้นมี 4 ประการ ซึ่งแต่ละข้อนั้นมีสภาวะที่แตกต่างกันออกไป ในที่นี้ผู้วิจัยมุ่งจะศึกษาวิธีการนำพรหมวิหารธรรม คือ วิธีการนำเมตตามาใช้ในการปฏิบัติงาน วิธีการนำกรุณา

ใช้ในการปฏิบัติงาน วิธีการนำมุตตามาใช้ในการปฏิบัติงาน วิธีการนำอุเบกขามาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) วิธีการนำหลักเมตตาในพรหมวิหารธรรม 4 มาใช้ในการปฏิบัติงาน

ในทางพระพุทธศาสนานั้นได้ให้ความสำคัญกับหลักพรหมวิหารธรรมเป็นอย่างมาก ทั้งในการปฏิบัติงาน เพราะเป็นธรรมสำหรับผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นสำหรับผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานการนำหลักเมตตามาใช้จะต้องตระหนักในการพิจารณาเห็นโทษของโทสะ และอาณิสสของขันติเป็นอันดับแรก เนื่องจากโทสะมีโทษมากมาย ทำให้จิตใจไม่สามารถตั้งอยู่ในเมตตาได้ ดังข้อความในพระสูตรที่ว่า “บุคคลผู้เกิดโทสะแล้ว อันโทสะครอบงำแล้ว... ย่อมคิดเพื่อเบียดเบียนทั้งตนเองทั้งผู้อื่นบ้าง ดังนั้นเขาย่อมได้รับความโทมนัส” ละ “บุคคลผู้ถูกความโกรธครอบงำย่อมประพฤติดุจริตทางกาย ทางวาจา ทางใจ เมื่อเขาตายแล้ว ย่อมเข้าสู่ทุกตินิบาตนรก” การเข้าใจในโทษของโทสะและผลดีของความอดทนทำให้กุศลธรรมเกิดขึ้น ดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า “ขันติ คือความยับยั้งใจไว้เป็นธรรมเครื่องเผาบาปให้เหือดแห้งสิ้นเยียม” และ “เรายกย่องบุคคลผู้มีขันติเป็นกำลัง มีขันติเป็นกองทัพอ่าเป็นพราหมณ์” ยิ่งกว่านั้นขันติยังเป็นคุณธรรมที่จะเป็นเครื่องป้องกันความฉิบหายและนำไปซึ่งประโยชน์อันยิ่งใหญ่ให้แก่ตนและผู้อื่น ที่จะประเสริฐวิเศษยิ่งไปกว่าขันตินั้นย่อมไม่มี ผู้เป็นผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นผู้ที่ผลักดันให้ประเทศชาติ หรือองค์กรพัฒนาไปสู่ความเจริญได้นั้น จะต้องเป็นคนกล้าตัดสินใจหนักแน่นและอดทนถึงจะเป็นผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่กล้าหาญองอาจ และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ ดังที่พระมหาวีรวงศ์ (พิมพ์ ธรรมธโร) ได้กล่าวไว้ในบทสร้างนิสัยผู้นำพอสรุปใจความได้ว่า “คนองอาจกล้าหาญย่อมมีใจทรหดอดทน ผู้ทำราชการก็ดี ผู้ทำกิจการส่วนตัวก็ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน ต้องเป็นผู้หนักแน่นและอดทน ไม่ยอมปล่อยให้ความฉุนเฉียวหงุดหงิดเข้าครองใจและแสดงกิริยาวาจารุนแรง เกิดบาดหมางร้ายรานกันขึ้นทำให้เสียประโยชน์ของตนและของผู้อื่น ดังนั้นคนผู้องอาจกล้าหาญ จึงมีใจทรหดอดทน พยายามข่มใจของตนให้อยู่ ไม่ปล่อยให้โทสะเข้าครองใจ ไม่ทำไม่พูดไปตามอำนาจโทสะ หรือไม่ทำไม่พูดในขณะที่กำลังมีโทสะ เมื่อระงับโทสะชำระใจให้ผ่องใส พอแลเห็นทางที่ควรหรือสมควรได้แล้ว จึงทำตามทางที่ควรนั้นต่อไป” ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีความอดทนจึงสามารถข่มใจและละโทสะได้

ดังนั้น เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานได้พิจารณาเห็นโทษของโทสะและรู้ถึงผลดีของขันติและ หลังจากนั้นต้องทำความเข้าใจต่อบุคคลที่ควรให้ความเมตตา เพราะบุคคลมีความแตกต่างกันมาก ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาดต้องรู้ว่าบุคคลคนใดควรได้รับความเมตตาและบุคคลใดไม่ควรได้รับ ซึ่งหากจำแนกบุคคลไม่เป็นแล้ว อาจไม่เกิดประโยชน์และเป็นโทษได้ด้วย

2) วิธีการนำหลักกรุณาในพรหมวิหารธรรมมาใช้สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานมีความประสงค์ที่จะเจริญกรรมฐานนั้น จะต้องเป็นไปโดยไม่มี ความเบียดเบียนผู้อื่นเป็นอันดับแรก พึงพิจารณาให้เห็นโทษของวิหเสาคือความเบียดเบียน และอาณิสสของกรุณาเสียก่อน วิหเสาและโทษของวิหเสนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า “บุคคลบางคนในโลกนี้ ย่อมเบียดเบียนสัตว์ทั้งหลาย ด้วยฝ่ามือบ้าง... ความเดือดร้อนยิ่ง ความเข้าไปทำร้าย นี้เรียกว่าวิหเสา”

ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีอิจฉาสัยชอบเบียดเบียนผู้อื่น ใช้ผู้อื่นบ้าง กระทำเองบ้าง ผลของความชั่วย่อมตอบแทนเขาในวันหนึ่ง คือเมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานเบียดเบียนผู้อื่น เช่นทำให้เสียทรัพย์บ้าง ทำร้ายให้เสียชีวิตบ้าง เป็นต้น เขาย่อมเดือดร้อนเพราะการกระทำชั่วของตนเอง บุคคลทั่วไปย่อมติเตียนนินทา ว่าร้ายต่าง ๆ นานา เขาจะเป็นคนไม่สง่าผ่าเผย อดอาจ แกล้งกล้า นำความเสื่อมเสียมาสู่วงศ์ตระกูล

ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานได้พิจารณาเห็นโทษของวิหิงสาแล้ว หลังจากนั้นให้พิจารณาถึงอานิสงส์หรือผลดีของกรุณา นั่นคือความสงสาร ปรารถนาให้ทุกคนพ้นจากทุกข์ ความเดือดร้อน ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับวิหิงสา กรุณาให้คุณ แต่วิหิงสาให้โทษ

ในปกรณ์วิเสสวิสุทธิธรรมรคได้กล่าวถึงอานิสงส์ของกรุณาไว้ว่า “อานิสงส์ 11 ประการ มีหลักเป็นสุข เป็นต้น เหมือนกันกับอานิสงส์ของเมตตา” เมื่อได้เห็นโทษของวิหิงสาและอานิสงส์ของกรุณาอย่างชัดเจนแล้ว หลังจากนั้นต้องทำความเข้าใจต่อบุคคลที่ควรให้ความกรุณา เพราะบุคคลมีความแตกต่างกันมาก ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาดต้องรู้ว่าบุคคลคนใดควรได้รับความกรุณาและบุคคลใดไม่ควรได้รับ ซึ่งหากจำแนกบุคคลไม่เป็นแล้วอาจไม่เกิดประโยชน์และเป็นโทษได้ด้วย

3) วิธีการนำหลักมูทิตาในพรหมวิหารธรรม 4 มาใช้สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ (2539, หน้า 195) เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานต้องพิจารณาให้ลึกซึ้งและเข้าใจถึงโทษของอริคือความไม่ยินดีต่อคุณงามความดีของผู้อื่น และอานิสงส์ของมูทิตาเป็นอันดับแรก เพราะว่อริเป็นอกุศลธรรม มีสภาพไม่พอใจ ไม่ยินดีในความดีของผู้อื่น เป็นเหตุทำให้จิตเศร้าหมองขุ่นมัว และทำลายกุศลธรรมให้พินาศไป ขัดขวางสิ่งที่เป็นกุศลธรรมทั้งปวงที่ยังไม่เกิดขึ้นและ อริยังเป็นสาเหตุให้อกุศลธรรมบังเกิดขึ้นอีกด้วย ฉะนั้นแล้ว ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องละอริ หรือทำทุกวิธีที่จะไม่ให้เกิดขึ้น

เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานพิจารณาถึงโทษของอริแล้ว หลังจากนั้นให้พิจารณาถึงอานิสงส์ของมูทิตาคือความพลอยยินดีต่อคุณงามความดีของผู้อื่น อานิสงส์ของมูทิตามี 11 ประการ มีหลักก็เป็นสุข เป็นต้น เหมือนกับอานิสงส์ของเมตตาทุกประการ ซึ่งมูทิตาเป็นธรรมฝ่ายกุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้ความชุ่มชื้นยินดี มีความสุข ในหนังสือพระอภิธรรมกล่าวไว้ว่า “มูทิตามีสุขจิตสวัตบัญญัติเป็นอารมณ์” คือผู้ปฏิบัติต้องเจริญมูทิตาไปยังบุคคลที่เป็นสุข แล้วตั้งจิตของตนให้พลอยยินดีมีความสุขกับบุคคลที่มีความสุขนั้นด้วย

4) วิธีการนำหลักอุเบกขาในพรหมวิหารมาใช้สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

การเจริญพรหมวิหาร 3 ข้อข้างต้นนั้นผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติได้โดยลำดับและตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้ปฏิบัติ ส่วนอุเบกขานั้นนับได้ว่าเป็นข้อธรรมที่พิเศษ ซึ่งกล่าวได้ว่า อุเบกขาเป็นผลจากการปฏิบัติตามหลัก เมตตา กรุณา และมูทิตาจนกระทั่งครบแล้ว หลังจากนั้น ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานจึงตั้งจิตของตนอยู่ในอุเบกขาธรรม

สรุปได้ว่า หลักพรหมวิหาร เป็นหลักที่เกิดขึ้นแล้วในจิตมนุษย์ทุกคนและสังคมทุกวันนี้สามารถนำหลักนี้ไปใช้ได้ตลอดเวลา โดยมีหลัก 4 ประการ เมตตา การทำใจรักต่อความดีสิ่งดีที่จะพูด

กรุณา สงสารคนที่มาขอความช่วยเหลือเกิดเวทนาต่อการกระทำความชั่ว มุทิตา พลอยยินดีต่อคุณงามความดีของผู้อื่น อุเบกขา วางเฉยต่อคำพูดของคนอื่นที่ไม่ดี

2.1.3 ปฏิปักษ์ธรรมของพรหมวิหารธรรม

ปฏิปักษ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นศัตรูกัน สิ่งที่ตรงกันข้ามกัน หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อพรหมวิหารธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น ปฏิปักษ์เป็นธรรมฝ่ายอกุศล จะเป็นตัวคอยขัดขวางพรหมวิหารธรรมอันเป็นธรรมฝ่ายกุศล ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1) ปฏิปักษ์ธรรมของเมตตา ปฏิปักษ์ธรรมของเมตตา มีทั้งที่อยู่ใกล้และอยู่ไกล คือ

1.1) **ข้าศึกใกล้ของเมตตา** ได้แก่ ราคะ คือความกำหนัด หรือความยินดีในกาม ซึ่งอยู่ใกล้ชิดความเมตตามากที่สุดหากไม่ระมัดระวังมีสติคอยควบคุมตนเองอยู่เสมอแล้วความเมตตาอาจทำให้ราคะเข้ามาแทรกแซงได้ เหมือนศัตรูของบุรุษที่อยู่ใกล้ชิดกันย่อมได้โอกาสทำร้ายได้เร็วกว่าศัตรูที่อยู่ไกล ในปกรณวิเสสวิสุทธิมรรคกล่าวไว้ว่า “ราคะกับเมตตาในที่นี้ต่างก็มองคนอื่นในแง่ที่เหมือนกัน ราคะนับว่าใกล้ชิดกับเมตตา หากผู้ปฏิบัติผลอนิดเดียว ราคะก็เข้าแทนเมตตาทันที ราคะนั้นย่อมได้โอกาสเกิดขึ้นเร็วมาก ดังนี้ ผู้ปฏิบัติต้องคอยระวังจิต เมตตาที่ทำให้เกิดราคะ”

ราคะนี้ เป็นกิเลสประเภทหนึ่งในบรรดาอนุสัยกิเลส 7 ประการ ซึ่งเป็นกิเลสที่ละเอียดมากนอนเนื่องอยู่ในจิตสันดานของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นความรู้สึกที่กำหนดยินดีพอใจในวัตถุกาม คือสิ่งที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ มีอยู่ 5 ประการ ดังนี้

- 1) รูป น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ เป็นที่ตั้งความกำหนัดซึ่งเห็นได้ด้วยจักขุ
- 2) เสียง น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ เป็นที่ตั้งความกำหนัดซึ่งฟังได้ด้วยโสต
- 3) กลิ่น น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ เป็นที่ตั้งความกำหนัดซึ่งเห็นรู้ได้ด้วยจุมูก
- 4) รส รูป น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ เป็นที่ตั้งความกำหนัดซึ่งรู้ได้ด้วยลิ้น
- 5) โภกฐัพพะ รูป น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ เป็นที่ตั้งความกำหนัดซึ่งรู้ได้ด้วยกาย

กิเลส คือ ราคะ หรือเรียกว่า ราคะนุสัย เป็นกิเลสที่นอนเนื่องฝังลึกอยู่ในจิตใจของโลภยิสต์ว์ทุกประเภท ยกเว้น พระอรหันต์เท่านั้น ซึ่งเป็นผู้หลุดพ้นสำหรับบุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติงานหรือผู้นำจะต้องระมัดระวังให้ดีพยายามอย่าตกอยู่ในอำนาจของราคะ เพราะจะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ตนเป็นอย่างมาก ราคะที่กำเริบขึ้นจะมีกำลังมากขึ้นเรื่อย ๆ หากไม่มีการควบคุมไว้ให้ดีพอ เมื่อถึงจุดหนึ่งจะแสดงออกโดยการกระทำชั่วทางกาย วาจา มีความรุ่มร้อนในใจของตนอยู่เสมอ อันเป็นมูลเหตุแห่งความเดือดร้อนทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น เหตุแห่งความกำหนัดยินดีในกามคุณอารมณ์ ซึ่งปล่อยให้กำเริบโดยไม่มีการควบคุม ซึ่งอารมณ์ที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจนั้นอยู่ที่จุดมุ่งหมายถ้าอยู่ในอารมณ์ที่ดีก็เป็นกุศล แต่ถ้าอยู่ในอารมณ์ที่ชั่วก็เป็นอกุศล อนึ่งกาม คือความใคร่ ความกำหนัดยินดี ซึ่งแบ่งออกเป็น ประเภท คือ วัตถุกาม และกิเลสกาม พอที่จะอธิบายได้ดังนี้

วัตถุกาม ในกามสูตร กล่าวว่า วัตถุกามเป็นฉน รูป เสียง กลิ่น รส โภกฐัพพะ อันเป็นที่ชอบใจ เครื่องลาด เครื่องนุ่งห่ม...และวัตถุเป็นที่ตั้งแห่งความกำหนัดอย่างใดอย่างหนึ่ง ชื่อว่า วัตถุกาม

1) วัตถุประสงค์ หรือความที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจในสิ่งของต่าง ๆ ในที่นี้มีได้เจาะจง เฉพาะรูป เสียง กลิ่น ฯลฯ ที่เป็นของมนุษย์เท่านั้น แต่ความจริงแล้วครอบคลุมไปถึงสัตว์แลสิ่งของอื่น ๆ ด้วย

2) กิเลสคาม ในกามสูตรกล่าวไว้ว่า กิเลสคามเป็นฉนวน ความพอใจ...สมดังพุทธพจน์ว่า คู่ก่อนกาม เราเห็นรากเหง้าของเจ้าแล้วว่า เจ้าย่อมเกิดเพราะความตำริ เราจักไม่ตำริถึงเจ้า เจ้าจักไม่มี อย่างนี้ กามเหล่านี้เรียกว่า กามกิเลส

กิเลสคามนี้เป็นกิเลสที่มีความกำหนดยินดี รักใคร่พอใจในอารมณ์ต่างๆ ราคะความกำหนดยินดี ตัณหา ความอยากไม่มีที่สิ้น หากไม่มีอะไรมากระทบจะนอนนิ่งอยู่ในสันดานเช่นนั้น เหมือนน้ำที่ตกตะกอนเมื่อไรไปกระทบน้ำเข้าก็จะฟุ้งขึ้นมา ฉะนั้นคือนั้น

สรุปได้ว่าเมตตาคือความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีแต่ความสุข ความเจริญ ความมีน้ำใจเกื้อกูลกัน เป็นคุณธรรมฝ่ายกุศล แต่ราคะ คือความกำหนดยินดีในอารมณ์ที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจในกามคุณ ทั้งห้าอันเป็นความรักที่เจือไปด้วยราคะเป็นอกุศลจิต ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างกันมากระหว่างเมตตา กับราคะและกล่าวได้ว่าเป็นข้าศึกที่ใกล้กันมากจริงๆ

1.2) ข้าศึกไกลของเมตตา ได้แก่ พยาบาท หมายถึงความขัดเคืองแค้นใจคิดร้าย เป็นความรู้สึกปองร้าย ต้องการให้ผู้อื่นประสบความย่อยยับอับปาง พบทุกข์อันเป็นสาเหตุจากที่ตนเองแค้นเคืองเขา แล้วไม่สามารถตอบโต้ได้ทันที หรือยังไม่มีโอกาส ตั้งแต่นั้นมาความพยาบาทก็เข้ามาบิบบิ้นในใจตนเองเสมอ

ความพยาบาทเป็นข้าศึกไกลของเมตตา เพราะมีลักษณะของตนต่างกับเมตตาเหมือนกับคนที่เป็นศัตรูกันและอยู่ไกลกัน ดังนั้น จึงรู้ได้ง่ายเมื่อเกิดขึ้น ดังในปกรณ์วิเสสวิสุทธิธรรมรคว่า “เพราะมีส่วนเข้ากันไม่ได้ เหมือนศัตรูของบุรุษซึ่งอยู่ในที่ป่าทึบแห่งภูเขา ผู้ปฏิบัติที่มีจิตเต็มไปด้วยพยาบาท ควรเจริญเมตตาภาวนา โดยไม่เกรงกลัวต่อพยาบาท การเจริญกรรมฐานและทำความพยาบาท โกรธเคืองไปด้วยในขณะเดียวกัน เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้”ผู้มีเมตตาย่อมแสดงออกมาให้ปรากฏเห็นด้วยท่วงท่ายและวาจา อย่างไรก็ดีการที่จะแสดงกิริยาอาการหรือกระทำต่อบุคคลที่ตัวเราเองโกรธและพยาบาทนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แต่ควรพยายามทำจิตหรือตั้งจิตใจของตนให้ประกอบด้วยเมตตาอยู่เสมอ ๆ

2) ปฏิปักษ์ธรรมของกรุณา

สิ่งที่เป็นศัตรูหรือปฏิปักษ์ของกรุณานั้นมี 2 ประการที่เป็นธรรมฝ่ายอกุศลและคอยขัดขวางไม่ให้กรุณาเกิดขึ้น โดยได้จัดเป็นข้าศึกไกลแล้วข้าศึกไกล ดังต่อไปนี้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2545, หน้า 121)

2.1) ข้าศึกใกล้ของกรุณา ได้แก่ โทมนัส แปลว่า “ความทุกข์ใจ, ความเสียใจ” ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงโทมนัสไว้ว่า “ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็โทมนัสเป็นอย่างไร ทุกข์ที่เป็นไปทางใจ อันไม่แช่มชื่น ซึ่งเกิดขึ้นโดยการสัมผัสอารมณ์ทางใจ อันบุคคลเสวยแล้วรู้สึกไม่แช่มชื่น นี้เรียกว่าโทมนัส” โทมนัสจะเกิดขึ้นเมื่อเขามองดูหรือได้รับรู้รับทราบถึงสัตว์ต่าง ๆ ผู้กำลังเป็นทุกข์ แล้วรู้สึกเป็นทุกข์ไปด้วย หรือเขาเองปรารถนาสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วไม่ได้สิ่งนั้นโทมนัสย่อมเกิดขึ้น นายไชยวัฒน์

กปิลกาญจน์ ได้กล่าวถึงโทมนัสไว้ว่า “ความโทมนัสเศร้าโศกเสียใจมีเหตุมาจากตณหา คือคนที่เสวยทุกข์ เช่นความเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นต้น เป็นคนที่เรารัก เช่นบิดามารดา เป็นต้น ความเศร้าโศกเสียใจจึงเกิดขึ้น แต่ถ้าไม่ใช่คนที่เรารักความเศร้าโศกเสียใจอันนี้จึงไม่เกิดขึ้น” มูลนิธิภูมิพลโลก (2538, หน้า 73) แต่ภรรยานั้นมีได้ขึ้นอยู่กับตณหา ไม่เกี่ยวกับบุคคลนั้นที่เรารักหรือไม่แต่ประการใด ย่อมมีความกรุณาเสมอทั้งหมด นั่นคือเมื่อเห็นคนอื่นประสบทุกข์ก็มีความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ อย่างไรก็ตามตามความกรุณาได้นำความทุกข์ของผู้อื่นมาใส่ตน นั่นคือ ถึงเห็นเขามีความทุกข์และแม้จะหวั่นไหวใครจะช่วยเหลือก็ได้พลอยมีความทุกข์ทางใจไปด้วย ไม่เกิดความท้อแท้ขึ้นในใจ ตรงกันข้าม ยิ่งมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาวิธีต่างในการช่วยเหลือบุคคลนั้นให้พ้นทุกข์ แต่ถ้าเป็นความกรุณาที่ไม่มีสติและปัญญาที่ฉลาดหลักแหลมซึ่งประกอบไปด้วยโยนิโสมนสิการแล้วย่อมพลอยทำให้ตนเป็นทุกข์มาก ๆ ขึ้นไป เพราะว่าจิตใจประกอบไปด้วยตณหาจึงก่อทุกข์ให้กับตนนั่นเอง

สรุปได้ว่า ทั้งกรุณาและโทมนัสต่างก็เกิดขึ้นเพราะปรารถนาถึงความทุกข์ยากลำบากของผู้อื่นเป็นอารมณ์ แต่เนื่องจากกรุณาเป็นกุศลธรรมที่จะปรารถนาถึงความทุกข์ของสรรพสัตว์ ก็ไม่สามารถทำให้ผู้ปฏิบัติเดือดร้อนแต่ประการใด มีแต่ความสุขใจแจ่มขึ้น ซึ่งต่างจากโทมนัส เมื่อปรารถนาถึงความทุกข์ของผู้อื่น ตนเองก็พลอยเป็นทุกข์ไปด้วย

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 772)

2.2) ข้ำศึกไกลของกรุณา ได้แก่ วิหเสา ซึ่งแปลว่า ความเบียดเบียนหรือการทำร้าย พระพุทธเจ้าได้ตรัสวิหเสาไว้ว่า “วิหเสาเป็นไฉน บุคคลบางคนในโลกนี้ ย่อมเบียดเบียนสัตว์ทั้งหลายด้วยฝ่ามือเองบ้าง... ความเดือดร้อนยิ่ง ความเข้าไปทำร้ายอันใดนี้เราเรียกว่า วิหเสา” แสดงให้เห็นว่า วิหเสาเป็นความคิดที่ความต้องการเบียดเบียน การทำลายผู้อื่นซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นอกุศล ความชั่วร้าย คิดแต่จะทำลายผู้อื่น กล่าวได้ว่า ถึงแม้กรุณาจะเพ่งถึงความวิบัติของผู้อื่น แต่มีลักษณะที่ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากให้พ้นจากความทุกข์ ดังนั้น วิหเสาจึงเป็นข้ำศึกไกลของกรุณา และไม่สามารถเข้ากันได้ในส่วนนี้ ฉะนั้นแล้วผู้ปฏิบัติเจริญกรุณากรรมฐาน โดยไม่ต้องเกรงกลัวต่อวิหเสา การที่จักเจริญกรุณาด้วย การเบียดเบียนสัตว์ด้วยมือเป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน มิใช่ฐานะที่จะพึงทำได้ เมื่อเจริญกรุณาแล้วจะต้องระวังมิให้วิหเสาเกิดขึ้น เนื่องจากกรุณาและวิหเสาเป็นข้ำศึกแก่กันและกันนั่นเอง

สรุปได้ว่า กรุณาเป็นกุศลธรรมแต่วิหเสาเป็นอกุศลธรรมจึงเป็นสิ่งเข้ากันไม่ได้โดยประการทั้งปวง เมื่อวิหเสาเกิดขึ้นก็ทำให้กรุณาขาดไป เพราะวิหเสนี้ละได้ด้วยกรุณาตามที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนแก่พระราหุลว่า “ดูกร ราหุล เธอจงเจริญกรุณาภาวนา เพราะเมื่อเธอเจริญกรุณาภาวนา จักละวิหเสาได้แน่แท้” อันกรุณาเป็นแสงสว่างแต่วิหเสาเป็นความมืดเมื่อมีกรณาย่อมไม่มีวิหเสา ฉันทใดก็ฉันทนั้น

3) ปฏิปักษ์ธรรมของมูทิตา

คำว่า ปฏิปักษ์ คือสิ่งที่ศัตรูกัน สิ่งตรงกันข้ามกัน หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อมูทิตา ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องป้องกันมิให้เกิดขึ้น มูทิตาเป็นธรรมฝ่ายกุศลธรรมที่เป็นปฏิปักษ์กับมูทิตา มีอยู่ 2 ประการ โดยจัดเป็นข้ำศึกใกล้กับข้ำศึกไกล ซึ่งเป็นธรรมฝ่ายอกุศล ดังนี้

3.1) คีกล์ของมูทิตา ได้แก่ โสมนัส แปลว่า ความสุขใจ ความปลาบปลื้ม ความเบิกบาน พระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้ว่า โสมนัสที่อิงอาศัยกิเลส อันมาแล้ว โดยนัยเป็นต้นว่า เมื่อบุคคลตามพิจารณาถึงการได้รับอุปการณณ์ที่พึงรู้ได้ด้วยจักขุ ที่น่าปรารถนา... โสมนัสเกิดขึ้น โสมนัสมีอย่างนี้เป็นรูปท่านเรียกว่า โสมนัสที่อิงอาศัยกิเลส ชื่อว่าเป็นข้าศึกไกลของมูทิตาพรหมวิหาร เพราะมีส่วนที่เหมือนกันคือมุ่งถึงสมบัติ ในคัมภีร์วิวงศ์กล่าวไว้ว่า “บรรดาธรรมเหล่านั้น โสมนัสเป็นไฉน ความแช่มชื่นอันเป็นไปทางใจ... เวทนาที่แช่มชื่นที่เป็นสุข นี้เรียกว่าโสมนัส” ย่อมเกิดขึ้นแก่ผู้กำลังประสบความสำเร็จ เจริญรุ่งเรืองอยู่ กำลังเกิดความชื่นชมโสมนัสยินดี ดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่า “โสมนัสจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ตนเองกำลังได้รับความสุขความเจริญรุ่งเรืองอยู่ กำลังเสวยอิฏฐารมณณ์เป็นลักษณะ” สภาพจิตของผู้นั้นจะมีแต่ความเบิกบานแจ่มใส แต่โสมนัสที่อิงอาศัยกิเลสมีสภาพเป็นอกุศล อันผู้บำเพ็ญมูทิตาไม่ควรเสพ ไม่ควรเจริญ แต่โสมนัสที่อิงอาศัยเนกขัมมะมีสภาพเป็นมหากุศล อันผู้บำเพ็ญมูทิตาควรเสพได้

กล่าวได้ว่า มูทิตานั้นมีเหตุมาจากมหากุศล คือความพลอยยินดีต่อผู้ที่ประสบกับสิ่งที่ตั้งงาม โดยไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นที่รักของตนหรือเป็นบุคคลที่ตนเกลียดก็ตาม ย่อมมีจิตใจที่ตั้งงามให้กับบุคคลเหล่านั้นเสมอโดยไม่ได้หวังผลใด ๆ ตอบแทน แต่โสมนัสที่อิงอาศัยกิเลสมีเหตุมาจากอกุศล ความชื่นชม ยินดี ความสุขกายสบายใจที่ตนพลอยยินดีหรือมีต่อเขานั้นเกิดจากโลภะ ซึ่งเป็นโสมนัสที่เกิดจากกิเลสจึงทำให้อยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อสูญเสียจึงเกิดความทุกข์อย่างมากอีกด้วย ตรงกันข้ามกับโสมนัสที่อิงอาศัยเนกขัมมะ ซึ่งเป็นโสมนัสที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดมูทิตาจิตเกิดขึ้นได้ง่าย ตั้งมั่นได้เร็ว และเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้น

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 920)

3.2) ข้าศึกไกลของมูทิตา ได้แก่ อรติ แปลว่า “ความไม่ยินดี ความไม่พอใจ” พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสลักษณะของอรติไว้ว่า “ในบรรดาธรรมเหล่านั้น อรติเป็นไฉน ความไม่ยินดี... ในเสนาสนะทั้งหลายที่สงัด หรือว่าในอริกุลอย่างใดอย่างหนึ่ง นี้เรียกว่า อรติ” ดังนั้น อรติจึงเป็นอกุศลธรรมที่คอยขัดขวางมูทิตาที่ควรจะเกิดขึ้น ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ คือเมื่อไม่ยินดีเสียแล้วหรือรู้สึกเฉยๆ ก็มิได้มีความคิดจะกระทำกุศลธรรมอันหนึ่งอันใดให้เกิดขึ้นต่อไปข้างหน้า ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า “อรติคือความไม่ยินดีนี้เป็นนิรวรณ” ความจริงแล้วถ้าตนเองแสดงความพลอยยินดีต่อผู้อื่น ชื่นชมต่อเขา เช่น กล่าววาจาที่ดี หรือนั่นดีแล้ว เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นการผูกสัมพันธ์ไมตรีอันดีงามต่อกันและกัน ไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรใดย่อมสามารถทำให้บุคคลที่อยู่ในที่นั้นเกิดความแช่มชื่น เบิกบานในการทำงานได้

สรุปได้ว่า มูทิตาพลอยยินดีต่อความสำเร็จของผู้อื่น แต่อรติเป็นความไม่ยินดี ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงกันข้าม พระอรรถกถาจารย์ได้กล่าวไว้ว่า “อรติเป็นศัตรูไกลของมูทิตา เพราะมีสภาวะแตกต่างกัน” การที่บำเพ็ญมูทิตาแล้ว อรติจักเกิดขึ้นด้วยนั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้ ดังพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า “ภิกษุในพระธรรมวินัยพึงกล่าวอย่างนี้ว่า ก็มูทิตาเจโตวิมุตติที่แลเราเจริญแล้ว กระทำให้มากแล้ว... มูทิตาเจโตวิมุตตินี้เป็นเครื่องสลัดออกห่างอรติ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อเจริญมูทิตาทำให้ละอรติได้

4) ปฏิปักษ์ธรรมของอุเบกขา

คำว่า ปฏิปักษ์ คือสิ่งที่เป็นศัตรูกัน สิ่งที่ตรงกันข้ามกัน หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่ออุเบกขา ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องป้องกันมิให้เกิดขึ้น อุเบกขาเป็นธรรมฝ่ายกุศล ธรรมที่เป็นปฏิปักษ์กับอุเบกขา มีอยู่ 2 ประการ โดยจัดเป็นข้าศึกใกล้กับข้าศึกไกล ซึ่งเป็นธรรมฝ่ายอกุศล ดังนี้

4.1) ข้าศึกใกล้ของอุเบกขา ได้แก่ อัญญาณูเบกขา แปลว่า ความวางเฉยเพราะความไม่รู้ อันอาศัยกามคุณ ซึ่งเป็นความไม่รู้ที่ปราศจากความดีใจและเสียใจ เพียงนั่งเฉยอยู่ ไม่แสดงออกทางกายและวาจา สภาวะแห่งอัญญาณูเบกขาย่อมเกิดขึ้นได้ง่ายเพราะสามารถเข้ากันได้โดยการไม่พิจารณาถึงโทษและคุณเหมือนกัน ซึ่งพระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้และสรุปได้ว่า พรหมวิหารอุเบกขา ไม่พิจารณาคุณและโทษ ด้วยอำนาจการนำประโยชน์เข้าไปในสัตว์ทั้งหลายเป็นต้น ดุจพรหมวิหาร 3 ข้างต้นมีเมตตาเป็นต้น ย่อมเป็นไปด้วยอำนาจการพิจารณาความนิ่งเฉยอย่างเดียวกันใด อัญญาณูเบกขาก็ฉนั้นนั้น ไม่พิจารณาถึงคุณและโทษ แม้มีอยู่ในสัตว์ทั้งหลาย ย่อมเป็นไปด้วยอำนาจการเพ่งเฉยอย่างเดียวกันนั้น เพราะเหตุนี้ จึงมีเชื่อว่ามีส่วนเหมือนกันด้วยอำนาจไม่พิจารณาถึงคุณและโทษ อัญญาณูเบกขาสามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทั่วไป เนื่องจากอวิชชาเป็นเครื่องกั้นทำให้ไม่สามารถรู้เห็นสภาวะที่แท้จริง จึงนิ่งเฉยโดยไม่รู้จะทำเช่นใด

สรุปได้ว่า อุเบกขาและอัญญาณูเบกขานั้นมีความแตกต่างกันมาก นั่นคือ อุเบกขานั้นเกิดขึ้นเพราะบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติธรรมข้อนี้ได้กระทำความแยะบคายด้วยอุบายอันฉลาด ดังมีอรรถกถากล่าวไว้ว่า “สัตว์ทั้งหลายเป็นผู้ทำกรรมเป็นของๆตน สัตว์เหล่านั้นจักมีความสุข จักพ้นจากความทุกข์ หรือจักเสื่อมจากสมบัติที่ได้แล้ว ก็ด้วยความขอบใจของกรรม ดังนี้” แล้วสงบนิ่งด้วยจิตอันมั่นคง ในอุเบกขาธรรมทั้งทางกายและวาจา ซึ่งมีความแตกต่างจากอัญญาณูเบกขาที่นิ่งเฉยเพราะความโง่เขลาว่าจะกระทำเช่นไร

4.2) ข้าศึกไกลของอุเบกขา ได้แก่ ราคะและปฏิฆะ ซึ่งแปลว่า “ความกำหนัด และความคับแค้น” ราคะและปฏิฆะเป็นข้าศึกไกลของอุเบกขา เพราะมีส่วนเข้ากันไม่ได้โดยส่วนของตน ผู้ปฏิบัติจึงนิ่งเฉยโดยไม่ต้องเกรงกลัวต่อราคะและปฏิฆะ ดังพระอรรถกถาได้กล่าวไว้ว่า “เพราะราคะและปฏิฆะเป็นข้าศึกไกลของอุเบกขา เหตุมีสภาวะของตนแตกต่างกัน” เนื่องจากเป็นสิ่งตรงกันข้ามกัน เมื่ออุเบกขาเกิดขึ้นราคะและปฏิฆะจึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้

ดังนั้น เมื่อผู้ปฏิบัติตามหลักอุเบกขาธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานนำหลักอุเบกขามาใช้ในการปฏิบัติงานย่อมเป็นผู้ที่มีความเที่ยงธรรม เพราะอุเบกขาคือการนิ่งเฉยที่เต็มไปด้วยความแยะบคายและอุบายอันฉลาดจึงสามารถละราคะและปฏิฆะได้ดังพระพุทธพจน์ที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ว่า “เพราะอุเบกขาเป็นเครื่องสลัดราคะ” ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกันและกัน

2.1.4 การใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2545, หน้า 148-149) การนำหลักพรหมวิหารไปใช้ในการปฏิบัติงานโดย ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้ พรหมวิหาร 4 หมายถึง ธรรมะประจำอันประเสริฐ อันเป็นหลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ เป็นธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ซึ่งเป็น

หลักธรรมประจำใจและกำกับความประพฤติเป็นธรรมที่ส่งเสริมในการปกครองมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) เมตตา แปลว่า ความรัก ความปรารถนาดี มีไมตรีจิต หมายถึง การคิดช่วยเหลือให้ทุกคน ประสบแต่ประโยชน์และมีความสุขโดยทั่วกัน จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของเมตตา คือ การฝึกอบรมจิตใจเป็น สำคัญ คือ ฝึกจิตใจให้มีความเยือกเย็น มีเมตตาอารีต่อสรรพสัตว์ทั่วหน้า

2) กรุณา แปลว่า ความสงสาร หมายถึง การคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ เดือดร้อน ได้แก่ ใฝ่ใจที่จะปลดปล่อย บำบัดความทุกข์ ความเดือดร้อนของผู้อื่นและสัตว์ทั้งปวง ในการ ปฏิบัติเกี่ยวกับกรุณา เริ่มจากปลูกฝังความสงสารให้กับผู้อื่นได้รับความลำบากเกิดขึ้นในใจ เมื่อมีกรุณา ในใจแล้วการแสดงออกย่อมจะเกิดขึ้นตามแต่เหตุการณ์นั้น ๆ เช่น การช่วยเหลือคนเจ็บ ช่วยเหลือคนกา พริ้อานาถา ช่วยเหลือคนขาดแคลนความกรุณาเป็นคุณธรรมสำคัญที่จะทำให้คนเสียสละพร้อมที่จะทำ ทุกอย่างเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นให้ได้รับความสุขคุณธรรมข้อนี้แสดงว่าผู้ประพฤติดีต้องมีฐานคุณธรรม เมตตาสูงมาก

3) มุทิตา แปลว่า ความชื่นบาน หมายถึง ความพลอยยินดีด้วยในเรื่องเห็นผู้อื่นได้ดี มุทิตานี้ เป็นหลักธรรมของผู้มีลักษณะใจกว้างขวาง ยินดีต่อความดีของผู้อื่น นับได้ว่าเป็นการทำบุญหรือความ ดีอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ ยังหมายถึงการให้การสนับสนุน แก่ผู้สร้างสรรค์ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ ของสังคมด้วย

4) อุเบกขา แปลว่า การวางใจเป็นกลาง โดยพิจารณาข้อเท็จจริง หมายถึง ในการตัดสินใจเรื่อง ไต ควรพิจารณาด้วยปัญญา มีเหตุผล ถูกต้อง และเที่ยงธรรม แล้วปฏิบัติลงไปด้วยความเยือกเย็นสุขุม รอบครอบ สามารถดำรงมั่นรักษาความถูกต้อง หรือ ความยุติธรรมไว้ได้

ด้วยหลักธรรมพรหมวิหาร 4 นี้ เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญต่อการทำงานมาก โดยเฉพาะกับ หัวหน้า ดังนั้น การที่หัวหน้าจะนำหลักธรรมนี้มาใช้กับผู้ใต้บังคับบัญชาควรพิจารณาสถานการณ์ที่จะ นำหลักธรรมนี้มาใช้ ดังนี้

1) เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ปกติ หัวหน้าควรมีเมตตา หมายถึง การให้ความรัก ความปรารถนาดี มีความปรารถนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุข

2) เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาตกต่ำกว่าเดิม ได้รับความเดือดร้อน เป็นทุกข์ หัวหน้า ต้องมีความ กรุณา หมายถึง การมีความรู้สึกหวั่นไหว เมื่อเห็นผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความเดือดร้อน และหัวหน้ามี ความต้องการที่จะช่วยให้บุคคลนั้นหมดทุกข์

3) เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาดีขึ้น ประสบความสำเร็จ หัวหน้าควรมี มุทิตา หมายถึง มีความ ปีติ ยินดี กับความสุขของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย และคอยให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ดียิ่งๆ ขึ้น

4) ในกรณีที่มีการรักษาความถูกต้อง ชอบธรรมตามหลักการและกฎเกณฑ์หัวหน้าควรมี อุเบกขา หมายถึง การที่วางใจเป็นกลาง แต่ยังคงอยู่ใกล้ๆ กับผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ไม่เข้าไปก้าวก่าย เพื่อให้ความถูกต้องชอบธรรมนั้นยังคงอยู่ต่อไป

1) ด้านเมตตา คือ การแสดงออกถึง ความรัก ความปรารถนาดี ไม่ตรีจิต เป็นความคิดช่วยเหลือให้ทุกคนประสบแต่ประโยชน์และมีความสุขโดยทั่วกัน อันเป็นความคิดที่มีต่อผู้ได้บังคับบัญชาในภาวะปกติ

2) ด้านกรุณา คือ การแสดงออกถึงความสงสาร หมายถึง การคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความเดือดร้อนทั้งทางกายและใจในภาวะที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นทุกข์และต้องการความช่วยเหลือโดยเป็นการช่วยเหลือที่ถูกต้อง ไม่เบียดเบียนใครรวมทั้งตนเอง

3) ด้านมุทิตา คือ การแสดงออกถึงความชื่นบาน เป็นความพลอยยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี อันเป็นความคิดรู้สึกเมื่อผู้ได้บังคับบัญชามีความก้าวหน้า มีความสุข อันเป็นความดีแท้ เช่น ได้ลาภยศมาโดยบริสุทธิ์ มิได้โกงหรือเบียดเบียนใคร รวมถึงดเว้นความริษยาอิจฉาผู้อื่นเพราะนึกเห็นแก่ตัว

4) ด้านอุเบกขา คือ การแสดงออกถึงการวางใจเป็นกลาง โดยพิจารณาข้อเท็จจริง เมื่อตัดสินใจในเรื่องใดๆ แล้ว ควรพิจารณาใคร่ครวญด้วยปัญญา มีเหตุผล ถูกต้องและเที่ยงธรรม อันเป็นการรักษาความถูกต้อง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เพื่อมุ่งไว้ซึ่งความถูกต้อง

สรุปได้ว่า หลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักประจำชีวิตเป็นหลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ เป็นธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐซึ่งเป็นหลักธรรมประจำใจและกำกับความประพฤติเป็นธรรมที่ส่งเสริมในการปกครองเพราะเป็นธรรมเครื่องอบรมจิตให้สงบ ให้พัฒนาให้ประเสริฐขึ้นสร้างความสามัคคีให้แก่ชุมชนเพื่อให้ได้ผลมากขึ้นจึงมีการใส่ใจในการสร้างแบบแผนชีวิตมากยิ่งขึ้นไป

2.1.5 ประโยชน์จากหลักพรหมวิหารธรรมกับการนำไปประยุกต์ใช้

พรหมวิหารธรรมเป็นคุณธรรมอันประเสริฐสำหรับผู้ใหญ่ ผู้นำ ผู้จัดการ หรือผู้ที่ทำหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม และสร้างความสามัคคีกลมเกลียวรักใคร่ต่อกันและกัน มีความยุติธรรม เที่ยงตรง ปราศจากความลำเอียงต่อบุคคลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือประชาชนทั่วไป

พรหมวิหารธรรมจึงเป็นหลักธรรมที่สำคัญอย่างมาก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงาน เป็นไปตามหลักการและแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการดำเนินงานของผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้นำที่มีความสำคัญทั้งยังเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนในองค์กรเจริญก้าวหน้า หรือนำพองค์การวิบัติจึงขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งสาระสำคัญและรายละเอียดต่าง ๆ จะได้กล่าวดังต่อไปนี้

1) ประโยชน์จากการนำหลักเมตตาไปประยุกต์ใช้

ไชยวัฒน์ กปิกัญจน์ (2542, หน้า 12) คำว่า เมตตา นั้น หมายถึง ความปรารถนาดีอยากให้ความมีความสุข มีจิตใจอันแผ่เมตรีและคิดทำประโยชน์ ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้านที่พวกเขาปรารถนา มีความเจริญรุ่งเรือง ไร้อุปสรรคในการดำเนินชีวิตแก่บุคคลอื่น ดังที่ ไชยวัฒน์ กปิกัญจน์ กล่าวไว้ว่า “เมตตานี้ เป็นธรรมที่เมื่อยังไม่เกิดก็ควรทำให้เกิด ที่เกิดขึ้นแล้วก็ควรทำให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป” ความรักที่เกิดจากความเมตตานี้ย่อมก่อให้เกิดความเสียสละแบ่งปัน หรือการบริจาคสิ่งของต่าง

ๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ จากบุคคลเหล่านั้น ดังที่ พ.ต.อ. ชะลอ อุทกภาชน์ กล่าวไว้ว่า “เมตตา นี้ถือได้ว่าเป็นความรู้สึกอันเกิดจากเจตนาอันบริสุทธิ์ด้วยความปรารถนาดี โดยมีได้หวังผลตอบแทนอันใด” ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของหรือการตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้นำจำเป็นอย่างมากที่จะต้องยึดหลักเมตตาในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงาน เนื่องจากเมตตาเป็นเครื่องสื่อสัมพันธ์อันดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา กล่าวคือ เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานคนใดมีเมตตาจิต หรือปรารถนาดีแก่บุคคลที่อยู่ภายใต้บริหาร ซึ่งแสดงออกทางกายวาจาอย่างจริงใจแล้ว บุคคลเหล่านั้นย่อมสามารถรับรู้รับทราบได้จากการแสดงออกของเขาเอง แล้วผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาย่อมให้ความเคารพนับถือ ดังที่ ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์ กล่าวไว้ว่า “ผู้มีเมตตา เป็นผู้มีภูมิธรรมและมโนธรรมสูงส่ง มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นและสังคม จึงเป็นที่รักที่เคารพสรรเสริญ หากบุคคลนี้ไปปรากฏตัวในสังคมต่าง ๆ ประชาชนในสังคมเหล่านั้นย่อมจะสนใจเอาใจใส่บุคคลผู้นั้นเป็นพิเศษ เช่น อยากจะคบค้าสมาคมด้วย เป็นต้น” เมื่อมีคนเคารพรักและนับถือบุคคลเหล่านั้นย่อมให้ความร่วมมือ มีความสามัคคีปองดองกันในองค์กรและชุมชนนั้น จึงทำให้การปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานสะดวกราบรื่น

แต่ตรงกันข้ามหากความเมตตาเจือไปด้วยตัณหา ซึ่งเป็นข้าศึกใกล้ของเมตตาดังที่กล่าวมาแล้ว ย่อมหวังผลตอบแทนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ซึ่งเมตตาที่มีตัณหาเข้ามาเจือปนเช่นนี้ย่อมเป็นสาเหตุนำไปสู่ความทุกข์ ความเสียใจหากไม่ได้สิ่งที่ตนปรารถนา ความเศร้าโศก ความเดือดร้อนย่อมเกิดจากสิ่งที่รัก ที่ตนปรารถนา เมื่อไม่ได้สิ่งนั้นแล้วย่อมก่อทุกข์ เหมือนผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานบางคน กระทำทุกประการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ เช่นอำนาจทางการเมือง หุ้มเทช่วยเหลือชาวบ้านทุกอย่าง เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วไม่สนใจหรือกลับมาช่วยเหลือชาวบ้าน เมื่อไม่ได้รับเลือกตั้งก็เศร้าโศกเสียใจ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ย่อมทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธา ไม่ให้ความเชื่อถือ

ในที่นี้ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานทุกคนจึงควรเจริญเมตตาเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เพราะทุกคนก็ย่อมมีความทุกข์ยากเดือดร้อนด้วยกันทั้งนั้น ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนหรือผู้ใต้บังคับบัญชา หากผู้นำบริหารด้วยหลักเมตตาแล้วทุกคนย่อมมีความสุขถ้วนหน้ากัน

ดังที่สมเด็จพระญาณสังวร ตรัสว่า “โลกเย็นเพราะเมตตา ยิ่ง โลกร้อนเพราะเมตตาหายอน” กล่าวได้ว่าประชาชนสามารถที่จะดำเนินชีวิตให้มีความสุขได้ด้วยเมตตาธรรมของผู้เป็นผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน และย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้ให้ความปรารถนาดี ความหวังดีโดยส่วนเดียว ผลที่ผู้ให้ได้รับคือความรู้สึกเอิบอิมใจเป็นสุข ซึ่งเมตตาเป็นสาเหตุที่สำคัญแก่นุชยชาติและสันติสุขทั้งปวง และสมเด็จพระญาณสังวร ตรัสอีกว่า “ทุกคนสนิทใจ ยินดี อบอุ่น ที่จะได้เข้าใกล้ สนทนาวิสาสะกับผู้ที่มีเมตตา” เป็นที่รักใคร่ของชนทั้งปวงนั่นเอง

ดังนั้นแล้ว ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานต้องเอาใจใส่ในหลักเมตตาจิตให้มาก และพยายามทำให้เป็นรูปธรรมสามารถเป็นตัวอย่างให้ผู้ที่ยังไม่เคยนำมาปฏิบัติปรารถนาที่จะนำมาปฏิบัติ และผู้เคยปฏิบัติแล้วปฏิบัติต่อเนื่องสืบไป อันเป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้นำหรือ

ผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาดหลักแหลม รู้หลักนักปราชญ์เท่านั้นจึงจะกระทำได้ เมตตาเป็นข้อหนึ่งในหลักพรหมวิหารธรรมเท่านั้น ดังนั้นจึงขอกล่าวถึงประโยชน์ของหลักกรุณาในพรหมวิหารธรรมต่อไป

2) ประโยชน์จากการนำหลักกรุณาไปประยุกต์ใช้

พระธรรมปิฎก (ประยูร ธมฺมปุตฺโต) (2542, หน้า 16) กรุณา ความสงสารปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากทุกข์ทั้งปวง อันเป็นความปรารถนาที่บริสุทธิ์มิได้หวังสิ่งใดตอบแทน ในทางพระพุทธศาสนานั้นเรื่องกรุณาเป็นคุณธรรมที่ได้รับการยกย่อง เพราะผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานคนใดปฏิบัติแล้วยอมเป็นรักของบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือและผู้ที่ได้พบเห็นหรือรับรู้ เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานได้แสดงความปรารถนาดีและช่วยเหลือสงเคราะห์แก่บุคคลที่ได้รับทุกข์หรือประสบกับปัญหาต่าง ๆ ให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้เท่าที่จะเป็นไปได้ ดังที่ **พระธรรมปิฎก** ได้กล่าวไว้ว่า “คนอื่นเขาตกต่ำเดือดร้อน พอเขาทรุดต่ำตกลงไปจากสถานะเดิม... แล้วก็อยากจะช่วยเหลือปลดเปลื้องความทุกข์ คือแก้ไขปัญหาของเขา ทำให้เขาขึ้นมาสู่สภาวะปกติ หายทุกข์ หายร้อน” อันเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่ต้องกระทำ คือการที่ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่บริหารและบริหารให้อาณาประชาราษฎร์มีความสุข คอยให้ความช่วยเหลืออุปการะค้ำจุนของชีวิตบุคคลเหล่านี้ ทั้งยังให้กำลังใจแก่บุคคลเหล่านี้รู้สึกว่ามีใครสักคนคอยช่วยเหลือหรือถูกทอดทิ้ง กรุณาเป็นเรื่องของความสงสาร เมื่อเห็นคนหรือสัตว์ประสบความทุกข์เดือดร้อน มีความรู้สึกหวั่นไหวไปกับความทุกข์หรือความเดือดร้อนของคนอื่นจนไม่อาจจะนั่งเฉยอยู่ได้ เมื่อเกิดอุทกภัย วาตภัย หรืออัคคีภัย จะต้องช่วยเหลือเป็นต้นว่า ส่งผ้า อาหารและอื่น ๆ ไปบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ที่ได้รับเคราะห์กรรม

พ.ต.อ. ชะลอ อุทกภาชน์ (2542, หน้า 489) กล่าวไว้ว่า “พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนให้บุคคลแสดงความปรารถนาดีต่อกัน คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในเมื่อปัจเจกบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดในสังคมต่าง ๆ ประสบความพลีภัยในชีวิตของตน” โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน เมื่อประชาชนตกอยู่ในความลำบากจึงจำเป็นอย่างมากที่จะแสดงภาวะผู้นำ ทั้งความห่วงใยและให้ความช่วยเหลืออันเป็นคุณธรรมที่ขาดเสียมิได้ ความกรุณาจึงเป็นสื่อสัมพันธ์อันดีของบุคคลในสังคม หรือระหว่างผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานและประชาชน **พ.ต.อ. ชะลอ อุทกภาชน์** กล่าวไว้เพิ่มเติมอีกว่า “กรุณาธรรม... ช่วยเหลือพยุงโครงสร้างของสังคม ในด้านต่าง ๆ ไม่ให้พังทลายและให้ดำรงอยู่ตลอดไป” ซึ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้แสดงบทบาทนี้โดยตรง

วคิน อินทสระ (2532, หน้า 32) เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้ายังเป็นเจ้าชายสิทธัตถะทรงทอดพระเนตรเห็นท้าวทุตทั้ง 4 ก็ทรงสลดพระทัย และปรารถนาที่จะออกผนวช เพื่อที่จะได้หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงเหล่านั้น เมื่อพระองค์ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว พระองค์ไม่สามารถที่จะทนเห็นสัตว์ทั้งปวงต้องทนทุกข์ทรมานจากการเกิด แก่เจ็บ และตายได้ ดังนั้นพระองค์จึงแสดงธรรมให้แก่สรรพสัตว์ทั้งปวง ทรงมุ่งมั่นที่จะช่วยสัตว์โลกให้พ้นจากทุกข์ ไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏสงสาร เนื่องจากพระพุทธองค์ทรงเห็นว่า การเกิดบ่อย ๆ ย่อมทุกข์บ่อย ๆ ฉะนั้นแล้วพระพุทธองค์จึงได้แสดงอริยมรรคมีองค์ 8 ประการ และอริยสัจ 4 แก่สรรพสัตว์ เพื่อให้สรรพสัตว์ผู้มีธุลีในตาน้อยคือ

พอที่จะรับพระธรรมได้สมควรแก่ธรรมได้ดวงตาเห็นธรรมมี โสคาบัน เป็นต้น เหมือนดังที่ **วคิน อินทระ** กล่าวไว้ว่า “ความอดทนไม่ได้เพราะความกรุณาเป็นลักษณะของมหาบุรุษ” ดังนั้น ถ้าจะกล่าวถึงผู้ที่มีกรุณามากที่สุดแล้ว พระพุทธองค์เป็นผู้ที่มีมากที่สุด พระกรุณาของพระองค์ได้ชื่อว่า พระมหากรุณา สรรพสัตว์ในโลกอาศัยหลักธรรมของพระองค์ช่วยผ่อนคลายความทุกข์ของตน มากน้อยตามควรแก่การปฏิบัติของตน ดังที่พระญาณสังวร ตรีสุวว่า “มหากรุณาที่ให้ผลสำเร็จใหญ่ยิ่งจริงแท้ทรงดับทุกข์ของสัตว์โลกได้ดังพระหฤทัยปรารถนา สัตว์โลกจำนวนประมาณมิได้... เมื่อเดินไปในวิถีทางที่ทรงแสดงสอนตั้งแต่ทรงตรัสรู้ สืบมาจนทุกวันนี้ ยังมีผู้ได้รับพระมหากรุณาของพระองค์อยู่มิได้ว่างเว้น” พระมหากรุณาที่ได้รับจากจากพระองค์เป็นพระมหากรุณาที่ยิ่งใหญ่มหาศาลยิ่งนัก ยากที่จะหาสิ่งใดในโลกมาเปรียบได้

ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์ถึงผลของกรุณาแล้วทำให้ทราบว่า ผลที่เกิดขึ้นจากกรณานั้นมากมาย และยิ่งใหญ่นัก ซึ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานเมื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานแล้วย่อมนำมาความสงบสุขมาสู่สาธารณชนอันเป็นบุคคลหมู่มาก ไม่ว่าจะบุคคลเหล่านั้นจะเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาโดยตรงหรือจะเป็นประชาชนก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นคือความอบอุ่น แ่มชื่น ผ่องใส เต็มไปด้วยความสุข เบิกบานใจทั้งผู้ให้และผู้รับ ซึ่งกรุณาเป็นเพียงข้อหนึ่งในหลักพรหมวิหารธรรมเท่านั้น ดังนั้นจึงขอกกล่าวถึงประโยชน์ของหลักมูทิตาในพรหมวิหารธรรมต่อไป

3) ประโยชน์จากการนำหลักมูทิตาไปประยุกต์ใช้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2540, หน้า 86) มูทิตา พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข หรือมีความปิติยินดี จิตใจชื่นชุ่มเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จในชีวิต เห็นความสุขของผู้อื่นเหมือนความสุขของตน ซึ่งเป็นการแสดงออกที่จริงใจต่อผู้อื่น ทั้งยังเป็นการผูกมิตรให้กับผู้อื่นได้อย่างดี มูทิตานี้เป็นลักษณะของผู้มีลักษณะกว้างขวาง ยินดีต่อความดีของผู้อื่น นับได้ว่าเป็นการกระทำบุญหรือความดีอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ที่มีจิตใจคับแคบไม่สามารถจะมีได้ เพราะจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความพลอยยินดีนี้เองที่ส่งผลให้การกระทำทางกาย และวาจาของบุคคลนั้น ๆ มีความอ่อนโยน สร้างความอบอุ่น ความแ่มชื่นให้ผู้ที่อยู่ใกล้ได้

มูทิตาเป็นหลักธรรมข้อหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีความพลอยยินดีในผู้อื่นเมื่อเขามีความสุขแล้ว ย่อมสามารถสร้างความสามัคคีกลมเกลียว และส่งผลถึงคุณภาพของงานที่ได้ดำเนินการไปได้อย่างดี และยังเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติโดยตรงมากมายหลายประการ มูทิตาเป็นหลักจริยธรรมของพระพุทธศาสนาที่พระพุทธองค์ได้ทรงสั่งสอนให้บุคคลทุก ๆ สังคมทุกระดับชั้นให้แสดงความปรารถนาดีต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการแสดงออกโดยการพลอยยินดี เห็นชอบด้วย รวมถึงการให้ความร่วมมือ ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เขาประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และเมื่อเขาประสบความสำเร็จแล้วก็แสดงความยินดี หรือความปรารถนาดีบุคคลนั้นด้วย ดังที่พระธรรมปิฎก ได้กล่าวไว้ว่า “เขาทำความดี ทำถูกต้องแล้ว ก็ส่งเสริมเขา สนับสนุนเขาให้ทำดีมีความสุขสำเร็จยิ่งขึ้นไป ร่วมอนุโมทนาด้วย... เป็นลักษณะของผู้มีจิตใจกว้างขวาง สร้างไมตรีจิตมิตรภาพให้แก่กันและกัน ทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชารู้สึกอบอุ่นและร่มเย็น

การที่จะทำจิตให้เกิดมูทิตาจิตนั้นเป็นเรื่องที่บุคคลทั่วไปทำได้ยาก แต่ผู้ที่มีใจดีมีคุณธรรม และไร้จิตริษยาเท่านั้นจึงจะทำได้ หากผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานมีจิตที่คับแคบ ประกอบด้วยอคติย่อมมีจิตริษยาเข้ามาทำลายมูทิตาจิตของตนในที่สุด ดังที่ **ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์** กล่าวไว้ว่า “การที่จะทำให้เกิดความยินดีด้วยนั้นค่อนข้างจะเป็นของยาก บางคนไม่เกิดความรู้สึกยินดีด้วยแล้วกลับทำความริษยาให้เกิดขึ้นมาแทนเสียด้วยซ้ำ” ที่จริงหลักมูทิตาธรรมเป็นหลักธรรมที่มีประโยชน์ต่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในสังคมมาก จึงเป็นเรื่องที่ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานและทุก ๆ คนควรตระหนักพร้อมทั้งปลูกฝัง และปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง **วศิน อินทสระ** กล่าวไว้ว่า “การช่วยให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จและยินดีต่อความสำเร็จของเขาจึงเท่ากับเราช่วยเหลือตนเองไปด้วย” เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลเหล่านั้นย่อมได้รับความช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากพวกเขาเป็นอย่างดี จึงถือได้ว่าเป็นการช่วยตัวเองด้วย

สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาด มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลย่อมเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น โดยตั้งจิตของตนให้ประกอบด้วยมูทิตา กล่าววาทะที่เป็นประโยชน์ และการแสดงออกอย่างจริงใจ แม้อาณาภพมูทิตาจิตไปแก่ทุก ๆ คนโดยถ้วนหน้ากัน อย่างสม่ำเสมอและเสมอภาค ฉะนั้นแล้ว ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงประโยชน์ของหลักอุเบกขาในพรหมวิหารธรรมเป็นลำดับต่อไป

4) ประโยชน์จากการนำหลักอุเบกขาที่ผู้ปฏิบัติงานนำมาปฏิบัติ

อุเบกขา การวางใจเป็นกลาง หรือการนิ่งเฉยโดยไม่พยายามที่ช่วยเหลือเขาในเมื่อเขาไม่สามารถช่วยตัวเองได้ เพื่อป้องกันมิให้จิตของผู้นำหลักอุเบกขามาใช้ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานต้องเป็นทุกขีในสถานการณ์เช่นนั้น ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานต้องระลึกเสมอว่าเขาทำกรรมเช่นใดย่อมได้รับกรรมเช่นนั้น เมื่อทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี ทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว สัตว์ทั้งหลายต้องได้รับผลกระทบตามเหตุตามปัจจัย เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานคิดได้ดังนี้แล้วย่อมนิ่งเฉยและวางใจเป็นกลาง ไม่เข้าไปยินดียินร้ายได้ และไม่ก่อให้เกิดอคติขึ้นในใจคือความลำเอียง ในทางพระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญกับหลักอุเบกขามากเช่นกัน เพราะว่าเมื่อมีอุเบกขาธรรมแล้วย่อมเป็นผู้ที่เที่ยงธรรม ดำรงไว้ซึ่งบทบัญญัติ หลักการ และกฎเกณฑ์ทั้งหลายที่สังคมได้ร่วมกันวางไว้ เพื่อให้ทุกคนในสังคมปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมโดยเสมอภาค ซึ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานต้องนำไปปฏิบัติให้ประจักษ์และได้ผลจริงตามความเหมาะสมของแต่ละ กาละ เทศะ และบุคคล รวมทั้งใช้ให้พอดีแก่เรื่องนั้น ๆ ดังที่ **ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์** กล่าวไว้ว่า “จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลผู้ที่เป็นใหญ่หรือผู้บังคับบัญชา โดยเฉพาะที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการปฏิบัติงานบ้านเมือง เมื่ออุเบกขาพรหมวิหารธรรมเกิดขึ้นแล้ว อคติความลำเอียงก็จะถูกละไปตั้งอยู่ในฐานะเป็นกลางวางเฉยในบุคคลทั้งหลายได้” ถ้าผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานขาดอุเบกขาพรหมวิหารข้อนี้แล้ว ก็จะเสื่อมจากความเคารพนับถือจากบุคคลทั่วไปในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่อำนาจ เป็นผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงาน

ฉะนั้นแล้ว ผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาดหลักแหลม มีสติปัญญาพิจารณาเห็นถึงคุณค่าหรือประโยชน์ของอุเบกขาแล้วย่อมเป็นผู้ที่ปฏิบัติถูกต้องตามหลักของนักปราชญ์ การวางใจเป็นกลาง โดยพิจารณา

ข้อเท็จจริงกล่าวคือในการตัดสินใจเรื่องใด ๆ จะต้องพิจารณาใคร่ครวญด้วยปัญญา มีเหตุผลอย่างถูกต้องด้วยความเที่ยงธรรม สามารถใช้สติปัญญาพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องประกอบด้วยเหตุผล แล้วปฏิบัติลงไปด้วยความเยือกเย็นสุขุมรอบคอบ สามารถดำรงมั่นรักษาความถูกต้องหรือความยุติธรรมไว้ได้

วคิน อินทสระ ได้กล่าวถึงแนวคิดและประโยชน์ของการวางใจเป็นกลางไว้ 3 ประการ ดังนี้

1) การวางใจเฉยหรือวางใจเป็นกลาง ไม่ดีใจหรือเสียใจในเหตุสุดวิสัยที่จะช่วยได้ คือเมื่อเรามีเมตตา กรุณา มุทิตาแล้วต่อบุคคลและสัตว์ ในบางกรณีเราช่วยอะไรเขาไม่ได้จริง ๆ เขาทำตัวเขาเอง ถ้าเราไม่วางอุเบกขาแล้ว เราก็อุ่นวายเกินไปและไร้ประโยชน์

2) การวางใจเป็นกลางไม่ลำเอียงเพราะอคติ 4... อุเบกขาในลักษณะนี้ทำให้ตั้งมั่นอยู่ในความยุติธรรม สมควรเป็นผู้พิพากษาความผิด ความถูกของผู้อื่น และแม้ผู้พิพากษาความผิดของตนเอง

3) อุเบกขาในความสุขและความทุกข์ ในความขึ้นลงของชีวิต ในความเป็นคู่แห่งโลกธรรม... อุเบกขาในประการที่สามนี้เป็นการเตรียมตัวเตรียมใจสำหรับรับเหตุการณ์ในวันข้างหน้า...

เมื่อสูญเสียสิ่งที่รักที่พอใจต้องยอมรับความสูญเสียนั้น เมื่อได้รับความทุกข์ก็อย่าเศร้าโศกเสียใจมากเกินไป ซึ่งผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานต้องสามารถทำใจของตนให้เป็นปกติสุขได้ เพราะผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นบุคคลพิเศษมีหน้าที่และรับผิดชอบบริหารกิจการบ้านเมือง ถึงจะลำบากหรือได้รับอุปสรรคมากมายแค่ไหนก็ต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด แต่บุคคลทั่วไปส่วนมากมองโลกแต่เพียงผิวเผิน มีจิตใจไม่มั่นคง ไม่มีความเข้าใจในโลกธรรมอย่างถ่องแท้จึงเป็นทุกข์อยู่บ่อย ๆ

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2542, หน้า 19) ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานเมื่อนำหลักของเมตตา กรุณา และมุทิตามาใช้ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติแล้ว หลักพรหมวิหารข้อสุดท้ายจึงเป็นข้อที่ขาดมิได้ เมื่อไม่สามารถใช้หลักเมตตา กรุณา และมุทิตาไม่ได้จำเป็นต้องใช้หลักอุเบกขา เพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม เที่ยงตรง และความเสมอภาคโดยสม่ำเสมอ เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานนำหลักอุเบกขาในพรหมวิหารธรรมยอมทำให้จิตใจเบิกบาน เอิบอิ่มใจ ผ่องใส และเต็มไปด้วยความสงบสุขอย่างละเอียดยิ่ง ซึ่งความสุขที่เกิดจากเมตตา กรุณา และมุทิตา เป็นการแสดงออกทางกายและวาจา แต่อุเบกขาเป็นลักษณะของสุขที่เกิดขึ้นในจิตใจ และผู้ที่มีสติปัญญาฉลาดลุ่มลึกเท่านั้นถึงจะเข้าใจถึงหลักอุเบกขา และนำมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้องอย่างแท้จริง ดังที่พระธรรมปิฎก กล่าวไว้ว่า “อุเบกขามากับปัญญา ต้องมีปัญญาจึงจะมีอุเบกขาได้” เมื่อผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาด รู้หลักนักปราชญ์ มีสติปัญญาในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานกิจการบ้านเมืองยอมให้นำหลักอุเบกขามาใช้ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติซึ่งทำให้รับความนับถือจากบุคคลทั่วไป ทั้งทำให้ผู้อื่นเกรงขาม และพร้อมที่ปฏิบัติตามที่ผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการ ดังที่ศาสตราจารย์ ดร. ทินพันธ์ นาคะตะ กล่าวไว้ว่า “ใช้เป็นแนวทางในการใช้อำนาจหน้าที่ให้ผลสมบูรณ์และเกิดสัมพันธภาพอันดี” **ศาสตราจารย์ ดร. ทินพันธ์ นาคะตะ** (2543, หน้า 63) สร้างความสามัคคีกลมเกลียวระหว่างผู้นำหรือผู้ปฏิบัติงานกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ชุมชนและบุคคลทั่วไปได้เป็นอย่างดี

2.1.6 โทษจากการที่ผู้ปฏิบัติงานไม่นำหลักพรหมวิหารธรรมไปปฏิบัติ

ตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีพรหมวิหารธรรม ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานยอมนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและผู้อื่น

1) โทษจากการที่ผู้ปฏิบัติงานไม่นำหลักเมตตาไปปฏิบัติ

เมตตา คือความรัก ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต แต่ผู้ปฏิบัติงานที่ขาดเมตตา การแสดงออกทางกาย วาจา และการคิดที่มีได้เป็นไปเพื่อผู้ใต้บริหาร หรือประชาชนให้มีความสุข แต่กลับคิดร้าย ทำลายความสุขและประโยชน์ของผู้อื่นพยายามแสวงหาประโยชน์ใส่ตนเอง และพวกพ้อง ย่อมก่อความเดือดร้อนแก่ผู้ใต้บริหาร หรือประชาชนรวมทั้งตนเองด้วย และสร้างความเกลียดชังให้กับบุคคลเหล่านั้น

2) โทษจากการที่ผู้ปฏิบัติงานไม่นำหลักกรุณาไปปฏิบัติ

กรุณา คือความสงสารปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ แต่ผู้ปฏิบัติงานที่ขาดมูทิตาย่อมคิดเบียดเบียน แม้เห็นผู้ใต้บริหารหรือประชาชนตกทุกข์ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ แทนที่จะมีน้ำใจช่วยเหลือให้พ้นความทุกข์ยากลำบากนั้น กลับเบียดเขาให้ได้รับความทุกข์ยากลำบากยิ่งขึ้นเป็นเหตุให้เสียผลประโยชน์ในการครองใจคน ซึ่งการครองใจคนนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาด เพราะการครองใจคนได้ก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูง แต่ตรงกันข้าม หากไม่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ย่อมเสียประโยชน์ทั้งระยะใกล้และระยะไกล ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม

3) โทษจากการที่ผู้ปฏิบัติงานไม่นำหลักมูทิตาไปปฏิบัติ

มูทิตา คือ ความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข แต่ผู้ปฏิบัติงานที่ขาดมูทิตาย่อมอิจฉาริษยา หากทราบว่าผู้ใต้บริหารหรือประชาชนประสบความสำเร็จในชีวิต หรือมีความสุข แทนที่จะพลอยยินดีแต่กลับตำหนิตืดเย็น แสดงความไม่เห็นด้วย เป็นการแสดงออกของผู้ปฏิบัติงานที่มีจิตใจคับแคบ ซ้ำยังเป็นการก่อศัตรูให้กับตนเองและกลายเป็นอุปสรรคในการทำงานในอนาคต

4) โทษจากการที่ผู้ปฏิบัติงานไม่นำหลักอุเบกขาไปปฏิบัติ

อุเบกขา คือ ความเป็นผู้มีใจเป็นกลาง ผู้ปฏิบัติงานที่ขาดอุเบกขาย่อมมีอคติ 4 คือฉันทาคติ ลำเอียงเพราะชอบ โทสาคติ ลำเอียงเพราะโกรธ ภยาคติ ลำเอียงเพราะกลัว และโมหาคติ ลำเอียงเพราะหลง อย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อผู้ปฏิบัติงานไม่วางใจเป็นกลาง แต่กลับวางใจไว้ผิดทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม และความเดือดร้อนขึ้นในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงาน

ซึ่งผู้ปฏิบัติงานที่ขาดพรหมวิหารธรรมย่อมทำให้ผู้ใต้บริหารหรือประชาชนเกลียดชังเดือดร้อน กล่าวโดยรวมปัญหาทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ล้วนเกิดจากบุคคลผู้เป็นผู้นำทั้งสิ้น เพราะขาดพรหมวิหารธรรม 4 ประการนี้ ผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นผู้นำที่ไม่สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้อันเป็นการบ่งบอกถึงความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพและภาวะผู้นำที่สูงหรือต่ำด้วย

สรุปได้ว่า พรหมวิหารธรรม หมายถึง ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่า ดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์ สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ ประกอบด้วย เมตตา ความรักใคร่ กรุณา

ความสงสาร มุทิตา พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข และอุเบกขา วางตัวเป็นกลาง วิธีการนำพรหมวิหาร 4 มาใช้สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

วิไลพร ภาณุทานนท์ ณ มหาสารคาม (2537, หน้า 30-35) ปฏิปักษ์ธรรมของพรหมวิหารธรรม หรือศัตรูของพรหมวิหารธรรมนั่นเอง เมตตาข้าศึกไกล คือ รากะ ข้าศึกไกล คือ พยาบาท หมายถึงความขัดเคืองแค้นใจคิดร้าย กรุณา ข้าศึกไกล คือ โทมนัส แปลว่า ความทุกข์ใจ ความเสียใจ ข้าศึกไกลของกรุณา ได้แก่ วิหเสสา ซึ่งแปลว่า ความเบียดเบียนหรือการทำร้าย ศักไกลของมุทิตา ได้แก่ โสมนัส แปลว่า ความสุขใจ ความปลาบปลื้ม ความเบิกบาน ข้าศึกไกลของมุทิตา ได้แก่ อารติ แปลว่า ความไม่ยินดี ความไม่พอใจ และข้าศึกไกลของอุเบกขา ได้แก่ อัญญาณูเบกขา แปลว่า ความวางเฉยเพราะความไม่รู้ ข้าศึกไกลของอุเบกขา ได้แก่ รากะและปฏิฆะ ซึ่งแปลว่า “ความกำหนด”

ผู้ปฏิบัติงานที่ฉลาด มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลย่อมเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นโดยตั้งใจของตนให้ประกอบด้วยพรหมวิหารธรรม นั่นคือ กล่าววาจาที่เป็นประโยชน์ และการแสดงออกอย่างจริงจัง ผู้ปฏิบัติงานเมื่อนำหลักของเมตตา กรุณา และมุทิตามาใช้ในการปฏิบัติงานแล้ว หลักพรหมวิหารข้อสุดท้ายจึงเป็นข้อที่ขาดมิได้ เมื่อไม่สามารถใช้หลักเมตตา กรุณา และมุทิตาไม่ได้จำเป็นต้องใช้หลักอุเบกขา เพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม เทียงตรง และความเสมอภาคโดยสม่ำเสมอ ในทางตรงกันข้าม หากผู้ปฏิบัติงานไม่นำหลักพรหมวิหารธรรม 4 ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นทันทีทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ผู้ได้บังคับบัญชา หรือประชาชนจะไม่ให้ความเคารพนับถือ และเป็นที่เกลียดชัง กล่าวโดยรวมปัญหาทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ล้วนเกิดจากบุคคลผู้เป็นผู้นำทั้งสิ้น เพราะขาดพรหมวิหารธรรม 4 ประการนี้ จึงเป็นสาเหตุให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานองค์กร และประเทศชาติไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควรจะเป็น

หลักธรรมในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนในฐานะครูอาจารย์ หลักธรรมที่ควรยึดถือในการปฏิบัติงานในฐานะที่เป็นอาจารย์นั้น มีอยู่หลายหลักธรรมด้วยกัน ทั้งนี้เนื่องจากหลักธรรมแต่ละประการนั้น สามารถนำมาปรับ และประยุกต์ใช้ในวิถีทาง และการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งหลักธรรมที่จะแนะนำในการทำงานมีดังนี้ หลักธรรมอีกประการที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนก็คือ หลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักความประพฤติในการปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่น เป็นธรรมที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

เมตตา คือ ความรักใคร่ ความปรารถนาดี อยากรให้ผู้อื่นมีความสุข มีไมตรี และคิดทำประโยชน์แก่บุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะการเป็นครู ต้องมีความปรารถนาดีต่อศิษย์ อยากรให้ศิษย์ของตนเองมีความสุข ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน และการดำเนินชีวิต ให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม รวมทั้งการให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน แต่ถ้าเป็นครูที่มีแต่ความโกรธ มีแต่การใช้อารมณ์รุนแรงในบางครั้งอาจจะเกิดการต่อต้านจากผู้เรียน ส่งผลให้ความรู้สึกระหว่างครูกับผู้เรียนแย่งลงได้ ดังนั้นการที่เรามีเมตตาต่อศิษย์ได้ ย่อมจะทำให้การเรียนการสอน หรือแม้แต่การตักเตือนก็จะเป็นไปด้วยความเมตตา และผู้เรียนเองก็เต็มใจที่จะเชื่อฟังมากกว่า

กรุณา คือ ความสงสาร การคิดช่วยให้พ้นทุกข์ การใส่ใจที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ยากของบุคคลอื่น ทั้งนี้ เพราะวาทบทวนหน้าที่ของครูไม่ได้จำกัดแค่การสอนแต่เนื้อหาวิชาการในห้องเรียนเท่านั้น บางครั้งครูก็จำเป็นต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในปัญหาของนักเรียน ทั้งเรื่องของการเรียนหรือแม้แต่เรื่องส่วนตัวบางประการ ซึ่งบทบาทนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ครูแนะแนวคนเดียว เพราะหลายๆครั้งที่นักเรียนจะมาปรึกษา หรือขอความช่วยเหลือจากครูที่นักเรียนเชื่อใจ หรือไว้วางใจมากกว่า และถ้าผู้ที่เป็นครูมีความกรุณา ก็ย่อมจะพยายามหาทางช่วยเหลือ และค้นหาสาเหตุที่เป็นความทุกข์ของนักเรียนอย่างเต็มที่

มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข ความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งมีความเข้มแข็ง เบิกบาน อยู่เสมอต่อบุคคลอื่น การเป็นครูที่ดีย่อมต้องการเห็นศิษย์ของตนเอง เจริญก้าวหน้า ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความยินดีต่อความสำเร็จของศิษย์อย่างจริงใจ เพราะถ้าคนที่เป็นครู กลับมีแต่ความอิจฉาริษยาศิษย์ตัวเอง กลัวว่าศิษย์ของตนเองจะดีกว่า เก่งกว่า จิตใจก็จะไม่สงบ ฟุ้งซ่าน และจะทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นการมีมุทิตาจิตต่อศิษย์ จะกระตุ้นให้เรายิ่งถ่ายทอด แนะนำสิ่งที่ดีให้แก่ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต

อุเบกขา คือ ความวางใจเป็นกลาง มีจิตใจเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงด้วยความรัก หรือความชัง รู้จักวางเฉยสงบใจในเรื่องที่ไม่สมควรยุ่งเกี่ยว เมื่อบุคคลอื่นรับผิดชอบตนเองได้ หรือควรที่จะได้รับผลนั้นๆตามความรับผิดชอบของตน

การทำหน้าที่ครูแม่จำเป็นต้องมีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ของตนเอง แต่ก็ต้องเป็นไปด้วยความเป็นธรรม ไม่ใช่ลำเอียงเข้าข้างอย่างไม่มีเหตุผล ในบางกรณีถ้าศิษย์ทำความผิด และถูกลงโทษ ครูก็ต้องวางใจเป็นกลาง เพื่อให้ศิษย์รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ไม่ใช่เข้าไปช่วยเหลือโดยอ้างความเมตตากรุณา ทั้งที่การกระทำนั้นๆไม่สมควร หรือไม่ถูกต้อง ดังนั้นการเป็นครูที่ดีจึงจำเป็นต้องมีหลักอุเบกขากำกับไว้ด้วย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่

2.2.1 ความหมายของการปฏิบัติหน้าที่

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2544, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของ การปฏิบัติงาน ว่าเป็นปฏิกริยาหรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิต จะสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ก็ตาม รวมทั้งที่มีอยู่ภายในและแสดงออกมาภายนอก ได้ให้ข้อคิดว่าพฤติกรรมด้านการปฏิบัติเป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติ และพฤติกรรมที่แสดงออก และสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือบุคคลไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่แต่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป เป็นพฤติกรรมสุดท้ายที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา ต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ ทั้งทางความรู้ และทัศนคติ สามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการในการที่จะก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยเวลา และการตัดสินใจหลายขั้นตอน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 115) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การ” หมายถึง งาน, สิ่งหรือเรื่องที่ทำ, มักใช้เข้าคู่กับคำว่างาน เช่น การงาน เป็นการเป็นงาน ได้การได้งาน ถ้าอยู่หน้านาม หมายความว่า เรื่อง, ชุระ, หน้าที่ ฯ

“ปฏิบัติ” หมายถึง การกระทำการดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผน เช่นปฏิบัติราชการ การทำตาม เช่น ปฏิบัติตามสัญญาประพจน์ เช่น ปฏิบัติธรรมปฏิบัติต่อกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 647) ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Function” หมายถึง หน้าที่การปฏิบัติงาน, ภารกิจบทบาท, ประสิทธิภาพ, ปฏิบัติหน้าที่, กระทำ, ใช้ตำแหน่งหน้าที่ (ศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ เทียงบูรณธรรม, 2539, หน้า 462) และคำว่า “งาน” เป็นคำนามหมายถึง สิ่งหรือกิจกรรมที่ทำ, มักใช้คู่กับคำว่า “การ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 278)

เมื่อรวมคำเหล่านี้เข้าด้วยกัน “การปฏิบัติงาน” จึงหมายถึง การกระทำการดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผนในสิ่ง หรือกิจที่ทำ

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2548, หน้า 7) ได้เขียนในเอกสารบรรยายของ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องการวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1) วิธีของเธอร์สโตน เป็นวิธีสร้างมาตราออกเป็นปริมาตร แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติ ไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่า Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Square – appearing interval)

2) วิธีกัตต์แมน เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง – ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับต่ำสุด ถึง สูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น

3) วิธีจำแนก S – D Scale (Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นโดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี – เลว ชยัน – ชี้เกียด

4) วิธีวัดแบบลิเคิร์ท เป็นวิธีสร้างมาตราวัดทัศนคติ ที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตราวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +2+1 0 -1-2 ตามลำดับ เป็นต้น

สรุปว่า การปฏิบัติงานหมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่บุคคลกระทำหรือแสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรมในการนำความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และทัศนคติของคนที่มีความต้องการเพื่อนำมาประกอบเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสำเร็จที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรหรือหน่วยงานได้กำหนดไว้

2.2.2 ประชญาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่

สุพัตรา สุภาพ (2545, หน้า 22) กล่าวว่า การทำงานทุกคนอยากมีงานทำ และอยากทำงานได้ดี เพื่อตัวเองและหน่วยงาน แต่ความสำเร็จไม่ได้เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ เพราะเป็นเทคนิค ทักษะ และพรสวรรค์ของแต่ละคนที่ต้องอาศัยความรู้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ งานที่จะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น คนงานที่ทำ โอกาส เป็นต้น ยิ่งคนทำงานมากเท่าไร จะ

ต่างจิตต่างใจกันมากขึ้นเท่านั้น เพราะพฤติกรรมของคนเราเกิดจากพันธกรรมบวกล้างแวงดล่อม การทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงต้องเข้าใจว่า เขาไม่ใช่เรา เราไม่ใช่เขา จะให้เขาเหมือนตั้งใจเรายากที่จะทำได้ เราจึงต้องใจกว้าง หากคนที่เราทำงานด้วยจะไม่ถูกใจเราไปบ้าง เราต้องรู้จักให้อภัย เพราะถ้าเราถูกเลี้ยงดูแบบนั้น เราคงทำตัวอย่างนั้นเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าใครมีปัญหาในการทำงานร่วมกับคนอื่น น่าจะปรับตัว การที่จะทำงานให้สำเร็จในแต่ละวันจึงต้องยึดหลักดังนี้ หากคนช่วย หลายคนกลัวเสียหน้า โดยคิดว่าถ้าทำอะไรไม่ได้ก็ไม่อยากให้คนอื่นรู้ความจริง การขอความช่วยเหลือหรือการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นการแสดงความมีน้ำใจ ถ้าเพื่อนทำงานไม่เสร็จเราช่วยเพื่อนเพื่อนจะรู้สึกซาบซึ้ง ถ้าเราเดือดร้อนแล้วบอกเพื่อนเพื่อนที่ดีเขาจะช่วยเราและเขาจะรู้สึกพอใจที่เราวางใจเขา เห็นเขาเป็นคนกันเองที่สามารถบอกทุกข์บอกสุขได้ การมีเพื่อนในที่ทำงานจึงเป็นสิ่งที่ดี แต่เราจะได้เพื่อนดีแค่ไหน

อนันท์ งามสะอาด (2547, หน้า 145) กล่าวว่า การทำงานที่จะให้เกิดประสิทธิภาพ และทำให้บรรลุเป้าหมายเพื่อผลผลิตสูงสุดนั้น บุคลากรในหน่วยงานต้องมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการร่วมมือกันทำงาน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในหน่วยงาน เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้บรรยากาศการทำงานเต็มไปด้วยความสุข

บุญเกียรติ โชควัฒนา (2549, หน้า 6) กล่าวว่า การงานจะสำเร็จหรือล้มเหลว ไม่ใช่เพราะคนอื่นแต่เพราะตัวของเราเองเท่านั้น ผลของงานจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับตัวเราว่ามีความมุ่งมั่น และมั่นใจที่จะทำให้สำเร็จเพียงใด เพราะหากเรามุ่งมั่นและมั่นใจว่าจะทำให้สำเร็จความคิดใหม่ ๆ กลยุทธ์ใหม่ ๆ จะพรั่งพรู เกิดกระบวนการที่จะทำให้เกิดความสำเร็จได้ หากเราไม่มุ่งมั่นคอยคิดถึงแต่เงื่อนไขว่างานจะสำเร็จได้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งอื่น ๆ ด้วย เช่น ความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน งบประมาณต้องมากพอ ฯลฯ กลยุทธ์ใหม่ ๆ และกระบวนการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จจะไม่เกิดขึ้น เพราะถูกปิดกั้นด้วยเงื่อนไขเหล่านั้น ฉะนั้น หากต้องการความสำเร็จให้นึกเสมอว่าตัวเราเองเป็นผู้กำหนดความสำเร็จนั้นได้ ในกรณีที่เราล้มเหลวถ้าเราโยนความล้มเหลวเหล่านั้นว่าเป็นเพราะคนอื่นไม่ใช่เพราะตัวเราเอง จะไม่ได้คิดพัฒนาปรับปรุงตนเองเพื่อความสำเร็จในอนาคต และผู้ที่ถูกเรากล่าวโทษก็จะไม่พอใจเราด้วย

อรศิริ (หงษา) เกตุศรีพงษ์ (2550, หน้า 46) กล่าวว่า การที่พวกพนักงานในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสม่ำเสมอ ใจตรงกัน ถือเป็นนิสัยความรับผิดชอบอย่างหนึ่ง กล่าวคือ ในการทำงานหากงานที่ทำประสบผลสำเร็จ ก็จะไม่แย่งกันเอาความดีความชอบใส่ตัวว่าฉันเป็นคนทำงานนั้นเอง หรือหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น พนักงานก็จะไม่มีการกล่าวโทษกัน แต่จะช่วยกันแก้ไข พนักงานรู้สึกว่าการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การทำงานของตนเองและองค์กรดีขึ้น

สรุปได้ว่า ประชญาต่าง ๆ ที่นำมาปฏิบัติดังที่กล่าวมา ไม่ว่างานนั้นจะยากหรือง่าย ใหญ่หรือเล็ก เมื่อเราได้มีโอกาสในการทำงานแล้ว ควรจะทำความขยันหมั่นเพียร และทำอย่างมีความสุข ให้สุดความสามารถที่ตนมี เพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลตามที่ปรารถนาได้ ต้องมีธรรมะประจำใจเพื่อตอกย้ำหลักการในการทำงานของตน และควรมีเพื่อนร่วมงานที่ดีคอยช่วยเหลือกันและกัน การทำงานจึงจะสามารถประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

2.2.3 ความสำคัญของการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานตามมงคลสูตรข้อที่ 14 หมายถึง การงานอะไรก็ตามทำเสร็จทันเวลาทำพอเหมาะพอควรแก่กำลังกาลเทศะ และแก่เหตุการณ์นั้น ๆ ทั้งทำด้วยความขยันหมั่นเพียรสม่ำเสมอ ไม่หยุดบ้างทำบ้าง ทำด้วยความบากบั่นมั่นคงจนสำเร็จไปได้ด้วยดี ไม่เสียหาย ไม่สับสนวุ่นวาย ไม่คั่งค้าง ไม่ย่อหย่อนหรือบกพร่อง ชื่อว่า การงานไม่อากุล

การงานที่ได้ทำไม่เสร็จทันกำหนดเวลา ทำไม่สมควร ทำด้วยความย่อหย่อนบกพร่องเพราะความเกียจคร้าน เป็นการทำงานที่เสียหาย สับสนวุ่นวาย ไม่สำเร็จเรียบร้อย ชื่อว่า การงานที่อากุล เป็นการทำงานที่ไม่เป็นไปเพื่อความเจริญก้าวหน้าแห่งชีวิต (บุญมา จิตจรัส, 2533, หน้า 127) ดังที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า “คนมีงานทำ ทำงานเหมาะสม มีความขยันหมั่นเพียร ย่อมหาทรัพย์ได้” แสดงให้เห็นว่า คนเราจะมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นได้นั้นต้องประกอบด้วยองค์คุณ 3 ประการ คือ

- 1) ต้องมีงานทำ
- 2) ต้องทำงานอย่างเหมาะสม
- 3) ต้องมีความขยันหมั่นเพียร

ดังนั้น การที่บุคคลจะมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานนั้นขึ้นอยู่กับหลักการทำงาน ดังที่กล่าวกันว่า “งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข” (บุญมา จิตจรัส, 2533, หน้า 126)

ว. วชิระเมธี (2551, หน้า 76 - 80) ได้อธิบายขยายความการทำงานคือการปฏิบัติธรรม ไว้ว่า

ในโลกของเราการทำงานก็เหมือนโลกของการปฏิบัติธรรม ท่านพุทธทาสจะพูดอยู่เสมอว่า การทำงานก็คือการปฏิบัติธรรม หลายคนนั้นตั้งข้อสังเกตหรือมีทัศนคติว่า จะทำงานไปพร้อมกับการปฏิบัติธรรมได้อย่างไร เพราะการทำงานจะต้องมีลูกล่อลูกชน จะต้องมีเล่ห์เหลี่ยมแพรวพราว ต้องโกง ต้องรู้จักทวนน้ำ และไต้น้ำ ทำทุกอย่าง

ดังนั้น มันจะไปด้วยกันได้อย่างไร จะมาว่าปฏิบัติธรรมก็ทำมาค้าขายไม่ได้นะสิ อาตมาภาพขอบอกว่าทำไมการทำงานกับการปฏิบัติธรรม จะไปด้วยกันไม่ได้ อย่าลืมนึกถึงคนที่เคยรับใช้ใกล้ชิดพระพุทธเจ้ามากที่สุด 2 คน ผู้ชายก็คือ อนาถบิณฑิกเศรษฐี ผู้หญิงคือ นางวิสาขาทั้ง 2 คน คือ นักธุรกิจรายระดับพันล้าน เงินสมัยก่อนเขานับกันเป็นโกฏิ โกฏิหนึ่งก็ 10 ล้าน แต่มั้งมีมากกว่า 100 โกฏิ แสดงว่ามีเงินมากกว่าพันล้านทั้ง 2 ท่าน คือนักธุรกิจใหญ่ มีกิจการค้าขายระหว่างประเทศ อิมพอร์ต เอ็กพอร์ต ทำมาก่อนเราทั้งหมด เจริญรุ่งเรือง และก็อุปถัมภ์พระพุทธเจ้า ท่านก็ไม่เคยล้มเหลวอะไร อยู่ได้สบายมาก แสดงว่าการทำงานกับการปฏิบัติธรรมไม่ได้แยกกัน แต่ที่เราแยกเพราะคนไทยในระยะหลัง ๆ เน้นความสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงที่มาเกินไปจนเดี๋ยวนี้กล่าวกันว่า คนที่ทำงานแล้วทุจริต เป็นเรื่องธรรมดา ทุจริตแล้วปล่อยให้ถูกจับได้จึงเป็นเรื่องผิดปกติ นี่เป็นค่านิยมที่ไม่น่านิยมในสังคมไทย

เพราะฉะนั้น เวลาที่คนทั่วไปพูดถึงการปฏิบัติธรรมจะนึกถึงศีลธรรม โดยไม่คำนึงถึงจริยธรรม ทั้งที่ความจริงแล้วการปฏิบัติธรรมมีอยู่ 2 ระดับ เมื่อจับประเด็นการปฏิบัติธรรมว่าเป็นเพียงการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ก็มักจะนึกค่านึกว่าการทำงานกับการปฏิบัติธรรมไปด้วยกันไม่ได้ ครูบาอาจารย์ถือ

เป็นกลุ่มที่ปฏิบัติธรรมมากกว่าชาวบ้านชาวเมือง เพราะว่าสอนหนังสืออาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติมาก เพราะว่าเป็นอาชีพเดียวที่พระพุทธเจ้าทรงเลือกทำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านตรัสไว้คำหนึ่งลึกซึ้งมาก พระองค์ทรงบอกว่า “คำว่า ครู เป็นคำที่สูงส่ง และประเสริฐมาก แต่หลัง ๆ มาเข้าใจผิดกันว่า คำว่า อาจารย์ประเสริฐกว่าครู แท้จริงแล้วคำว่าครูเป็นยอดแห่งคำ คนเป็นครูเป็นยอดแห่งคน เมื่อก่อนคนที่จะเป็นครูได้ต้องเป็นยอดคน แล้วจึงจะเป็นยอดครูได้ ”

เพราะฉะนั้น ท่านทั้งหลายที่ปฏิบัติหน้าที่อันถูกต้องของตนเอง ก็เรียกว่าปฏิบัติธรรม ใครทำงานแล้วรับผิดชอบต่องานนี้เรียกว่ามี “สัจจะ วิริยะ” คือ ความเพียรขยันทำงานทุกวัน เหมือนพระมหากษัตริย์ ใครทำงานด้วยความซื่อสัตย์โปร่งใส ไม่มีใครเดือดร้อนขยันทำงาน พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน ภาษารวมเรียกว่า “ปิยวาจา” ครูบาอาจารย์สอนลูกศิษย์เหมือนสอนลูกตนเอง อันนี้เรียกว่า “เมตตา” เจ้านายบริหารงานอยู่ด้วยกันก็ดูแลกันอย่างดี เวลาลูกน้องทำผลงานดีก็มีรางวัล มีคำชม เขาทำผิดก็ตักเตือนไปตามความเป็นจริง นี่คือการใช้ข้อธรรมะที่เรียกว่า “พรหมวิหาร 4” อยู่ด้วยกันดูแลกัน เหมือนพี่เหมือนน้อง นี้เรียกว่า “สังคหวัตถุธรรม” อยู่ด้วยกันอย่างสันติสุขในองค์กรมีความรักสมัครสมานสามัคคีเหมือนอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ต้นเดียวกัน เช่นนี้เรียกปฏิบัติธรรมชื่อ “สามัคคี”

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการปฏิบัติงานต้องทำการทำงานทุกอย่างให้เสร็จสิ้นให้ทันกำหนดที่วางไว้ มีความขยันหมั่นเพียร ไม่ละทิ้งการงาน จนเกิดเป็นปัญหาตามมาที่หลังและไม่ละทิ้งการงานไปทำอย่างอื่นจนงานไม่เสร็จ จนปล่อยให้พอกพูนจนเกินแก้ ไม่อ้ำโนนอ้างนี้เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงงานที่รับมอบหมายไว้ นอกจากนี้ การทำงานต้องมีจิตสำนึกร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

2.2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

รัตติยา โตศรีพลับ (2548, หน้า 9) ได้กล่าวว่า บุคคลย่อมมีความแตกต่างกันด้วยคุณลักษณะส่วนบุคคลหรือสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ ปัจจัยเหล่านั้นอาจทำให้ผลการปฏิบัติงานของบุคคลออกมาแตกต่างกัน คุณลักษณะของตัวบุคคลเป็นสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลงาน ความสามารถ และสิ่งจูงใจ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งคุณลักษณะส่วนบุคคลและแรงจูงใจ คือตัวกำหนดการปฏิบัติงานและแบ่งคุณลักษณะส่วนบุคคลออกเป็น 3 กลุ่มลักษณะ คือ

- 1) ลักษณะประชากร เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับ อายุ เพศ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์
- 2) ลักษณะศักยภาพ เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดและความชำนาญของบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะได้มาจากการศึกษาอบรมและจากการสั่งสมประสบการณ์ เป็นคุณลักษณะที่มีผลกระทบโดยตรงต่อระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน
- 3) ลักษณะทางจิตวิทยา เป็นคุณลักษณะทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ เจตคติ ค่านิยม การรับรู้ในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงบุคลิกภาพแต่ละบุคคล

ริชาร์ด อี วอลตัน (อ้างถึงใน อารี สังข์ศิลป์ชัย, 2548, หน้า 24 - 25) เป็นบุคคลหนึ่งที่ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของคน โดยพิจารณาจากคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของคนที่เน้นแนวทางความเป็นมนุษย์ ศึกษาสภาพแวดล้อม ตัวบุคคลและ

สังคม ที่ส่งผลทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ ผลผลิตที่ได้รับตอบสนองตามความต้องการและความพึงพอใจของคนในการทำงาน โดย ริชาร์ด อี วอลตัน ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลในการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานของคนนั้นว่าประกอบไปด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ 8 ประการดังนี้

1) ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม คือ ค่าตอบแทนที่ได้รับจากการปฏิบัตินั้น จะต้องมีความเพียงพอในการดำรงชีวิตตามมาตรฐานการครองชีพที่สมเหตุสมผลในสังคมนั้น ๆ สำหรับค่าตอบแทนที่มีความยุติธรรมก็เกิดจาก การเปรียบเทียบค่าตอบแทนจากการทำงาน ในตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบที่คล้ายคลึงกัน หรือเปรียบเทียบจากผลของการปฏิบัติงานที่เท่าเทียมกัน

2) สภาพการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ผู้ปฏิบัติงานไม่ควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีทั้งต่อร่างกาย และการทำงานควรจะมีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งรวมถึงการควบคุมเกี่ยวกับเสียง การรบกวนทางสายตา

3) โอกาสในการใช้และพัฒนาศักยภาพของความเป็นมนุษย์ คือ โอกาสในการพัฒนาและการใช้ความสามารถของพนักงานในการปฏิบัติงาน ตามทักษะและความรู้ที่มีซึ่งจะทำให้พนักงานรู้สึกว่ามีคุณค่า และรู้สึกท้าทายในการทำงาน ได้ใช้ความสามารถในการทำงานเต็มที่ รวมทั้งความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

4) โอกาสความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่องและมั่นคง ควรให้ความสนใจการให้โอกาสได้ศึกษาหาความรู้หรือเพิ่มความสามารถในการทำงานของเขามากกว่าที่จะคอยเป็นผู้นำให้เขาทำตาม จะต้องมีการมอบหมายงานใหม่หรืองานที่ต้องใช้ความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้นอีกในอนาคต จะต้องเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาภายในองค์กรในสายงานรวมถึงสมาชิกครอบครัวด้วย

5) การบูรณาการทางสังคมในองค์กรที่ทำงาน คือ การที่รู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยอมรับ และร่วมมือกันทำงานจากกลุ่มเพื่อนร่วมงาน รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนร่วมงาน มีการเปิดเผยตนเอง มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะในหน่วยงาน ปราศจากการมีอคติและการทำลายซึ่งกันและกัน

6) แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิ และหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงาน คือ พนักงานมีสิทธิอะไรบ้าง และจะปกป้องสิทธิของตนได้อย่างไร ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมขององค์กรนั้น ๆ ว่ามีความเคารพในสิทธิส่วนตัวมากน้อยเพียงใด ยอมรับในความขัดแย้งทางความคิด รวมทั้งวางมาตรฐานการให้ผลตอบแทนที่ยุติธรรมแก่พนักงาน และมีการจัดเตรียมงานให้เกิดความสามารถและมีความสัมพันธ์กัน

7) ความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม คือ จะต้องจัดความสมดุลให้เกิดขึ้นในชีวิต โดยจะต้องจัดสรรบทบาทให้สมดุล ได้แก่การแบ่งเวลา อาชีพ การเดินทางซึ่งจะต้องมีส่วนที่เหมาะสมระหว่างการใช้เวลาว่างของตนเองและครอบครัวรวมทั้งความก้าวหน้าและการได้รับความดีความชอบ

8) ความเกี่ยวเนื่องของชีวิตการทำงานกับสังคม คือ การที่พนักงานมีความรู้สึกว่าการกระทำหรืองานที่ทำนั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งองค์การของตนได้ทำประโยชน์ให้สังคม เป็นการเพิ่มคุณค่าความสำคัญอาชีพ และเกิดความรู้สึกภูมิใจในองค์กรของตนเอง

ณัฐพงษ์ ไบยา (2550, หน้า 47 - 54) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านวัฒนธรรมการสร้างความรู้ หมายถึง ความรู้ที่สร้างขึ้นโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการค้นคว้า สังเกต ศึกษา ใฝ่หามอง มีที่มา มีแหล่งอ้างอิง จนได้ข้อค้นพบที่เป็นความจริงที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

2) ด้านวัฒนธรรมการรวมกลุ่มทางสังคม หมายถึง เป็นการจัดการโดยการรวมกลุ่มคนที่มีจิตสำนึกร่วมกันในการทำกิจกรรมใด ๆ ที่เป็นกิจกรรมสาธารณะซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การระดมพลังสมอง เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ สร้างวิสัยทัศน์ด้วยการหาทิศทางร่วมกัน

3) ด้านวัฒนธรรมการตรวจสอบ หมายถึง การติดตามตรวจสอบเพื่อให้การทำงานของภาครัฐทุกภาคส่วน ตรงกับจุดประสงค์ ตรงกับความต้องการของชุมชนและป้องกันการทุจริต

4) ด้านวัฒนธรรมการจัดการ หมายถึง การจัดการแบ่งงานตามภาระหน้าที่ ตามความถนัด กระตุ้นให้มีส่วนร่วม และมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการเรียนรู้เรื่องการเมืองในระบอบการปกครองประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมภาคประชาชน จะต้องมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสาร และพัฒนาตนเองตลอดเวลา เพื่อยกระดับความรู้ และการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน อันจะนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาในยุคโลกาภิวัตน์

ณัฐพงษ์ ไบยา (2550, หน้า 47 - 54) ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1) ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ยุคของการกระจายอำนาจ ผู้นำท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญมากในสังคม โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาตำบล จะมีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากแต่ผู้นำท้องถิ่นเหล่านี้อาจมีความรู้ความเข้าใจประเด็นทางการเมืองการปกครองในบางเรื่องน้อย ดังนั้นก่อนการเข้าดำรงตำแหน่ง ต่าง ๆ ในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ผู้นำควรรู้หรือจำเป็น โดยเฉพาะในด้านการจัดการ เพราะจะทำให้ผู้นำท้องถิ่นมีความเข้าใจและทราบว่าตนเองจะต้องมีบทบาทอย่างไรบ้างในสังคม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองไทยในอนาคต

2) การร่วมกิจกรรมทางการเมือง ควรเปิดโอกาสให้ผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้นโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของโครงการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นเกิดการเรียนรู้ในการวางแผนนโยบาย หรือ

ดำเนินโครงการต่าง ๆ ว่าควรพิจารณาจากข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงของพื้นที่ และดำเนินการพัฒนาปรับปรุง หรือการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชนหรือพื้นที่นั้น ๆ อย่างแท้จริง

3) ควรให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ว่าเป็นระบบที่ส่งผลเสียต่อการเมืองการปกครองของประเทศไทยมากที่สุด เพราะนำไปสู่การซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้ง การไม่โปร่งใสในการตรวจสอบ รวมถึงการครอบงำอำนาจทางการเมืองอีกด้วย

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน คุณลักษณะส่วนบุคคลหรือสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ ปัจจัยเหล่านี้สามารถทำให้ผลของการปฏิบัติงานของบุคคลออกมาแตกต่างกันได้ การวัดความสำเร็จของงานนั้น นอกจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีประสิทธิผลด้วย ผู้บริหารก็ต้องเป็นผู้นำที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม จึงจะทำให้งานออกมามีประสิทธิภาพและสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.2.5 หลักการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

สมยศ นาวิการ (2549, หน้า 5) กล่าวถึงแนวความคิดของ Thomas J.Peters ซึ่งเสนอปัจจัย 7 ประการ (7 - S) ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในองค์กร คือ

1) กลยุทธ์ กลยุทธ์เกี่ยวกับการกำหนดภารกิจ การพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็งภายในองค์กร โอกาสและอุปสรรคภายนอก

2) โครงสร้าง โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมจะช่วยให้การปฏิบัติงาน

3) ระบบ ระบบขององค์กรที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย

4) แบบ แบบของการบริหารของผู้บริหารเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

5) บุคลากร จำนวนและประเภทของบุคลากรในองค์กร

6) ความสามารถ ความสามารถของพนักงานในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ

7) ค่านิยม ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร

สมพงษ์ เกษมสิน (2551, หน้า 12) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Harring Emerson ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการทำงานให้มีประสิทธิภาพในหนังสือ “The Twelve Principles of Efficiency” ซึ่งได้รับการยกย่องและกล่าวขวัญกันมาก หลัก 12 ประการ มีดังนี้คือ

1) ทำความเข้าใจและกำหนดแนวคิดในการทำงานให้กระจ่าง

2) ใช้หลักสามัญสำนึกในการพิจารณาความน่าจะเป็นไปได้ของงาน

3) คำปรึกษาแนะนำต้องสมบูรณ์และถูกต้อง

4) รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน

5) ปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม

6) การทำงานต้องเชื่อถือได้ มีความฉับพลัน มีสมรรถภาพและมีการลงทะเบียนไว้เป็น

หลักฐาน

7) งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างทั่วถึง

- 8) งานสำเร็จทันเวลา
- 9) ผลงานได้มาตรฐาน
- 10) การดำเนินงานสามารถยึดเป็นมาตรฐานได้
- 11) กำหนดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกสอนได้
- 12) ให้บำเหน็จรางวัลแก่งานที่ดี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการทำงานให้มีประสิทธิภาพ หมายถึง ส่วนประกอบที่สำคัญหลาย ๆ อย่าง เมื่อนำมารวมกันและนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมขึ้นมาแล้ว ย่อมทำให้ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กรเพิ่มมากขึ้น จนสามารถนำองค์กรให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้นได้ในที่สุด

2.2.6 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงาน

วรเดช จันทรศร (2547, หน้า 103 - 150) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังนี้

- 1) บรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย เป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรจะต้องกำหนดให้มีขึ้น และจะต้องกำหนดให้ชัดเจนทั้งนี้เนื่องจากการมีบรรทัดฐาน และวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน ย่อมจะทำให้เข้าใจว่าอะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ เมื่อเข้าใจแล้วว่าอะไรคือความต้องการย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้อำนาจหน้าที่สามารถกำหนดภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายหรือกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์กัน อันจะเป็นแนวทางทำให้การประสานการปฏิบัติเป็นไปโดยราบรื่นและการมอบหมายงาน ย่อมจะทำให้ง่ายต่อการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก็คือระบบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อผู้บริหารโครงการ ในการควบคุมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาและระบบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลทำให้การใช้ระบบการให้คุณให้โทษเกิดความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้นซึ่งระบบการให้คุณให้โทษที่เป็นธรรมก็จะมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการกำหนดบรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1.1) คำนึงถึงเป้าหมายหรือผลลัพธ์ของนโยบายในลักษณะที่เป็นไปได้
- 1.2) คำนึงถึงความเป็นรูปธรรมของนโยบาย ในลักษณะที่สามารถนำไปปฏิบัติและวัดได้

- 2) กระบวนการติดต่อสื่อสาร เป็นสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายจะต้องกำหนดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติทราบว่า บรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้มีเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติอย่างไรและผู้ปฏิบัติถูกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติอย่างไร

- 3) กิจกรรมเพื่อให้การบังคับใช้มีผล เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหาร โครงการ ต้องกำหนดให้มีขึ้น เพื่อใช้วัดความก้าวหน้าหรือวัดผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ โดยใช้วิธีต่าง ๆ เข้าควบคุมการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติไปตามแนวทางของนโยบายที่กำหนด

ไว้ เช่น การสนับสนุนหรือตัดความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ การนำผลการปฏิบัติประกอบการให้คุณให้โทษการใช้ระบบรายงานผลการปฏิบัติ

4) ลักษณะของหน่วยงานปฏิบัติ เป็นลักษณะบางประการของหน่วยงานที่จะต้องนำนโยบายไปปฏิบัติที่ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารโครงการควรส่งเสริม เพราะเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น ลักษณะรูปแบบของความสัมพันธ์ภายในองค์การ ระดับความเข้มข้นในการควบคุมความแข็งแกร่งขององค์กร ระบบการสื่อสารภายในองค์การ ฯลฯ

5) ทรัพยากร ในที่นี้หมายถึง เงินทุน และการช่วยเหลืออื่น ๆ โดยปัจจัยเรื่องทรัพยากรอาจกล่าวได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จหรือไม่แต่อย่างไรก็ดีทรัพยากรดังกล่าวนี้ อาจแยกเป็นทรัพยากรในระบบงบประมาณของหน่วยงาน และทรัพยากรนอกระบบงบประมาณของหน่วยงาน

6) สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เป็นปัจจัยภายนอกขององค์การที่มีผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นเรื่องของการสนับสนุนทรัพยากรในส่วนที่เป็นงบประมาณนอกระบบว่าสามารถขอรับการสนับสนุนได้หรือไม่ หรือมีพอให้ขอรับการสนับสนุนได้หรือไม่ ในด้านการเมืองผู้ปฏิบัติจะต้องยอมรับแนวคิดของผู้เกี่ยวข้องแล้วนำมาหาข้อสรุปเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ยากจะทำได้โดยราบรื่น ซึ่งจะต้องมีทั้งการให้ความร่วมมือหรือไม่ให้ความร่วมมือ

7) ความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งอาจจะใช้วิธีจูงใจ โดยใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ปฏิบัติภายในองค์การเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน

วเรตซ์ จันทรศร (2549, หน้า 195 - 196) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการวัดระดับของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า สามารถวัดได้ 3 แนวทางด้วยกัน คือ

- พิจารณาจากระดับความร่วมมือที่ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าระดับของความร่วมมือสูงระดับของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะสูงตามขึ้นไปด้วย และในทางกลับกันถ้าระดับความร่วมมือต่ำ ความล้มเหลวในการนำนโยบายออกปฏิบัติก็จะต่ำลงตามไปด้วย

- พิจารณาจากผลปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรนั้นว่า บรรลุผลโดยปราศจากข้อขัดแย้งหรือปัญหาอย่างไรหรือไม่

- พิจารณาจากการที่นำนโยบายไปปฏิบัตินั้น ในระยะสั้นได้ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติอย่างไรหรือก่อให้เกิดผลกระทบพึงปรารถนาไว้อย่างไรหรือไม่

สรุปได้ว่า การบริหารที่ดีนั้นต้องมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีการจัดการเกี่ยวกับ คน เงิน และ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้อย่างมีสมดุลภาพ โดยมีการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบให้บุคลากรเจ้าหน้าที่ประเภทต่าง ๆ โดยการพิจารณาถึงความสามารถและความชำนาญของบุคลากรภายใน

องค์กร พร้อมจัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์เครื่องมืออย่างเหมาะสมและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการทำงานจะสำเร็จหรือล้มเหลว นั้นประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง ทั้งบรรทัดฐาน วัตถุประสงค์ กระบวนการติดต่อสื่อสารเพื่อการบังคับใช้ให้ได้ผล โดยพิจารณาจากการร่วมมือและการสนับสนุนจากบุคลากรภายในองค์กรด้วย เพื่อบรรลุผลโดยปราศจากการขัดข้อง หรือปัญหาอย่างอื่นอย่างไรหรือไม่

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

2) รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคล และคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง

2.3.1 ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายความว่า หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

2.3.2 องค์ประกอบและโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 องค์ประกอบและโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทั้งสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฝ่ายนิติบัญญัติ) และคณะ

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ฝ่ายบริหาร) โดยคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล ดังนั้น องค์ประกอบและโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

1.1) อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังต่อไปนี้

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) มีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านของตำบลที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีจนถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

(2) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษา หรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา หรือกิจการที่กระทำกับสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

(3) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามประการอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

1.3) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) ตาย

(3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ

(4) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอัน

สมควร

(5) มิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินหกเดือน

(6) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำ

(7) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 ทวิ

(8) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีวาทะกรรมในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบล หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ถ้าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นมิได้อุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในกำหนดเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งให้สมาชิกสภาสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ครบระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าว

(9) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 49 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ

(2) สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92 ผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตาม (3) จะดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

เมื่อตำแหน่งประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระ ให้มีการเลือกประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลงและให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

1.4) การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ช่วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติการตามหน้าที่ และกระทำการตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ในกรณีที่ไม่มีประธาน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่แทน

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสองสมัยหรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนด แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด ซึ่งสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ และให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามสมัยประชุม และเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม

นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอขอเปิดประชุมวิสามัญ ถ้าเห็นสมควรให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้

ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง (พระราชบัญญัติสภาตำบล 2537, หน้า 12-17)

2. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

2.1) นายกององค์การบริหารส่วนตำบล

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกององค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกององค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
- (3) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือเลขานุการ หรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

ให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีนายกองคการบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระและเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

2.2) อำนาจหน้าที่ของนายกองคการบริหารส่วนตำบล มีดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
- (2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองคการบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองคการบริหารส่วนตำบล
- (4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นมาตรา 60 ให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3) นายกองคการบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 58/1
- (5) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 64/2
- (6) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 87/1 วรรคห้า หรือมาตรา

(7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(8) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในระหว่างที่ไม่มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

2.5) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง
- (2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
- (3) ตาย
- (4) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อยกองค์การบริหารส่วนตำบล
- (5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 58/4
- (6) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 64/2
- (7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (8) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92

ให้นำความใน (1) (2) (3) (4) (6) และ (7) มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม และให้นำความดังกล่าว มาใช้บังคับกับกรณีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม

3. พนักงานส่วนตำบล

การแบ่งส่วนบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นอยู่กับระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดขึ้นเพื่อความเหมาะสมกับภารกิจ โดยได้แบ่งส่วนบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างน้อยออกเป็น 3 ส่วน คือ

(1) สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องมีตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) ส่วนการคลัง ซึ่งจะต้องมีหัวหน้าส่วนการคลัง หรือเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

(3) ส่วนโยธา ซึ่งจะต้องมีหัวหน้าส่วนโยธา หรือนายช่างโยธา เป็นต้น(ผศ.ดร.โกวิทย์ พวงงาม 2548, หน้า 251)

เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ สามารถให้การจัดระบบบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ จึงกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

3.1) สำนักงานปลัด

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะ งานธุรการ งานสารบรรณ การจัดทำทะเบียนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำทะเบียนคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล งานพิมพ์ดีด งานอินเทอร์เน็ตตำบล งานการเจ้าหน้าที่ งานการประชุม งานการขออนุญาตองค์การบริหารส่วนตำบล งานนิติการ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานการจัดทำขออนุญาตงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามขออนุญาต งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมกิจการศาสนาประเพณี ศิลปวัฒนธรรม งานกิจการเด็กและเยาวชน งานกีฬาและสันทนาการ งานสวัสดิการสังคม งานพัฒนาสตรีและเยาวชน งานสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและสตรี งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 6 งาน ดังนี้

(1) **งานบริหารงานทั่วไป** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานธุรการ งานสารบรรณ การจัดทำทะเบียนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำทะเบียนคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล งานทะเบียนยานพาหนะ งานพิมพ์ดีด งานการเจ้าหน้าที่ งานการประชุม งานรัฐพิธี งานกิจการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล งานเลือกตั้ง งานตรวจสอบภายใน งานควบคุมและส่งเสริมการท่องเที่ยว งานรักษาความปลอดภัยและความสะอาดสำนักงาน งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน งานสวัสดิการสังคม งานพัฒนาชุมชน งานจัดระเบียบชุมชน งานสังคมสงเคราะห์ งานพิทักษ์สิทธิและสตรี รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(2) **งานนโยบายและแผน** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานวิชาการ งานนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล งานจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และแผนปฏิบัติการ งานการขออนุญาตงบประมาณรายจ่ายประจำปี งานสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์ และงานอินเทอร์เน็ตตำบล งานรวบรวมข้อมูลและสถิติทางเทคนิคและวิชาการทุกประเภท งานประชาสัมพันธ์ รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(3) **งานกฎหมายและคดี** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานกฎหมายและนิติกรรม งานการดำเนินการทางคดีขององค์การบริหารส่วนตำบล งานศาลปกครอง งานร้องเรียน ร้องทุกข์และอุทธรณ์ งานระเบียบการคลัง งานข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(4) **งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานทางการศึกษา การแนะแนว การวัดผลประเมินผล การพัฒนาตำราเรียน การวางแผน การศึกษา ส่งเสริมการวิจัย การวางแผนโครงการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติการศึกษา งานห้องสมุด งานรัฐพิธีและงานศาสนา งานส่งเสริมประเพณีศาสนาและวัฒนธรรม งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งานกิจการเด็กและเยาวชน งานกีฬาและสันทนาการ รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(5) **งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม งานพัฒนาชุมชน งานจัดระเบียบชุมชน งานสังคมสงเคราะห์ งานพิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี งานส่งเสริมอาชีพและข้อมูลแรงงาน งานพัฒนาสตรีและเยาวชน งานสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและสตรี รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(6) **งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานอำนวยความสะดวก งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานช่วยเหลือฟื้นฟู งานกู้ภัย รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2) ส่วนการคลัง

ส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้และนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือน รวบรวมสถิติเงินได้ประเภทต่าง ๆ การรายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกเงินตัดปีและขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานจัดทำงบและแสดงฐานะการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการ เงินสะสม งานจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงินรายได้ รายจ่าย งานจัดเก็บรายได้และพัฒนารายได้ การจัดหาผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สิน งานจัดทำและตรวจสอบบัญชีและการรับเงินในกิจการประปา งานจัดเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 3 งาน ดังนี้

(1) **งานการเงินและบัญชี** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน งานจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน การหักภาษีเงินได้และนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือน งานขออนุมัติเบิกเงินตัดปี และขอขยายเวลาเบิกจ่าย รายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงินรายได้รายจ่าย รวบรวมสถิติเงินได้ประเภทต่าง ๆ งานจัดทำงบและแสดงฐานะการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการ เงินสะสม รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(2) **งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานจัดเก็บรายได้และพัฒนารายได้ งานภาษีอากร ค่าธรรมเนียม การจัดหาผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สิน งานจัดทำและตรวจสอบบัญชีการรับเงินในกิจการประปา งานจัดเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล งานควบคุมกิจการร้านค้าและค่าปรับ งานทะเบียนควบคุมและเร่งรัดรายได้ รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(3) **งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานทะเบียนทรัพย์สินและแผนที่ภาษี งานพัสดุ งานขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง งานทะเบียนเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์และยานพาหนะ รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.3) ส่วนโยธา

ส่วนโยธา มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานการประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานก่อสร้าง งานผังเมือง งานซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้าง งานซ่อมบำรุงในกิจการประปา จัดทำทะเบียนสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 2 งาน ดังนี้

(1) **งานก่อสร้างและควบคุมอาคาร** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานก่อสร้างและบูรณะถนน งานก่อสร้างและบูรณะสภาพและโครงการพิเศษ งานระบบข้อมูลและแผนที่เส้นทางคมนาคม งานบำรุงรักษาเครื่องจักรและยานพาหนะ งานสถาปัตยกรรมและมัณฑนศิลป์ งานวิศวกรรม งานการประมาณการค่าใช้จ่ายโครงการ งานควบคุมการก่อสร้างอาคาร งานบริการข้อมูลและหลักเกณฑ์ งานสำรวจและแผนที่ งานวางผังพัฒนาเมือง งานควบคุมทางผังเมือง งานจัดรูปที่ดินและฟื้นฟูเมือง รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(2) **งานประสานสาธารณูปโภค** มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานประสานสาธารณูปโภคและกิจการประปา งานขนส่งและวิศวกรรมจราจร งานระบายน้ำ งานจัดตกแต่งสถานที่ รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2.3.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

- 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาอำเภอ การผังเมืองและปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดการใช้งบประมาณของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมี 2 ลักษณะ คือ

1) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของอำเภอโดยมีระยะเวลาห้าปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2) แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล 3 ปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีลักษณะเป็นแนวทางและรายการประสานแผนงานและโครงการของจังหวัด อำเภอ ตำบล และการดำเนินงานของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดขึ้นคราวละ 3 ปี เพื่อวางแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมใช้แก้ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นส่วนตำบล

2.3.4 รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ทั้งนี้ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดเมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้วให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้นายกองการบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจและหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่และกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมอบอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้หน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการแทนก็ได้ และให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนด

ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใดให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้

1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัษฎากรซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรตามกฎหมายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขายสุราตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลการเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้งภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้ให้ถือเป็นภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

รายได้จากค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากร ประทานบัตรใบอนุญาต และอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ทั้งนี้ ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดเมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้ว ให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้แบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบัญญัติ้องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้กำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรดังต่อไปนี้

1) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บในอัตราร้อยละศูนย์

2) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่น ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรา นี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

องค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ในกรณีเช่น นี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรมนั้นส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

1) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีดังต่อไปนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้ทูลให้
- (6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- (7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลการกู้เงินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร มาตรา 85

2) รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีดังต่อไปนี้

- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้าง
- (3) เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
- (4) ค่าใช้สอย
- (5) ค่าวัสดุ
- (6) ค่าครุภัณฑ์
- (7) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
- (8) ค่าสาธารณูปโภค
- (9) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- (10) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

เงินค่าตอบแทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้จัดทำเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลและจะเสนอได้ก็แต่โดยนายกององค์การบริหารส่วนตำบลตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

2.3.5 การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบก็ได้

เมื่อนายอำเภอเห็นว่านายกององค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดปฏิบัติการในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอข้ามมิได้ ให้นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ตามที่เหมาะสมได้ แล้วให้รับรายงาน

ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในสิบห้าวันเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว

เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามีภาวะยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายในสี่สิบห้าวัน หากปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้วนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีภารกิจในการให้บริการประชาชนเป็นกลไกสำคัญในการนำบริการของรัฐไปสู่ประชาชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน โดยต้องพยายามดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้การทำงานของข้าราชการ การบริหารงานของส่วนราชการ เป็นการบริหารงานที่จะสามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพ เพิ่มพูนคุณภาพ และตอบสนองตามความต้องการของประชาชนให้มากที่สุดนั่นเอง

2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.4.1 สภาพทั่วไป

อำเภอเจริญศิลป์ เป็นอำเภอหนึ่งในจำนวน 18 อำเภอ ของจังหวัดสกลนคร ห่างจากจังหวัดสกลนครไปทางทิศตะวันตก ระยะทางประมาณ 102 กิโลเมตร

ที่ว่าการอำเภอเจริญศิลป์ ตั้งอยู่ที่บ้านเจริญศิลป์ หมู่ที่ 2 ตำบลเจริญศิลป์ อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

เนื้อที่

อำเภอเจริญศิลป์ มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 314 ตารางกิโลเมตร (213,215 ไร่)

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย และดินลูกรัง มีแม่น้ำสำคัญคือ แม่น้ำสงคราม ทางแนวติดต่อด้านทิศตะวันตกบริเวณตำบลหนองแปน และลำน้ำยามทางด้านทิศตะวันออก ตำบลเจริญศิลป์ ตำบลโคกศิลา

ประชากร

อำเภอเจริญศิลป์มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 42,850 คน แยกเป็นชาย 21,596 คน หญิง 21,254 คน แยกเป็นรายตำบล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ มีเทศบาลตำบลหนึ่งแห่ง คือ เทศบาลตำบลเจริญศิลป์ มีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 แห่ง คือ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์
3. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องหลักพรหมวิหารธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลยังไม่ปรากฏให้เห็นว่าผู้ใดศึกษาหัวข้อเรื่องนี้ไว้ มีเพียงผลการศึกษาคำวิจัยที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกัน ซึ่งมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีหลายเรื่องสรุปไว้ดังนี้

พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์) (2556, 105 หน้า) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน ด้านเมตตา (ความรักและความหวังดี) ด้านมูทิตา (ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี) ด้านกรุณา (ความสงสาร) และ ด้านอุเบกขา (ความวางเฉยมีใจเป็นกลาง) อยู่ในระดับมากทุกด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ประชาชนที่มีอายุและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ควรแสดงความยินดีและเชิดชูเกียรติแก่ประชาชนที่กระทำความดีให้แก่ชุมชนควรช่วยปลอบโยนเมื่อเพื่อนร่วมงานกระทำผิดพลาดควรใช้กิริยาวาจา สุภาพไม่เลือกปฏิบัติ ควรมีความเป็นกลาง ให้เกียรติ รัก และหวังดีกับประชาชนเหมือนญาติตนเอง ควรเข้าไปดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

ณัฐพร ภูทองเงิน (2556, 95 หน้า) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 ตามตำแหน่งหน้าที่ และ ประสิทธิภาพทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ผลการศึกษาพบว่า

ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 3.90) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเมตตา (ค่าเฉลี่ย= 3.99) ด้านกรุณา(ค่าเฉลี่ย= 3.95) ด้านมูทิตา (ค่าเฉลี่ย= 3.84) ด้านอุเบกขา (ค่าเฉลี่ย= 3.84) ตามลำดับ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี ตำแหน่งหน้าที่ ที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุเบกขา ไม่แตกต่างกัน ด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 ในกลุ่มสถานศึกษาเขตพื้นที่ ที่ 1 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้านด้านอุเบกขา ไม่แตกต่าง ด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แนวทางการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไปใช้ในการบริหารงานบุคลากรให้มากขึ้นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

พระครูพินิจรัตนการ (อนุสรณ์ ฐานทดโต) (2557, 96 หน้า) วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1. เพื่อศึกษาแนวคิดพรหมวิหารธรรมในพระไตรปิฎก 2. เพื่อศึกษาแนวคิดสันติสุขในพระไตรปิฎก และ 3. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเสริมสร้างสันติสุขในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชากรในสายงานชั้นบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี สมุทรปราการ และประชาชนทั่วไปจำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation - S.D.) ใช้สถิติ t-test ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.6 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีระดับการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.6 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 53.5 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.2

2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการสร้างสันติสุขในตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านอุเบกขา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 รองลงมาคือ ด้านมูทิตา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ถัดมาคือ ด้านกรุณา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านเมตตา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ

3. ผลวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักพรหมวิหารธรรมมีความสำคัญต่อการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักพรหมวิหารธรรมมีความสำคัญต่อการสร้างสันติสุขในตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการด้านอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านเพศ สถานภาพและรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ คือ 1) ด้านเมตตาควรควรมีการแบ่งปันช่วยเหลือกันในบางครั้งที่มีโอกาสอำนวย ถ้าบุคคลในตำบลเดียวกันรู้จักเมตตา กัน ช่วยเหลือกันทุกคนก็จะเป็นสุข บุคคลในชุมชนต้องมีน้ำใจและมีความแบ่งปันซึ่งกันและกัน 2) ด้านกรุณาควรช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอและด้อยโอกาสเมื่อมีโอกาส การช่วยเหลือคนที่ทุกข์ให้พ้นทุกข์จะทำให้สังคมมีแต่ความสุข ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่เห็นแก่ตัว 3) ด้านมูทิตาควรไม่อิจฉาหรือว่าร้ายผู้อื่น โดยที่ตนเองก็ยังไม่ดีพอ ยินดีกับเพื่อนร่วมโลก ไม่ควรอิจฉานินทา และ 4) ด้านอุเบกขาควรวางเฉยในสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์ ไม่เข้าเติมเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาด ควรให้กำลังใจเพื่อจะให้ผู้อื่นมีแรงสู้ต่อไป และควรนำหลักธรรมนี้ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

ดังนั้น ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา คือ ควรให้ความสำคัญโดยการส่งเสริมให้ประชาชนประพฤติ นำหลักธรรมมาปฏิบัติ ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน ควรให้ความสำคัญโดยการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นและส่วนรวม ฟังความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล และควรให้ความสำคัญโดยการส่งเสริมให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตนด้วยการวางใจเป็นกลาง วางเฉยกับเรื่องที่ไม่ใช่ประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น

จ่าสิบตำรวจณัฐศักดิ์ แสนสุข (2553, 105 หน้า) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักธรรมาภิบาล 4 ตามทัศนะของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของข้าราชการ

ตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักฆราวาสธรรม 4 โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักฆราวาสธรรม 4 ตามทัศนะของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 216 คนจากจำนวนประชากรทั้งหมด 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการวัดระดับทัศนะของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักฆราวาสธรรม 4 มีความเชื่อมั่น 0.979

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ตามหลักฆราวาสธรรม 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ตามหลักฆราวาสธรรม 4 อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบทัศนะของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักฆราวาสธรรม 4 จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลทำให้ทัศนะของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักฆราวาสธรรม 4 แตกต่างกันได้แก่ อายุ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยที่ทำให้ข้าราชการตำรวจมีทัศนะไม่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ สถานภาพ และประสบการณ์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ รายได้ไม่เพียงพอ การแทรกแซงในการพิจารณาความดีความชอบ และขาดอุปกรณ์ในการทำงานที่ทันสมัย

ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรเน้นการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยการนำหลักฆราวาสธรรม 4 มาประยุกต์ใช้กับผู้บังคับบัญชาให้มีจริยธรรม และเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไป

พระเลอวุฒิ ภูริปัญโญ (เนตรตะวรงค์ษา) (2556, 104 หน้า) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม (2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) เพื่อศึกษา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมาชิกและเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเมตตา, ด้านกรุณา, ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ในระดับมากทุกด้าน

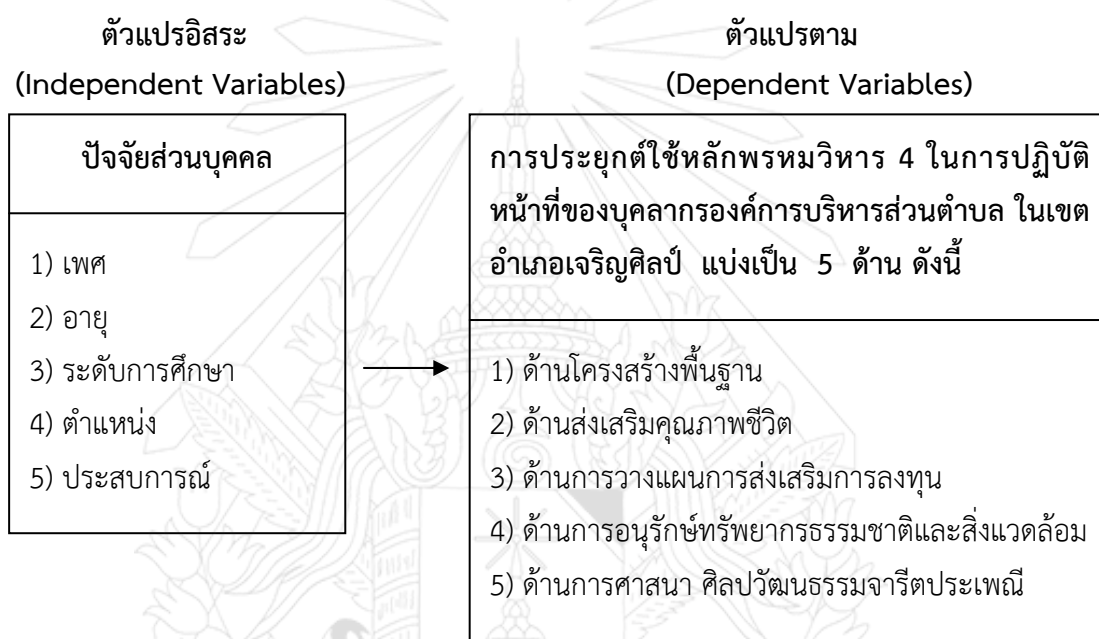
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, สถานภาพ, รายได้ และประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสถานภาพส่วนบุคคลด้านตำแหน่งและพื้นที่ต่างกัมีผลทำให้ความคิดเห็นของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ โดยภาพรวม แตกต่างกั ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านเมตตา ควรกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง ควรมีวิสัยทัศน์ที่ดี ประกอบด้วยปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจปัญหาทางคน เข้าถึงความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี 2) ด้านกรุณา ควรเปิดใจให้กว้างให้ความช่วยเหลือความทุกข์ยากของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเป็นธรรมชาติ การบริหารงานต้องประกอบด้วยหลักธรรม สัจจริต ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 3) ด้านมุทิตา ควรแสดงความยินดี ความชื่นชมเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน และบุคลากรเมื่อประสบความสำเร็จได้ดี 4) ด้านอุเบกขา ควรให้ความยุติธรรม ความเสมอภาพ เป็นกลางในการให้รางวัลและการลงโทษ โดยไม่เอนเอียงเข้าข้างคนใดคนหนึ่ง

4. บทสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ในปัจจุบัน ผู้บริหารในทุกระดับต้องยึดหลักเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เป็นที่ตั้งเสมอ ผู้บริหารควรมีเมตตา ให้ความรัก ความปรารถนาดี มีความปรารถนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุข เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาตกต่ำกว่าเดิม ได้รับความเดือดร้อน เป็นทุกข์ ผู้บริหารต้องมีความกรุณา การมีความรู้สึทวันไหว เมื่อเห็นผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความเดือดร้อน และผู้บริหารควรมีความต้องการที่จะช่วยให้บุคคลนั้นหมดทุกข์ เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาดีขึ้นประสบความสำเร็จ ผู้บริหารควรมี มุทิตา มีความ ปิติยินดี กับความสุขของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย และคอยให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น และในกรณีที่มีการรักษาความถูกต้อง ชอบธรรมตามหลักการและกฎเกณฑ์

2.6 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” ที่กล่าวมาแล้วนั้น มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดหลัก ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร และด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร ตามแผนภูมิที่ 2.1

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยใช้กระบวนการศึกษาหรือระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- 3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวัดค่าตัวแปร
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน จำนวน 274 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 274 คน ซึ่งได้จากการใช้กลุ่มประชากรตาม ข้อ 3.1.1 แล้วใช้สูตรการหาขนาดกลุ่ม ตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane) ซึ่งมีสูตรคำนวณดังนี้ (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543, หน้า 79)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{274}{1 + 274 \times (0.05)^2} \\ n &= \frac{274}{1 + 274 \times (0.0025)} \\ n &= \frac{274}{1.625} \\ &= 162 \end{aligned}$$

ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane)

1) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยการหาสัดส่วนของประชากร 274 คน ต่อ 162 คน โดยใช้สูตรการหาสัดส่วนต่อบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 5 ชั้น ตามจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 19)

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n_1 &= \frac{nN_1}{N} \\ \text{กำหนดให้} \quad n_1 &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล} \\ n &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \\ N_1 &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \end{aligned}$$

ผลการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บในแต่ละคณะ ตามรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน

ตำบล	ประชากร	การคำนวณ	กลุ่มตัวอย่าง
องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก	43	$162 \times 43 / 274$	25
องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์	57	$162 \times 57 / 274$	34
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา	30	$162 \times 30 / 274$	18
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า	101	$162 \times 101 / 274$	60
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน	43	$162 \times 43 / 274$	25
รวม	274		162

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการใช้โอกาสความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเขียนหมายเลขตามบัญชีของบุคลากรลงในฉลาก ม้วนใส่ภาชนะคละกั้นให้ทั่วถึง แล้วหยิบขึ้นมาจับได้เลขใดขึ้นมาไม่ต้องใส่ฉลากที่จับได้กลับลงไปใ้ภาชนะอีก ทำดังนี้ทุกครั้งจนกระทั่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป จนได้ครบจำนวน 162 คน ตามเป้าหมายที่ต้องการ

3.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) นายทักษิณ มายूर นายองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์
- 2) นายวิจารณ์ มุทาพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก
- 3) นายประดิษฐ์ ดีกุดเรือ นายองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
- 4) นางอุไร เพชรราเวช นายองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา
- 5) นายเรืองศิลป์ คะโยธานายองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

แบบสอบถามมีลักษณะแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ทั้ง 5 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร
- 2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร
- 3) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร
- 4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร
- 5) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร

แบบสอบถาม ส่วนนี้เป็นแบบสอบถามตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) ใช้การวัดแบบระดับคุณภาพ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ เป็นเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

ตอนที่ 3 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

3.3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างลักษณะแบบปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลอย่างเสรีเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีจำนวน 5 ข้อ จาก 5 ด้าน

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.4.2 รวบรวมข้อมูลจากการศึกษา สรุปเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของคำถาม ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ทำการวิจัย และผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบข้อเท็จจริงได้

3.4.3 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด สกลนคร

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับสำนวนภาษาให้เข้าใจง่าย เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีข้อความตรง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความถูกต้องของภาษาแล้วนำไปแก้ไข การหาคุณภาพของ เครื่องมือที่จัดทำขึ้นนี้ ประกอบด้วย การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้วิธีการดังนี้

1) การหาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ข้อความและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านช่วย ตรวจสอบความเที่ยงตรงและพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ประกอบด้วย

1. รศ. (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก

การศึกษา Ph.D.(Social science)Banaras Hindu University

ตำแหน่งปัจจุบัน ประธานสาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร. ขวลิต ไหลรินทร์

การศึกษา Ph.D. (Social Science)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. ดร.สมภพ ระงับทุกซ์

การศึกษา LL.B, M.P.A, Ph.D. (Political Science)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. รศ.ดร. จ่านง คันธิก

การศึกษา Ph.D. (Political Science)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

5. ดร.ปัญญา คล้ายเดช

การศึกษา Ph.D. (Political Science)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จากนั้นหาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ผลปรากฏว่าได้ค่า IOC ที่ระดับ 1 จำนวน 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

2) การวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือวัด โดยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยไปทำการทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 ชุด ทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน เพื่อนำกลับมาทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือได้ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.938

3.4.7 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมพิจารณาเป็นครั้งสุดท้าย แล้วจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือ แบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวางแผนและได้ปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1) ขอนหนังสือจากห้องเรียนบัณฑิตศึกษาศูนย์การศึกษานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการวิจัยและในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด

3) ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเจาะจงกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 เดือน คือ ระหว่างวันที่ 1 เดือนพฤษภาคม- วันที่ 1 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 คือ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลทำการวิจัยต่อนายก อบต. จำนวน 5 ท่าน ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยวางแผนและได้ปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารคือหนังสือขอความร่วมมือและแบบสัมภาษณ์ต่อ นายก อบต. ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ก่อนหนึ่งอาทิตย์ พร้อมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

2) เมื่อถึงเวลากำหนดผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน โดยอาศัยการจดบันทึกและบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์พร้อมทั้งบันทึกภาพร่วมกับ นายก อบต. ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

3.6 การวัดค่าตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดการวัดค่าตัวแปรซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยใช้เกณฑ์ การหาค่าอันตรภาคชั้น (รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร, 2548, หน้า 43) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80$$

ระดับคะแนน	ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลค่า
5	4.21 – 5.00	การประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด
4	3.41 – 4.20	การประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก
3	2.61 – 3.40	การประยุกต์ใช้อยู่ในระดับปานกลาง
2	1.81 – 2.60	การประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อย
1	1.00 – 1.80	การประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการ ดังนี้

3.7.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร กับปัจจัย

ส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้าน เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) ส่วนด้านอายุ และประสบการณ์ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

4) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.7.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์และการจดบันทึก

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

3.8.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1) สถิติการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) ตามสูตร (ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณฺ์เลิศ, 2549, หน้า 65) คือ

$$\text{สูตร } \text{IOC} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 35) คือ

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K = จำนวนข้อของมาตรวัด
 S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.8.2 สถิติพื้นฐาน

- 1) ความถี่ (Frequency)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X(100)}{N}$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ
 X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X_i = จำนวนคะแนน
 \bar{X} = ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต
 n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

5) การทดสอบการทดสอบสมมติฐาน (t-test)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

t = ค่าที-เทสต์ (t- test)
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

6) ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) หรือ (F-test)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน
 MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sampling Random Sampling) คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน จำนวน 274 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการของ ทาโร ยามาเน (Taro yamane) (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543, หน้า 79) ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คนจากนั้นนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ทั้ง 5 ด้าน โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มี เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง โดยใช้สถิติ (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่อง เพศ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ 2 กลุ่ม ในเรื่องอายุ และประสบการณ์ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยใช้การวิเคราะห์หาค่า ความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่น่าวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์และการจดบันทึก

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งมีข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	61	37.70
หญิง	101	62.30
รวม	162	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 และเพศชาย จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	28	17.30
30-50 ปี	118	72.80
51 ปีขึ้นไป	16	9.90
รวม	162	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30-50 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 72.80 รองลงมาคืออายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 และน้อยที่สุดมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	41.40
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	58.60
รวม	162	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60 และน้อยที่สุดระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	9.90
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	90.10
รวม	162	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 90.10 และน้อยที่สุดมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหาร จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	36	22.20
6-10 ปี	38	23.50
11-15 ปี	63	38.90
16 ปีขึ้นไป	25	15.40
รวม	162	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 11-15 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 รองลงมามีประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 รองลงมามีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 และน้อยที่สุดมีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิด		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.25	0.46	มากที่สุด
2.	ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.97	0.41	มาก
3.	ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน	3.83	0.51	มาก
4.	ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.04	0.46	มาก
5.	ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี	4.08	0.51	มาก
	รวม	4.03	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร, 2) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร, 3) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร, 4) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร, และ 5) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับความคิด		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความต้องการให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งไฟฟ้าส่องสว่าง และถนน	4.79	0.44	มากที่สุด
2. ท่านจัดให้มีและบำรุง น้ำประปา ไฟฟ้า และถนนที่ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งเกิดจากการใช้สอยของประชาชน	4.10	0.60	มาก
3. ประชาชนมีความสุขกายสบายใจ จากการจัดให้มีน้ำประปา ไฟฟ้า และถนน	4.01	0.66	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของทุกชุมชนให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	4.09	0.75	มาก
รวม	4.25	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งไฟฟ้าส่องสว่าง และถนน” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านจัดให้มีและบำรุงน้ำประปา ไฟฟ้า และถนนที่ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งเกิดจากการใช้สอยของประชาชน” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีความสุขกายสบายใจ จากการจัดให้มีน้ำประปา ไฟฟ้า และถนน” ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ระดับความคิด		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความต้องการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้ได้รับความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพทางสังคมที่เท่าเทียมกัน	4.35	0.58	มากที่สุด
2. ท่านจัดให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาลที่ทั่วถึง	3.72	0.64	มาก
3. ประชาชนได้รับความสุข ความสบาย จากการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ท่านได้จัดให้มี	3.72	0.78	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน	4.09	0.52	มาก
รวม	3.97	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้ได้รับความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพทางสังคมที่เท่าเทียมกัน” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับความสุข ความสบาย จากการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ท่านได้จัดให้มี” ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน

ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน	ระดับความคิด		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความต้องการให้ประชาชนมีอุตสาหกรรมในครอบครัว มีกลุ่มเกษตรกรกิจการสหกรณ์ และการฝึกประกอบอาชีพ ในการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ	4.10	0.67	มาก
2. ท่านจัดให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ ทั้งบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ให้มีตลาด การท่องเที่ยว การพาณิชย์	3.72	0.71	มาก
3. ประชาชนได้ประสบความสำเร็จจากการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว จากนโยบายของท่าน	3.64	0.65	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ให้กับทุกชุมชนอย่างเสมอภาค	3.86	0.79	มาก
รวม	3.83	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการให้ประชาชนมีอุตสาหกรรมในครอบครัว มีกลุ่มเกษตรกรกิจการสหกรณ์ และการฝึกประกอบอาชีพ ในการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ให้กับทุกชุมชนอย่างเสมอภาค” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้ประสบความสำเร็จจากการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว จากนโยบายของท่าน” ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิด		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความต้องการ ค้ำครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมลพิษต่างๆ	4.19	0.63	มาก
2. ท่านจัดให้มีการค้ำครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและรักษาความสะอาดของ ถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลต่างๆ	3.99	0.64	มาก
3. ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย จากการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.96	0.63	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมในการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ทุกชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ ปราศจากมลพิษต่างๆ	4.02	0.48	มาก
รวม	4.04	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการ ค้ำครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมลพิษต่างๆ” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรมในการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ทุกชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ ปราศจากมลพิษต่างๆ” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย จากการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี

ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี	ระดับความคิด		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความต้องการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา	4.10	0.66	มาก
2. ท่านจัดให้มีการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งเสริมการศึกษา และพัฒนาการศึกษา	4.09	0.71	มาก
3. ประชาชนได้มีสุขภาพ สบายใจที่ได้ร่วมกันรักษาประเพณีอันดีงามในท้องถิ่น จากนโยบายของท่าน	4.10	0.68	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรม ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา ให้ทุกชุมชนได้รับอย่างเท่าเทียมกัน	4.02	0.78	มาก
รวม	4.08	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านจัดให้มีการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งเสริมการศึกษา และพัฒนาการศึกษา” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรม ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา ให้ทุกชุมชนได้รับอย่างเท่าเทียมกัน” ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่อง อายุ และประสบการณ์ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะเปรียบเทียบโดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	61	4.07	0.48	มาก
หญิง	101	4.01	0.31	มาก
รวม	162	4.03	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	61	4.07	0.48	0.86	0.39
หญิง	101	4.01	0.31		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	61	4.33	0.44	มากที่สุด
หญิง	101	4.20	0.47	มาก
รวม	162	4.25	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.14 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเพศ ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า เพศหญิง

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	61	4.33	0.44	1.69	0.09
หญิง	101	4.20	0.47		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	61	4.17	0.48	มาก
หญิง	101	3.85	0.30	มาก
รวม	162	3.97	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเพศ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า เพศหญิง

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	61	4.17	0.48	5.23	0.00*
หญิง	101	3.85	0.30		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	61	3.75	0.58	มาก
หญิง	101	3.87	0.46	มาก
รวม	162	3.83	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเพศ ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า เพศชาย

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	61	3.75	0.58	-1.51	0.13
หญิง	101	3.87	0.46		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	61	4.00	0.61	มาก
หญิง	101	4.06	0.33	มาก
รวม	162	4.04	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเพศ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า เพศชาย

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	61	4.00	0.61	-0.93	0.36
หญิง	101	4.06	0.33		

จากตารางที่ 4.21 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	61	4.09	0.53	มาก
หญิง	101	4.08	0.50	มาก
รวม	162	4.08	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเพศ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า เพศหญิง

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	61	4.09	0.53	0.11	0.91
หญิง	101	4.08	0.50		

จากตารางที่ 4.23 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 30 ปี	28	4.13	0.39	มาก
30-50 ปี	118	4.07	0.33	มาก
51 ปีขึ้นไป	16	3.58	0.42	มาก
รวม	162	4.03	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามอายุ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี, และอายุ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.81	2	1.91	15.44	0.00*
ภายในกลุ่ม	19.62	159	0.12		
รวม	23.43	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนครโดยรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี (\bar{X} =4.13)	30-50 ปี (\bar{X} =4.07)	51 ปีขึ้นไป (\bar{X} =3.58)
ต่ำกว่า 30 ปี (\bar{X} =4.13)	-	-0.06	-0.55 (0.00*)
30-50 ปี (\bar{X} =4.07)		-	-0.49 (0.00*)
51 ปีขึ้นไป (\bar{X} =3.58)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 30 ปี	28	4.12	0.66	มาก
30-50 ปี	118	4.32	0.37	มากที่สุด
51 ปีขึ้นไป	16	4.00	0.50	มาก
รวม	162	4.25	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามอายุ ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี, และอายุ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.01	2	1.01	5.00	0.01*
ภายในกลุ่ม	31.99	159	0.20		
รวม	34.00	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.12$)	30-50 ปี ($\bar{X} = 4.32$)	51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.00$)
ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.12$)	-	0.2	-0.12
30-50 ปี ($\bar{X} = 4.32$)		-	-0.32 (0.03*)
51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.00$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 1 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 30 ปี	28	3.89	0.44	มาก
30-50 ปี	118	4.00	0.41	มาก
51 ปีขึ้นไป	16	3.92	0.34	มาก
รวม	162	3.97	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามอายุ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี, และอายุ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.31 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.14	0.83	0.44
ภายในกลุ่ม	26.89	159	0.17		
รวม	27.17	161			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 30 ปี	28	4.07	0.49	มาก
30-50 ปี	118	3.85	0.46	มาก
51 ปีขึ้นไป	16	3.22	0.40	มาก
รวม	162	3.83	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามอายุ ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี, และอายุ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.33 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.66	2.00	3.83	17.92	0.00*
ภายในกลุ่ม	34.00	159	0.21		
รวม	41.66	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.07$)	30-50 ปี ($\bar{X} = 3.85$)	51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.22$)
ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.07$)	-	-0.22	-0.85 (0.00*)
30-50 ปี ($\bar{X} = 3.85$)		-	-0.63 (0.00*)
51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.22$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 30 ปี	28	4.08	0.29	มาก
30-50 ปี	118	4.14	0.38	มาก
51 ปีขึ้นไป	16	3.25	0.47	มาก
รวม	162	4.04	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามอายุ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี, และอายุ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.36 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	11.11	2	5.55	39.54	0.00*
ภายในกลุ่ม	22.34	159	0.14		
รวม	33.45	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.08$)	30-50 ปี ($\bar{X} = 4.14$)	51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.25$)
ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.08$)	-	0.06	-0.83 (0.00*)
30-50 ปี ($\bar{X} = 4.14$)		-	-0.89 (0.00*)
51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.25$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 30 ปี	28	4.50	0.47	มากที่สุด
30-50 ปี	118	4.06	0.44	มาก
51 ปีขึ้นไป	16	3.48	0.45	มาก
รวม	162	4.08	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.38 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามอายุ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี, และอายุ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.39 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	10.66	2	5.33	27.07	0.00*
ภายในกลุ่ม	31.30	159	0.20		
รวม	41.96	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.50$)	30-50 ปี ($\bar{X} = 4.06$)	51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.48$)
ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.50$)	-	-0.44 (0.00*)	-1.02 (0.00*)
30-50 ปี ($\bar{X} = 4.06$)		-	-0.58 (0.00*)
51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.48$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับบุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี และที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับบุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.05	0.38	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.02	0.38	มาก
รวม	162	4.03	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.41 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 4.42 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.05	0.38	0.36	0.72
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.02	0.38		

จากตารางที่ 4.42 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.39	0.43	มากที่สุด
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.15	0.45	มาก
รวม	162	4.25	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.43 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 4.44 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.39	0.43	3.40	0.00*
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.15	0.45		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.44 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.02	0.30	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	3.94	0.47	มาก
รวม	162	3.97	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.45 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 4.46 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.02	0.30	1.25	0.21
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	3.94	0.47		

จากตารางที่ 4.46 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.47 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	3.75	0.49	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	3.88	0.52	มาก
รวม	162	3.83	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.47 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.48 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	3.75	0.49	-1.71	0.09
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	3.88	0.52		

จากตารางที่ 4.48 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.49 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.00	0.53	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.07	0.39	มาก
รวม	162	4.04	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.49 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.50 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.00	0.53	-0.99	0.32
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.07	0.39		

จากตารางที่ 4.50 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.51 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.08	0.55	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.08	0.48	มาก
รวม	162	4.08	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.51 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.52 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	4.08	0.55	-0.39	0.97
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	95	4.08	0.48		

จากตารางที่ 4.52 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.53 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.25	0.37	มากที่สุด
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.01	0.38	มาก
รวม	162	4.03	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.53 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหาร ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

ตารางที่ 4.54 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.25	0.37	2.39	0.02*
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.01	0.38		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.54 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.55 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.52	0.54	มากที่สุด
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.22	0.44	มาก
รวม	162	4.25	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.55 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหาร ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

ตารางที่ 4.56 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.52	0.54	2.47	0.01*
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.22	0.44		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.56 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.57 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.03	0.39	มาก
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	3.96	0.41	มาก
รวม	162	3.97	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.57 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหาร ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

ตารางที่ 4.58 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.03	0.39	0.62	0.54
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	3.96	0.41		

จากตารางที่ 4.58 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.59 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.17	0.50	มาก
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	3.79	0.50	มาก
รวม	162	3.83	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.59 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

ตารางที่ 4.60 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.17	0.50	2.92	0.00*
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	3.79	0.50		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.60 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.61 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.14	0.30	มาก
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.03	0.47	มาก
รวม	162	4.04	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.61 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

ตารางที่ 4.62 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.14	0.30	0.94	0.35
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.03	0.47		

จากตารางที่ 4.62 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.63 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.38	0.57	มากที่สุด
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.05	0.50	มาก
รวม	162	4.08	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.63 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

ตารางที่ 4.64 แสดงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
บุคลากรฝ่ายบริหาร	16	4.38	0.57	2.47	0.01*
บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ	146	4.05	0.50		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.624 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.65 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5 ปี	36	4.07	0.32	มาก
6-10 ปี	38	4.21	0.46	มากที่สุด
11-15 ปี	63	4.05	0.26	มาก
16 ปีขึ้นไป	25	3.66	0.38	มาก
รวม	162	4.03	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.65 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี, ประสบการณ์ 11-15 ปีและประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.66 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.73	3	1.58	13.32	0.00*
ภายในกลุ่ม	18.70	158	0.12		
รวม	23.43	161.00			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.66 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.67

ตารางที่ 4.67 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ประสบการณ์	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.07$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.21$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 4.05$)	16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.66$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.07$)	-	0.14	-0.02	-0.41 (0.00*)
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.21$)		-	-0.16	-0.55 (0.00*)
11-15 ปี ($\bar{X} = 4.05$)			-	-0.39 (0.00*)
16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.66$)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.67 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป บุคลากรที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็น รายคู่

ตารางที่ 4.68 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5 ปี	36	4.19	0.60	มาก
6-10 ปี	38	4.42	0.46	มากที่สุด
11-15 ปี	63	4.31	0.33	มากที่สุด
16 ปีขึ้นไป	25	3.93	0.35	มาก
รวม	162	4.25	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.68 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี, ประสบการณ์ 11-15 ปีและประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.69 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.04	3	1.35	7.09	0.00*
ภายในกลุ่ม	29.96	158	0.19		
รวม	34.00	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.69 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.70

ตารางที่ 4.70 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ประสบการณ์	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.19$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.42$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 4.31$)	16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.93$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.19$)	-	0.23	0.12	-0.26
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.42$)		-	-0.11	-0.49 (0.00*)
11-15 ปี ($\bar{X} = 4.31$)			-	-0.38 (0.00*)
16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.93$)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.70 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหารแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.71 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5 ปี	36	3.76	0.32	มาก
6-10 ปี	38	4.12	0.51	มาก
11-15 ปี	63	4.00	0.35	มาก
16 ปีขึ้นไป	25	3.98	0.41	มาก
รวม	162	3.97	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.71 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มี ประสบการณ์ 11-15 ปี, ประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป, และมีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.72 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.41	3	0.80	5.13	0.00*
ภายในกลุ่ม	24.76	158	0.16		
รวม	27.17	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.72 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.73

ตารางที่ 4.73 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ประสบการณ์	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 3.76$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.12$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 4.00$)	16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.98$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 3.76$)	-	0.36 (0.00*)	0.24	0.22
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.12$)		-	-0.12	-0.14
11-15 ปี ($\bar{X} = 4.00$)			-	-0.02
16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.98$)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.73 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 1 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกับ บุคลากรที่มีประสบการณ์ 16-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.74 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5 ปี	36	3.87	0.45	มาก
6-10 ปี	38	4.09	0.58	มาก
11-15 ปี	63	3.81	0.42	มาก
16 ปีขึ้นไป	25	3.40	0.42	มาก
รวม	162	3.83	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.74 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มี ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี, ประสบการณ์ 11-15 ปี, และมีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.75 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.30	3	2.43	11.19	0.00*
ภายในกลุ่ม	34.36	158	0.22		
รวม	41.66	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.75 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.76

ตารางที่ 4.76 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ประสบการณ์	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 3.87$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.09$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 3.81$)	16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.40$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 3.87$)	-	0.22	-0.06	-0.47 (0.00*)
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.09$)		-	-0.28 (0.04*)	-0.69 (0.00*)
11-15 ปี ($\bar{X} = 3.81$)			-	-0.41 (0.00*)
16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.40$)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.76 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี บุคลากรที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16-10 ปี

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.77 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5 ปี	36	4.18	0.37	มาก
6-10 ปี	38	4.18	0.40	มาก
11-15 ปี	63	4.13	0.32	มาก
16 ปีขึ้นไป	25	3.40	0.42	มาก
รวม	162	4.04	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.77 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี และน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรที่มี ประสบการณ์ 11-15 ปี, และมีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.78 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.15	3	4.05	30.04	0.00*
ภายในกลุ่ม	21.30	158	0.13		
รวม	33.45	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.78 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.79

ตารางที่ 4.79 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

ประสบการณ์	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.18$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.18$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 4.13$)	16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.40$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.18$)	-	0.0	-0.05	-0.78 (0.00*)
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.18$)		-	-0.05	-0.78 (0.00*)
11-15 ปี ($\bar{X} = 4.13$)			-	-0.73 (0.00*)
16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.40$)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.79 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16-10 ปี บุคลากรที่มีประสบการณ์ 6-10 ปีมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16-10 ปี บุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.80 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5 ปี	36	4.36	0.42	มากที่สุด
6-10 ปี	38	4.25	0.61	มากที่สุด
11-15 ปี	63	4.01	0.36	มาก
16 ปีขึ้นไป	25	3.60	0.41	มาก
รวม	162	4.08	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.80 พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ตามหลักพรหมวิหาร เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี และน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรที่มี ประสบการณ์ 11-15 ปี, และมีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.81 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	10.03	3	3.34	16.55	0.00*
ภายในกลุ่ม	31.93	158	0.20		
รวม	41.96	161			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.81 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.82

ตารางที่ 4.82 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี จำแนกตามประสบการณ์เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ประสบการณ์	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.36$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.25$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 4.01$)	16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.60$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.36$)	-	-0.11	-0.35 (0.00*)	-0.76 (0.00*)
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.25$)		-	-0.24	-0.65 (0.00*)
11-15 ปี ($\bar{X} = 4.01$)			-	-0.41 (0.00*)
16 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.60$)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.82 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร แตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และมีประสบการณ์ 16-10 ปี บุคลากรที่มีประสบการณ์ 6-10 ปีมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16-10 ปี และบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 16-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.83 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	สถิติ ทดสอบ	โดย รวม	ด้าน โครงสร้าง พื้นฐาน	ด้าน ส่งเสริม คุณภาพ ชีวิต	ด้านการ วางแผน การ ส่งเสริม การลงทุน	ด้านการ อนุรักษ์ ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ด้านการ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี
เพศ	t - test	0.39	0.09	0.00*	0.13	0.36	0.91
อายุ	f - test	0.00*	0.01*	0.44	0.00*	0.00*	0.00*
ระดับการ ศึกษา	t - test	0.72	0.00*	0.21	0.09	0.32	0.97
ตำแหน่ง	t - test	0.02*	0.01*	0.54	0.00*	0.35	0.01*
ประสบการณ์	f - test	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*

จากตารางที่ 4.83 สรุปได้ว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร และด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.84 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. บุคลากรมีการสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา ให้ดีขึ้นภายในชุมชน	25
2. บุคลากร ควรสร้างความสบายใจให้แก่ชุมชนในการจัดสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา	20
รวม	45

จากตารางที่ 4.84 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้

- 1) บุคลากร ควรสร้างความสบายใจให้แก่ชุมชนในการจัดสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา จำนวน 20 คน
- 2) บุคลากรมีการสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา ให้ดีขึ้นภายในชุมชน จำนวน 25 คน

ตารางที่ 4.85 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรจัดให้มีกีฬาในชุมชน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต	19
2. ควรมีนโยบายในการจัดสร้างความมั่นคงทางสุขภาพกายเพื่อความสุขของชีวิต	10
รวม	29

จากตารางที่ 4.85 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรจัดให้มีกีฬาในชุมชน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำนวน 19 คน 2) ควรมีนโยบายในการจัดสร้างความมั่นคงทางสุขภาพกายเพื่อความสุขของชีวิต จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.86 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. มีการส่งเสริมนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงนโยบายท่องเที่ยว	15
2. ควรส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์และการท่องเที่ยว	10
รวม	25

จากตารางที่ 4.86 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์และการท่องเที่ยว จำนวน 10 คน 2) มีการส่งเสริมนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงนโยบายท่องเที่ยว จำนวน 15 คน

ตารางที่ 4.87 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. มีการสร้างศูนย์สำหรับสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ	10
2. ควรจัดให้ส่งเสริมป้องกันโรคร้ายภายในชุมชนมีการจัดดูแลสุขภาพทุกเดือน	5
รวม	15

จากตารางที่ 4.87 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรจัดให้ส่งเสริมป้องกันโรคร้ายภายในชุมชนมีการจัดดูแลสุขภาพทุกเดือน จำนวน 5 คน 2) มีการสร้างศูนย์สำหรับสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.88 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรให้ความสำคัญกับประเพณีระเบียบแบบแผนของท้องถิ่น	18
2. มีการสร้างสถานที่บำรุงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้	13
รวม	31

จากตารางที่ 4.88 พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรให้ความสำคัญกับประเพณีระเบียบแบบแผนของท้องถิ่นจำนวน 18 คน 2) มีการสร้างสถานที่บำรุงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้ จำนวน 13 คน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นายก อบต. ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนนายกเทศมนตรีและนายก อบต. จำนวน 5 ท่าน ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

1) นายทักษิณ มายูร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์
2) นายวิจารณ์ มุทาพร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก
3) นายประดิษฐ์ ติงกูเรือ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
4) นางอุไร เพชรเวช	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา
5) นายเรืองศิลป์ คะโยธา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ให้ความเห็น การทำงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและทำให้บรรลุเป้าหมายเพื่อผลผลิตสูงสุดนั้น บุคลากรในหน่วยงานต้องมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โครงสร้างจะสามารถขับเคลื่อนไปด้วยดีได้ต้องพัฒนาด้านพื้นฐานของชุมชนโดยเฉพาะความสะดวกในการเดินทาง และความเป็นอยู่ท่ามาหากินของคนในชุมชนนี้แหละจะเป็นหลักของความเอื้อประโยชน์อย่างมากของประชาชน (นายทักษิณ มายูร นายก อบต. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ให้ความเห็นว่า ว่า การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานมีการสำรวจความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ เพื่อจะได้แก้ปัญหาได้ตรงตามความเดือดร้อนของประชาชนให้มากที่สุดในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและในส่วนที่เกินศักยภาพที่มีการประสานไปยังหน่วยงานอื่นเพื่อนุมัติงบประมาณมาแก้ปัญหาดังกล่าวต่อไป (นายวิจารณ์ มุทาพร นายก อบต. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ให้ความเห็นว่า ตามหลักพรหมวิหารได้นำมาประยุกต์ใช้กับบุคลากรและคนในชุมชนตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการเข้ารับบริการที่ต้องใช้ความเห็นอกเห็นใจเอาใจเขามาใส่ใจเราในการสร้างโครงการได้ยึดหลักพรหมวิหารมีความเมตตาไม่แสดงท่าผลประโยชน์ผู้รับจ้างกรุณาคือให้งานแก่ผู้รับจ้างในเขตตำบลของเรา มุทิตามีความยินดีเมื่อคนในท้องถิ่นตัวเองมีงาน วาง

เฉยคืออุเบกขา ในขณะที่เขาทำงานผิดพลาดไม่มีอคติไม่ยึดหลักกฎหมายมากนักใช้หลักรัฐศาสตร์ (นายประดิษฐ์ ติงกูตเรือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองแปน, สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ให้ความเห็นว่า โดยภาพรวมมาจากความเดือดร้อนพี่น้องประชาชน ในท้องถิ่น ท้องที่เป็นหลักในการทำงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้หลัก 5 ร่วม 1) ร่วมคิด 2) ร่วมวางแผน 3) ร่วมดำเนินการ 4) ร่วมรับผลประโยชน์ 5) ร่วมติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ (นางอุไร เพชรราเวช นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา, สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ให้ความเห็นว่า การดำเนินงานจะเป็นไปตามหลักพรหมวิหาร 4 หลักงายๆที่มีในบุคลากรของอบต. ใส่ใจและติดตามผลการดำเนินการของประชาชน ซึ่งทางอบต.ได้นำหลักนี้มาใช้อยู่ตลอดขึ้นอยู่กับปัจจัยสถานการณ์ต่างๆในช่วงนั้น(นายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานได้มาจากความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลักและมีการดำเนินการเป็นไปตามหลักพรหมวิหาร 4 ที่วางไว้ มีการเอาใจใส่ความคิดเห็นของประชาชน สร้างแบบแผนโครงสร้างมาจากความเดือดร้อนและมองเห็นทุกข์ของประชาชน เมื่อประชาชนมีปัญหาสามารถมาขอคำปรึกษาและสร้างมาจากความเห็นใจเป็นหลัก ไม่นิ่งนอนใจกับปัญหาของประชาชนเมื่อดำเนินงานไปตามแผนมีความภูมิใจและยินดีมากๆในงานที่เข้าร่วมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ชุมชนน่าอยู่มากขึ้น

2. ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ให้ความเห็น มีกาจัดอบรมให้มีการรักสุขภาพมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมคุณภาพของชุมชนเพื่อเป็นการสร้างความรู้ให้แก่เด็กและผู้สูงวัยให้ห่างไกลจากโรครภัย(นายทักษิณ มายูร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ให้ความเห็นว่า ได้มีการจัดงบประมาณส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์และมีความสุขในการดำเนินชีวิตโดยทาง อบต. จะเน้นในเรื่องการให้ความรู้ในเรื่องของสุขภาพโรครภัยไข้เจ็บมีการออกตรวจชุมชนในการตรวจสุขภาพประชาชนทุกคน (นายวิจารณ์ มุทาพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ให้ความเห็นว่า มีความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ในการให้งบประมาณแก่หน่วยงานอื่นในการบริหารทางด้านส่งเสริมสุขภาพ เช่น มอบหมายหรืออุดหนุนงบประมาณให้ อสม.จัดกิจกรรม สนับสนุนงบประมาณให้ รพสต. ดำเนินกิจกรรมเองสนับสนุนให้โรงเรียนในเขตรับผิดชอบดำเนินกิจกรรมเองโดยไม่เอื้อฉฉาถึงผลประโยชน์ที่หน่วยงานจะได้รับแต่ถึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนในเขตรับผิดชอบของตนเองได้รับ(นายประดิษฐ์ ติงกูตเรือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองแปน, สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ให้ความเห็นว่า เน้นการให้ความรู้และศึกษาแก่ประชาชนโดยคำนึงถึงหลักการประสานงานประสานงบประมาณประสานโครงการกันส่วนร่วมราชการที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความกินดี อยู่ดี (นางอุไร เพชรราเวช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา, สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ให้ความเห็นว่า การส่งเสริมสุขภาพของหน่วยงานมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกับประชาชนมีการให้ความรู้และจัดอบรมการให้มีส่วนร่วมด้วยกันในการเรียนรู้สุขภาพในแต่ละหมู่บ้านมีการตรวจสอบผู้สูงวัยเพื่อต้องการสร้างความสุขให้ชุมชน (นายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า การดำเนินการด้านส่งเสริมสุขภาพได้คำนึงถึงการจัดอบรมสุขภาพให้ประชาชนรักสุขภาพและมีการเอาใจใส่ในเรื่องของสุขภาพโดยเฉพาะผู้สูงวัยในชุมชนนำงบประมาณไปส่งเสริมในด้านสุขภาพ เช่น มีการตรวจสุขภาพประจำปีของชุมชน และสร้างแบบแผนในการสร้างกรอบแนวคิดของกิจกรรมรณรงค์ออกกำลังกายทำให้ชีวิตของประชาชนมีความสุขมีสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมทำงานเต็มที่ในชีวิต

3. ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมการท่องเที่ยว เป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ให้ความเห็น มีการอุดหนุนงบประมาณของอบต. นำงบประมาณไปสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆในเขตรับผิดชอบของ อบต. โดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 จัดสรรเลือกกลุ่มอาชีพที่เหมาะสม เช่น การใช้หลักเมตตาต่อกับอาชีพที่สุจริตและรายได้น้อยและมีผลแก่ชุมชนอย่างมากในการจัดสรรงบประมาณต้องเล็งเห็นความคุ้มค่าของประชาชนและองค์การ (นายทักษิณ มายूर นายก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ให้ความเห็นว่า ทำตัวเป็นกลางต่อกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและให้ความเสมอภาคกับทุกกลุ่มอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงและเกิดเป็นปัญหาของชุมชน จึงจะทำให้เกิดความรักและสามัคคีกันมากขึ้นในชุมชนแต่ก็มีบ้างที่ที่อบต. ให้บริการไม่ถึงแต่ก็มีการใช้หลักปัญหาใหญ่ๆเข้าไปช่วยเหลือในทันที (นายวิจารณ์ มุทาพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ให้ความเห็นว่า มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพภายในหมู่บ้านให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอาชีพสำหรับประชาชนที่ไม่มียานและผู้สูงวัยที่ไม่สามารถทำงานอย่างอื่นได้เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและมีรายได้และยังเป็นการสร้างความสามัคคีและความรักกันในชุมชนได้อย่างทั่วถึง (นายประดิษฐ์ ติงกูเรือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน, สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ให้ความเห็นว่า ส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนในการดำเนินชีวิตและตอบสนองความต้องการของประชาชนหลักสำคัญของการส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนและยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนที่ไม่มีรายได้อื่นๆ(นางอุไร เพชรราเวช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา, สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ให้ความเห็นว่า หลักการวางแผนส่งเสริมอาชีพ 1) ประชาชนต้องมีความรู้ 2) สร้างความมั่นคงให้ชุมชน 3) สร้างรายได้ให้ชุมชนมากขึ้น 4) จัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อการเรียนรู้ (นายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า ได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพภายในหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้มีรายได้มีงานทำโดยเฉพาะผู้สูงวัยได้มีโอกาสสร้างรายได้ให้ตนเองและเป็นการสร้างความรักและสามัคคีของประชาชนในชุมชน และมีการสนับสนุนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มด้วยความเสมอภาคกับกลุ่มอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงและเกิดปัญหาของชุมชนและยังเป็นการสร้างความถูกต้องของชุมชนเพื่อสร้างความไว้วางใจให้แก่คนในชุมชน

4. ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ให้ความเห็น มีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรักความเอาใจใส่และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์น่าอาศัยอยู่และยังเป็นการต้านภัยยาเสพติดและผู้ก่อการร้ายต่างๆ (นายทักษิณ มายูร นายก องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ให้ความเห็นว่า ได้จัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตรับผิดชอบจัดหาแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ จัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสาธารณะเพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งหนองไม้ และพันธุ์พืชต่างๆ (นายวิจารณ์ มุทาพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ให้ความเห็นว่า โครงการฝึกรอบๆที่อบต. ดำเนินการเอง จะสอดแทรกเนื้อหาสาระในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เน้นให้เห็นถึง ประโยชน์ของการมีน้ำ การมีป่าอาหาร การมีอากาศบริสุทธิ์ เน้นถึงโทษของการทำลายสิ่งแวดล้อมยกตัวอย่าง เช่น ป่าไม้ถูกทำลาย สัตว์ป่าไม่มีที่อาศัย อาหภาพาหมด(เห็ด) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกรักและหวงแหนสิ่งต่างๆ เหล่านั้นตลอดไป (นายประดิษฐ์ ดีกุดเรือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน, สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ให้ความเห็นว่า สร้างความรู้ให้แก่ชุมชนและประชาชนในการเล็งเห็นถึงปัญหาและโทษของการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะป่าไม้ทุกวันนี้ยิ่งหมดไปทุกวันมีตึกร้างบ้านช่องเต็มไปหมดทำให้เกิดมลพิษมากขึ้น จึงได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชนโดยรณรงค์ทรัพยากรให้มากยิ่งขึ้นร่วมกันปลูกป่าให้มากยิ่งขึ้น (นางอุไร เพชรเวช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา, สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ให้ความเห็นว่า ป่าไม้ถูกทำลาย สัตว์ป่าไม่มีที่อาศัย นั่นคือสิ่งที่จะเกิดขึ้นมากในอนาคตแน่นอน ทางอบต.จึงต้องมีการร่วมมือกับประชาชนในการปลูกป่าและลดการล่า

สัตว์เพื่อเป็นอาหารหันมาเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหารมีการนำงบประมาณไปช่วยเหลือในด้านทรัพยากรธรรมชาติในส่วนนี้มากยิ่งขึ้น(นายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยเฉพาะเด็กเยาวชนที่จะเป็นเสาหลักของประเทศ สร้างความรู้ให้แก่ชุมชนเน้นให้เห็นถึง ประโยชน์ของการมีน้ำ การมีป่า อาหาร การมีอากาศบริสุทธิ์นำงบประมาณไปช่วยเหลือในด้านทรัพยากรธรรมชาติในส่วนนี้มากยิ่งขึ้นจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสาธารณะเพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งหนองไม้ และพันธุ์พืชต่างๆ เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์น่าอาศัยอยู่

5. ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ให้ความเห็น ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในชุมชนเข้าวัดฟังธรรมโดยการเป็นแบบอย่างที่ดีโดยการไปนอนวัดจำศีลภาวนาในช่วงเข้าพรรษาให้ความกรุณาต่อลูกน้องหรือใต้บังคับบัญชามีโอกาสร่วมทำบุญเข้าวัดหรือปฏิบัติธรรมตามความประสงค์ส่งเสริมให้งบประมาณแก่ชุมชนในการจัดงานประเพณีอันดีงามของชุมชน เช่น การบวชชีพราหมณ์ บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน (นายทักษิณ มายูร นายก องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ให้ความเห็น ว่า ได้จัดทำบุญประเพณีทำนองครองธรรมและวิธีปฏิบัติของคนในพื้นที่ทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเกิดความรักในท้องถิ่นและมีการสืบทอดแนวปฏิบัติสู่ชนรุ่นหลัง(นายวิจารณ์ มุทาพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ให้ความเห็น ว่า ให้ความสำคัญกับงานประเพณีที่มีอยู่แล้วและทำให้ดีมากยิ่งขึ้นมีโครงการสนับสนุนงานโดยให้งบประมาณลงพื้นที่ไปสร้างทำเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีโดยอบต. ส่งเสริมให้มีการรักษาศีล 5 และให้โรงเรียนร่วมกันใช้หลักธรรมเข้ามาขัดเกลาจิตใจของนักเรียน (นายประดิษฐ์ ติקותเรือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน, สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ให้ความเห็น ว่า ได้จัดตั้งกลุ่มเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนมีการสนับสนุนโครงการด้านคุณภาพของวัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชนเกิดความสามัคคีอันดีงามของชุมชน เช่น การให้ความสำคัญกับวันพระ วันโกน มีการทำบุญประจำปีของตำบล(นางอุไร เพชรเวช นายก องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา, สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2559)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ให้ความเห็น ว่า ยึดหลักหมู่บ้าน บวร.ในการทำนุบำรุงวัด ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดหมู่บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้วัด โรงเรียน เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดภูมิปัญญาแต่ละด้าน เช่น การแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง การทอผ้า การปฏิบัติศาสนกิจต่างๆในทางศาสนา(นายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนมีการสนับสนุนโครงการด้านคุณภาพของวัฒนธรรมให้โรงเรียนร่วมกันใช้หลักธรรมเข้ามาขัดเกลาจิตใจของนักเรียน นางบประมาณไปใช้บำรุงวัฒนธรรมของชุมชน ฝึกจัดอบรมเด็กให้เรียนรู้ความสำคัญของการเข้าวัดทำบุญมากขึ้นโดยการให้นักเรียนเข้าร่วมวันสำคัญทางศาสนาและเรียนรู้พัฒนาการของชุมชนมากยิ่งขึ้น และเกิดความรักในท้องถิ่นและมีการสืบทอดแนวปฏิบัติสู่ชนรุ่นหลัง หลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางที่ชัดเจนแค่นำมาปฏิบัติให้มากขึ้นก็ทำให้เกิดผลที่แน่นอน อบต.ได้นำหลักนี้มาใช้ตลอดเวลาแค่ภาพที่เห็นไม่ชัดเจนมากขึ้นเท่านั้นเอง ดังนั้นต้องสร้างความชัดเจนให้มากขึ้น

บทสรุปการสัมภาษณ์ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานได้มาจากความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลักและมีการดำเนินการเป็นไปตามหลักพรหมวิหาร 4 ที่วางไว้ มีการเอาใจใส่ความคิดเห็นของประชาชน สร้างแบบแผนโครงสร้างมาจากความเดือดร้อนและมองเห็นทุกข์ของประชาชน เมื่อประชาชนมีปัญหาสามารถมาขอคำปรึกษาและสร้างมาจากความเห็นใจเป็นหลักไม่นั่งนอนใจกับปัญหาของประชาชนเมื่อดำเนินงานไปตามแผนมีความภูมิใจและยินดีมากๆ ในงานที่ทำร่วมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ชุมชนน่าอยู่มากขึ้น

2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า การดำเนินการด้านส่งเสริมสุขภาพได้คำนึงถึงการจัดอบรมสุขภาพให้ประชาชนรักสุขภาพและมีการเอาใจใส่ในเรื่องของสุขภาพ โดยเฉพาะผู้สูงอายุในชุมชนนางบประมาณไปส่งเสริมในด้านสุขภาพ เช่น มีการตรวจสุขภาพประจำปีของชุมชน และสร้างแบบแผนในการสร้างกรอบแนวคิดของกิจกรรมรณรงค์ออกกำลังกายทำให้ชีวิตของประชาชนมีความสุขมีสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมทำงานเต็มที่ในชีวิต

3. ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า ได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพภายในหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้มีรายได้มีงานทำโดยเฉพาะผู้สูงอายุได้มีโอกาสสร้างรายได้ให้ตนเองและเป็นการสร้างความรักและสามัคคีของประชาชนในชุมชน และมีการสนับสนุนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มด้วยความเสมอภาคกับกลุ่มอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงและเกิดปัญหาของชุมชนและยังเป็นการสร้างความถูกต้องของชุมชนเพื่อสร้างความไว้วางใจให้แก่คนในชุมชน

4. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยเฉพาะเด็กเยาวชนที่จะเป็นเสาหลักของประเทศ สร้างความรู้ให้แก่ชุมชนเน้นให้เห็นถึง ประโยชน์ของการมีน้ำ การมีป่า อาหาร การมีอากาศบริสุทธิ์นางบประมาณไปช่วยเหลือในด้านทรัพยากรธรรมชาติในส่วนนี้มากยิ่งขึ้นจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสาธารณะเพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งหนองน้ำ และพันธุ์พืชต่างๆ เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์น่าอาศัยอยู่

5. ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตและภูมิปัญญาท้องถิ่น สรุปได้ว่า นายก อบต. เห็นว่า ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนมีการสนับสนุนโครงการด้านคุณภาพของวัฒนธรรมให้โรงเรียนร่วมกันใช้หลักธรรมเข้ามาขัดเกลาจิตใจของนักเรียน นำงบประมาณไปใช้บำรุงวัฒนธรรมของชุมชน ฝึกจัดอบรมเด็กให้เรียนรู้ความสำคัญของการเข้าวัดทำบุญมากขึ้นโดยการให้นักเรียนเข้าร่วมวันสำคัญทางศาสนาและเรียนรู้พัฒนาการของชุมชนมากยิ่งขึ้น และเกิดความรักในท้องถิ่นและมีการสืบทอดแนวปฏิบัติสู่ชนรุ่นหลัง หลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางที่ชัดเจนแค่นำมาปฏิบัติให้มากขึ้นก็ทำให้เกิดผลที่แน่นอน อบต.ได้นำหลักนี้มาใช้ตลอดเวลาแค่ภาพที่เห็นไม่ชัดเจนมากขึ้นเท่านั้นเอง ดังนั้นต้องสร้างความชัดเจนให้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน จำนวน 274 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการทาโร ยามาเน่ (Taro yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน, 2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต, 3) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน, 4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 5) ด้านการสาธารณสุขและ 6) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี

จากนั้นนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที และสถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” สรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 101 คน คิดเป็น ร้อยละ 62.30 และเพศชาย จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 มีอายุ 30-50 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 72.80 รองลงมามีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 และน้อยที่สุดมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60 และน้อยที่สุดระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 มีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 90.10 และน้อยที่สุดมีตำแหน่งบุคลากรฝ่ายบริหาร จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 11-15 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 รองลงมามีประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 รองลงมามีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 และน้อยที่สุดมีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน, 2) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี, 3) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 4) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต, และ 5) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนครในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งไฟฟ้าส่องสว่าง และถนน” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านจัดให้มีและบำรุงน้ำประปา ไฟฟ้า และถนนที่ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งเกิดจากการใช้สอยของประชาชน” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีความสุขกายสบายใจ จากการจัดให้มีน้ำประปา ไฟฟ้า และถนน” ตามลำดับ

2) **ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความ

ต้องการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้ได้รับความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพทางสังคมที่เท่าเทียมกัน” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับความสุข ความสบาย จากการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ท่านได้จัดให้มี” ตามลำดับ

3) **ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการให้ประชาชนมีอุตสาหกรรมในครอบครัว มีกลุ่มเกษตรกรกิจการสหกรณ์ และการฝึกประกอบอาชีพ ในการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ให้กับทุกชุมชนอย่างเสมอภาค” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้ประสบความสำเร็จจากการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว จากนโยบายของท่าน” ตามลำดับ

4) **ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการ คุ้มครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมลพิษต่างๆ” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรมในการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ทุกชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ ปราศจากมลพิษต่างๆ” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย จากการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ตามลำดับ

5) **ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านจัดให้มีการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งเสริมการศึกษา และพัฒนาการกีฬา” ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความยุติธรรม ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา ให้ทุกชุมชนได้รับอย่างเท่าเทียมกัน” ตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนครในตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านมีผล ดังนี้

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม แตกต่างกันไป เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร และด้านการศึกษา ศิลปะวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร และส่วนด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แตกต่างกันไป

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวม แตกต่างกันไป เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร และด้านการศึกษา ศิลปะวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) บุคลากร ควรสร้างความสบายใจให้แก่ชุมชนในการจัดสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา จำนวน 20 คน 2) บุคลากรมีการสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา ให้ดีขึ้นภายในชุมชน จำนวน 25 คน

2) **ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต** บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรจัดให้มีกีฬาในชุมชน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำนวน 19 คน 2) ควรมีนโยบายในการจัดสร้างความมั่นคงทางสุขภาพกายเพื่อความสุขของชีวิต จำนวน 10 คน

3) **ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน** บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนการ

ส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์และการท่องเที่ยว จำนวน 10 คน 2) มีการส่งเสริมนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงนโยบายท่องเที่ยว จำนวน 15 คน

4) **ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรจัดให้ส่งเสริมป้องกันโรคภัยภายในชุมชนมีการจัดดูแลสุขภาพทุกเดือน จำนวน 5 คน 2) มีการสร้างศูนย์สำหรับสุขภาพแก่ผู้สูงอายุจำนวน 10 คน

5) **ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี** บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร ดังนี้ 1) ควรให้ความสำคัญกับประเพณีระเบียบแบบแผนของท้องถิ่นจำนวน 18 คน 2) มีการสร้างสถานที่บำรุงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้ จำนวน 13 คน

5.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นายก อบต. ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร** นายก อบต. เห็นว่า การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานได้มาจากความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลักและมีการดำเนินการเป็นไปตามหลักพรหมวิหาร 4 ที่วางไว้ มีการเอาใจใส่ความคิดเห็นของประชาชน สร้างแบบแผนโครงสร้างมาจากความเดือดร้อนและมองเห็นทุกข์ของประชาชน เมื่อประชาชนมีปัญหาสามารถมาขอคำปรึกษาและสร้างมาจากความเห็นใจเป็นหลักไม่เน้นสนใจกับปัญหาของประชาชนเมื่อดำเนินงานไปตามแผนมีความภูมิใจและยินดีมาก ๆ ในงานที่ทำรวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ชุมชนน่าอยู่

2) **ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร** นายก อบต. เห็นว่า การดำเนินการด้านส่งเสริมสุขภาพได้คำนึงถึงการจัดอบรมสุขภาพให้ประชาชนรักสุขภาพและมีการเอาใจใส่ในเรื่องของสุขภาพโดยเฉพาะผู้สูงอายุในชุมชนนางบประมาณไปส่งเสริมในด้านสุขภาพ เช่น มีการตรวจสุขภาพประจำปีของชุมชน และสร้างแบบแผนในการสร้างกรอบแนวคิดของกิจกรรมรณรงค์ออกกำลังกายทำให้ชีวิตของประชาชนมีความสุขมีสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมทำงานเต็มที่ในชีวิต

3) **ด้านการวางแผนการลงทุน พาณิชย์กรรมการท่องเที่ยว** นายก อบต. เห็นว่า ได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพภายในหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้มีรายได้มีงานทำโดยเฉพาะผู้สูงอายุได้มีโอกาสสร้างรายได้ให้ตนเองและเป็นการสร้างความรักและสามัคคีของประชาชนในชุมชน และมีการสนับสนุนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มด้วยความเสมอภาคกับกลุ่มอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงและเกิดปัญหาของชุมชนและยังเป็นการสร้างความถูกต้องของชุมชนเพื่อสร้างความไว้วางใจให้แก่คนในชุมชน

4) **ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** นายก อบต. เห็นว่า ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยเฉพาะเด็กเยาวชนที่จะเป็นเสาหลักของประเทศ สร้างความรู้ให้แก่ชุมชนเน้นให้เห็นถึง ประโยชน์ของการมีน้ำ การมีป่า อาหาร การมีอากาศบริสุทธิ์นํ้าบประมาณไปช่วยเหลือในด้านทรัพยากรธรรมชาติในส่วนนี้มากยิ่งขึ้นจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสาธารณะเพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งหนองไม้ และพันธุ์พืชต่างๆเพื่อให้ชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์น่าอาศัยอยู่

5) **ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น** นายก อบต. เห็นว่า ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนมีการสนับสนุนโครงการด้านคุณภาพของวัฒนธรรมให้โรงเรียนร่วมกันใช้หลักธรรมเข้ามาขัดเกลาจิตใจของนักเรียน นํ้าบประมาณไปใช้บำรุงวัฒนธรรมของชุมชน ฝึกจัดอบรมเด็กให้เรียนรู้ความสำคัญของการเข้าวัดทำบุญมากขึ้นโดยการให้นักเรียนเข้าร่วมวันสำคัญทางศาสนาและเรียนรู้พัฒนาการของชุมชนมากยิ่งขึ้น และเกิดความรักในท้องถิ่นและมีการสืบทอดแนวปฏิบัติสู่ชนรุ่นหลัง หลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางที่ชัดเจนแก่นำมาปฏิบัติให้มากขึ้นก็ทำให้เกิดผลที่แน่นอน อบต.ได้นำหลักนี้มาใช้ตลอดเวลาแก่ภาพที่เห็นไม่ชัดเจนมากขึ้นเท่านี้เอง ดังนั้นต้องสร้างความชัดเจนให้มากขึ้น

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยขอเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวมพบว่า

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ประพฤติตามกฎระเบียบและใช้หลักพรหมวิหารไปช่วยเหลือประชาชนส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต แต่หลักพรหมวิหาร 4 นั้นต้องใช้ให้ถูกต้องแต่ละงานที่ทำ ทั้งนี้เนื่องจากเมตตาพรหมวิหารเป็นหลักแห่งการมีใจที่เปี่ยมด้วยความรักความมีเมตตา ความปรารถนาดี ความอยากให้ผู้อื่นหรือผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุขและประสบแต่สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์โดยความหมายได้แก่ ความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน คือ มองในส่วนที่ดีมีการให้อภัยแก่เพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับ การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายประดิษฐ์ ติงกูเรือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ที่กล่าวว่า หลักพรหมวิหารได้นำมาประยุกต์ใช้กับบุคลากรและคนในชุมชนตลอดเวลา ไม่จะเป็นการเข้ารับบริการที่ต้องใช้ความเห็นอกเห็นใจเอาใจเขามาใส่ใจเราในการสร้างโครงการได้ยึดหลักพรหมวิหารมีความเมตตาไม่แสดงหาผลประโยชน์ผู้รับจ้าง กรุณาคือให้งานแก่ผู้รับจ้างในเขตตำบล

ของเรา มุฑิตามีความยินดีเมื่อคนในท้องถิ่นตัวเองมีงาน วางเฉยคืออุเบกขา ในขณะที่เขาทำงานผิดพลาด ไม่มีอคติไม่ยึดหลักกฎหมายมากนักใช้หลักรัฐศาสตร์ และสอดคล้องกับ **การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของ นายทักษิณ มายูร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์** ที่กล่าวว่า ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในชุมชนเข้าวัดฟังธรรมโดยการเป็นแบบอย่างที่ดีโดยการไปนอนวัดจำศีลภาวนาในช่วงเข้าพรรษาให้ความกรุณาต่อลูกน้องหรือใต้บังคับบัญชามีโอกาสร่วมทำบุญเข้าวัดหรือปฏิบัติธรรมตามความประสงค์ส่งเสริมให้งบประมาณแก่ชุมชนในการจัดงานประเพณีอันดีงามของชุมชน เช่น การบวชชีพราหมณ์ บรรพชา สามเณรภาคฤดูร้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระเลอวุฒิ ภูริปัญโญ (เนตรตะวงษ์ศา)** ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า . สมาชิกและเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมองเห็นปัญหาในการจัดแก้ไขปัญหาให้ชุมชนโดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลักสำคัญเพื่อความปลอดภัยจะช่วยผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ยากและความลำเค็ญต่างๆ เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ **การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า** ที่กล่าวว่า การดำเนินงานจะเป็นไปตามหลักพรหมวิหาร 4 หลักง่ายๆที่มีในบุคลากรของอบต. ใส่ใจและติดตามผลการดำเนินการของประชาชน ซึ่งทางอบต.ได้นำหลักนี้มาใช้อยู่ตลอดขึ้นอยู่กับปัจจัยสถานการณ์ต่างๆในช่วงนั้น และสอดคล้องกับ **การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของ นางอุไร เพชรเวช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา** ที่กล่าวว่า มาจากความเดือดร้อนพี่น้องประชาชนในท้องถิ่น ท้องที่เป็นหลักในการทำงานด้านโครงสร้างพื้นฐานเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้หลัก 5 ร่วม 1) ร่วมคิด 2) ร่วมวางแผน 3) ร่วมดำเนินการ 4) ร่วมรับผลประโยชน์ 5) ร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จำลิตำรจณัฐศักดิ์ แสนสุข** ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักฆราวาสธรรม 4” ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ตามหลักฆราวาสธรรม 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการเป็นรายข้อ ของด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งไฟฟ้าส่องสว่าง และถนน” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า อบต.มีประสิทธิภาพในการพัฒนาส่งเสริมเยาวชนและผู้สูงอายุมีการกำหนดคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ได้รับความเสมอภาคกันเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงต่อกันซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูพินิจรัตนากร (อนุสรณ์ ฐานทตฺโต)** ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเสริมสร้างสันติสุขในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี

จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการสร้างสันติสุขในตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีความสุขกายสบายใจ จากการจัดให้มีน้ำประปา ไฟฟ้า และถนน” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การส่งเสริมทางด้านชีวิต สุขภาพของประชาชนมีความสุขสบายมีการอนุเคราะห์สงเคราะห์กัน แต่ด้วยความที่ชุมชนเป็นชุมชนใหญ่การบริการอาจไม่ทั่วถึงกันจนทำให้บางพื้นที่บางชุมชนในพื้นที่มีปัญหาเกิดขึ้นโดยต้องอาศัยความเข้าใจและการใส่ใจของประชาชนและความร่วมมือกับองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐพร ภูทองเงิน** ได้วิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2) **ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต** พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทางด้านอบต.ได้มีการส่งเสริมด้านนี้เป็นสำคัญ เช่น การจัดกิจกรรมแก่ผู้สูงอายุ การตรวจสุขภาพประจำปีของชุมชน การกีฬาประจำจัดสถานที่ไว้สำหรับการออกกำลังกายในชุมชน สอดคล้องกับ **การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายทักษิณ มายูร นายกองค้การ บริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์** ที่กล่าวว่ามีการจัดอบรมให้มีการรักสุขภาพมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมคุณภาพของชุมชนเพื่อเป็นการสร้างความรู้ให้แก่เด็กและผู้สูงอายุให้ห่างไกลจากโรคภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์)** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอลำสนธิ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอลำสนธิ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการเป็นรายชื่อ ของด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีความต้องการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้ได้รับความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพทางสังคมที่เท่าเทียมกัน” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งในด้านสุขภาพอนามัย สถาบันครอบครัว การศึกษา และให้ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้รับการดูแลช่วยเหลือให้อยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย ส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการ การกีฬา กิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อให้ประชาชนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี การพัฒนาในแต่ละด้านมุ่งให้ประชาชนและภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมให้มากที่สุดในการแก้ไขปัญหา สังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐพร ภูทองเงิน** ได้วิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับความสุข ความสบาย จากการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ท่านได้จัดให้มี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า มีการสร้างความมั่นคงให้ชีวิต ดำเนินการเป็นไปตามความราบรื่นของอบต. มีการจัดทำกิจกรรมสร้างสมรรถภาพของชีวิตโดยให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางความสำเร็จขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูพินิจรัตนาร (อนุสรณ์ ฐานทตโต)** ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเสริมสร้างสันติสุขในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการสร้างสันติสุขในตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการลงทุนและการพัฒนา อบต.สนับสนุนเงินทุนในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีตลาดรองรับพัฒนาประสิทธิภาพและเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรของ อบต. ส่งเสริมความรู้ความสนใจเกี่ยวกับกิจการของ อบต. แก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จำลิตำรจณัฐศักดิ์ แสนสุข** ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนะของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักธรรมาธรรม 4” ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาธรรม 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการเป็นรายชื่อ ของด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหารพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ความต้องการให้ประชาชนมีอุตสาหกรรมในครอบครัว มีกลุ่มเกษตรกรกิจการสหกรณ์ และการฝึกประกอบอาชีพ ในการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า พัฒนาให้ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สอดคล้องกับงานแนวคิดของ **สุพัตรา สุภาพ** ได้กล่าวไว้ว่า การทำงานทุกคนอยากมีงานทำ และอยากทำงานได้ดี เพื่อตัวเองและหน่วยงาน แต่ความสำเร็จไม่ได้เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ เพราะเป็นเทคนิค ทักษะ และพรสวรรค์ของแต่ละคนที่ต้องอาศัยความรู้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ งานที่จะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น คนงานที่ทำ โอกาส เป็นต้น

ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้ประสบความสำเร็จจากการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว จากนโยบายของท่าน” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เนื่องด้วยมีการจัดกลุ่มส่งเสริมอาชีพขึ้นมาเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในชุมชนและยังเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนมีการวางนโยบายขึ้นมาเพื่อเป็นหลักการสร้างคุณภาพของชีวิตให้ดีขึ้น โดยเฉพาะเด็กและผู้สูงอายุที่ไม่มีอาชีพได้มาสร้างอาชีพจุดนี้ให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของ นางอุไร เพชรเวช นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

โคกศิลา ที่กล่าวว่า ส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนในการดำเนินชีวิตและตอบสนองความต้องการของประชาชนหลักสำคัญของการส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนและยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนที่ไม่มีรายได้ข้างนอก

4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรักความเอาใจใส่และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์น่าอาศัยอยู่และยังเป็นการต้านภัยยาเสพติดและผู้ก่อการร้ายต่างๆ จัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตรับผิดชอบจัดหาแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ จัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสาธารณะ สอดคล้องกับ **การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายเรืองศิลป์ คุโยธา นายองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า** ที่กล่าวว่า ป่าไม้ถูกทำลาย สัตว์ป่าไม่มีที่อาศัย นั่นคือสิ่งที่จะเกิดขึ้นมากในอนาคตแน่นอน ทางอบต.จึงต้องมีการร่วมมือกับประชาชนในการปลูกป่าและลดการล่าสัตว์เพื่อเป็นอาหารหันมาเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหารมีการนำงบประมาณไปช่วยเหลือในด้านทรัพยากรธรรมชาติในส่วนนี้มากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาการเป็นรายชื่อ ของด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “มีความต้องการ คุ้มครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมลพิษต่างๆ” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประสานสอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรักความเอาใจใส่และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์น่าอาศัยอยู่และยังเป็นการต้านภัยยาเสพติดและผู้ก่อการร้ายต่างๆสอดคล้องกับงานแนวคิดของ **อนันท์ งามสะอาด** กล่าวว่า การที่พวกพนักงานในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสม่ำเสมอ จริ่งใจต่อกัน ถือเป็นนิสัยความรับผิดชอบอย่างหนึ่ง กล่าวคือ ในการทำงานหากงานที่ทำประสบผลสำเร็จ ก็จะไม่แย่งกันเอาความดีความชอบใส่ตัวว่าฉันเป็นคนทำงานนั้นเอง หรือหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น พนักงานก็จะไม่มีการกล่าวโทษกัน แต่จะช่วยกันแก้ไข พนักงานรู้สึกว่าการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การทำงานของตนเองและองค์กรดีขึ้น

ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย จากการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า มีการพัฒนาคนโดยสร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้มีจิตใจที่ดีเป็นการสร้างสมรรถภาพทางร่างกายให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระเลอวุฒิ ภูริปัญญา (เนตรตะวรงค์ษา)** ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกและ

เจ้าหน้าที่มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

5) **ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนมีการสนับสนุนโครงการด้านคุณภาพของวัฒนธรรมให้โรงเรียนร่วมกันใช้หลักธรรมเข้ามาขัดเกลาจิตใจของนักเรียน นำงบประมาณไปใช้บำรุงวัฒนธรรมของชุมชน ฝึกจัดอบรมเด็กให้เรียนรู้ความสำคัญของการเข้าวัดทำบุญมากขึ้นโดยการให้นักเรียนเข้าร่วมวันสำคัญทางศาสนาและเรียนรู้พัฒนาการของชุมชนมากยิ่งขึ้น และเกิดความรักในท้องถิ่นและมีการสืบทอดแนวปฏิบัติสู่ชนรุ่นหลัง หลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางที่ชัดเจนแค่นำมาปฏิบัติให้มากขึ้นก็ทำให้เกิดผลที่แน่นอน อนาคตได้นำหลักนี้มาใช้ตลอดเวลาแค่ภาพที่เห็นไม่ชัดเจนมากขึ้นเท่านั้นเอง ดังนั้นต้องสร้างความชัดเจนให้มากขึ้น สอดคล้องกับ **การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า** ที่กล่าวว่า ยึดหลักหมู่บ้าน บวร.ในการทำงานบำรุงวัด ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดหมู่บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้วัด โรงเรียน เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดภูมิปัญญาแต่ละด้าน เช่น การแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง การทอผ้า การปฏิบัติศาสนกิจต่างๆในทางศาสนา

เมื่อพิจารณาการเป็นรายชื่อ ของด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักพรหมวิหาร พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “มีความต้องการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ให้ความสำคัญกับงานประเพณีที่มีอยู่แล้วและทำให้ดีมากยิ่งขึ้นมีโครงการสนับสนุนงานโดยให้งบประมาณลงพื้นที่ไปสร้างทำเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีโดยอบต. ส่งเสริมให้มีการรักษาศิล 5 และให้โรงเรียนร่วมกันใช้หลักธรรมเข้ามาขัดเกลาจิตใจของนักเรียนสอดคล้องกับ **การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนางอุไร เพชรเวช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา** ที่กล่าวว่า ได้จัดตั้งกลุ่มเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนมีการสนับสนุนโครงการด้านคุณภาพของวัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชนเกิดความสามัคคีอันดีงามของชุมชน เช่น การให้ความสำคัญกับวันพระ วันโกน มีการทำบุญประจำปีของตำบล

ข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้มีสุขภาพ สบายใจที่ได้ร่วมกันรักษา ประเพณีอันดีงามในท้องถิ่น จากนโยบายของท่าน” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ให้ความสำคัญกับงานประเพณีที่มีอยู่แล้วและทำให้ดีมากยิ่งขึ้นมีโครงการสนับสนุนงานโดยให้งบประมาณลงพื้นที่ไปสร้างทำเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีโดยอบต. ส่งเสริมให้มีการรักษาศิล 5 และให้โรงเรียนร่วมกันใช้หลักธรรมเข้ามาขัดเกลาจิตใจของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานหตุโต)** ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเสริมสร้างสันติสุขในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อ

การนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการสร้างสันติสุขในตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजेरญุศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ ต่างกัน ดังนี้

พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ก็เพราะได้ว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภोजेरญุศิลป์ จังหวัดสกลนคร มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างความเหมาะสม และนำหลักพรหมวิหารมีประกอบใช้กับงานที่ได้รับมอบหมายจนทำให้สำเร็จด้วยดีมี จึงทำให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเลอวุฒิ ภูริปัญโญ (เนตรตะวงษ์) ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุนม จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้ก็เพราะได้ว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการปฏิบัติงานและแนวทางประสบการณ์และการศึกษาด้วยอายุงานที่ต่างกันออกไปการทำงานจึงเป็นไปคนละทิศทาง จึงทำให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนไม่ว่าจะมีอายุมากหรือน้อยมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำสิปตำรวจฉัฐศักดิ์ แสนสุข ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักทวารวาสธรรม 4” ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของข้าราชการ

ตำรวจกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักฆราวาสธรรม 4 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับองค์กรในท้องถิ่น สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความพร้อมที่จะให้บริการแก่ประชาชน เป็นที่ที่สามารถสร้างงานได้อย่างสบายใจ จึงทำให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทตโต)** ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเสริมสร้างสันติสุขในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านเพศ สถานภาพและรายได้ต่อเดือน โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การทำงานในแต่ละตำแหน่งมาจากความถนัดของแต่ละบุคคลในการทำงานจะช่วยให้ยิ่งขึ้นก็ขึ้นอยู่กับการใส่ใจในการทำงานสร้างแรงจูงใจของตนเองในการทำงาน จึงทำให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐพร ภูทองเงิน** ได้วิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 4 ด้านด้านอุเบกขา ไม่แตกต่าง ด้านเมตตา ด้านกรุณาด้านมุทิตา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล สร้างงานคือสร้างคนทำงานสร้างงานมาจากประสบการณ์เป็นสำคัญทฤษฎีสามารถเรียนรู้ได้ในการเรียนการทำงานแต่ประสบการณ์หาไม่ได้จากหนังสือประสบการณ์การทำงานเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของคนเรา จึงทำให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปาน**

ประดิษฐ์) ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัดสงขลา” มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบ (Fact Findings) ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัดสงขลา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น บุคลากร ควรสร้างความสบายใจให้แก่ชุมชนในการจัดสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา บุคลากรมีการสร้างถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา ให้ดีขึ้นภายในชุมชน

2) **ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต** การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัดสงขลา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรจัดให้มีกีฬาในชุมชน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ควรมีนโยบายในการจัดสร้างความมั่นคงทางสุขภาพกายเพื่อความสุขของชีวิต

3) **ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน** พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัดสงขลา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์และการท่องเที่ยว มีการส่งเสริมนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงนโยบายท่องเที่ยว

4) **ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัดสงขลา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรจัดให้ส่งเสริมป้องกันโรคร้ายภายในชุมชนมีการจัดดูแลสุขภาพทุกเดือน มีการสร้างศูนย์สำหรับสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ

5) **ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี** การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัดสงขลา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับประเพณีระเบียบแบบแผนของท้องถิ่น มีการสร้างสถานที่บำรุงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาโดยเฉพาะในด้านใดด้านหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหารด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร และด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร เพื่อจักได้ทราบข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์เฉพาะแก่การคณะสงฆ์ด้านนั้น ๆ

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2547). **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537**. ฉะเชิงเทรา : บริษัท โรงพิมพ์ประสานมิตร จำกัด.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาสถิติ. คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิทย์ พวงงาม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. (2548). **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ชะลอ อุทกภาชน, พ.ต.อ.. พุทธศาสตร์กับสังคมศาสตร์ BUDDHISM AND SOCIAL SCIENCE.
- ไชยวัฒน์ กปิกกาญจน์. (2542). **กรรมฐานประจำวัน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ฐานที่ปณี, **หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาอภิธรรมิกโท**, พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- บุญเกียรติ โชควัฒนา. (2549). **63 หลักคิดและปรัชญาการทำงาน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ตาตาพับลิเคชั่น จำกัด.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). **การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์พัฒนา.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2548). **การวัดทัศนคติหรือความคิด** กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2543). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2545). **ธรรมนูญชีวิต : A Constitution for Living**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม.
- _____. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**.
- _____. (2542). **ธรรมนูญชีวิต: A Constitution for Living**.
- _____. (2542). **คุณบิดามารดา สุตพรรณนามหาศาล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสภา.
- _____. (2540). **ธรรมะกับการทำงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก.
- _____. **คุณบิดามารดา สุตพรรณนามหาศาล**.
- พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ, ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธรรมมัตถสังคหฎีกา ปริงเฉทที่ 9 เล่ม 1 สมถกรรมพระอริยคุณาธาร (ปุสโส เส็ง). สมาธิพรหมวิหาร.
- มูลนิธิภูมิพลโลกิคุ. (2538). **ความรู้เบื้องต้นในพระพุทธศาสนา ตอนที่ ๓**. ไชยวัฒน์ กปิกกาญจน์, รวบรวม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มูลนิธิภูมิพลโลกิคุ.

- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด.
- _____. (2532). **พจนานุกรมสังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- _____. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.
- ทินพันธ์ นาคะตะ, ศาสตราจารย์ ดร.. (2543). **พระพุทธศาสนากับสังคมไทย**, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สหายบล็อกการพิมพ์.
- ว. วชิรเมธี. (2551). **คนสำราญงานสำเร็จ**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- วรงค์ จันทรร. (2549). **การนำนโยบายไปปฏิบัติ**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วศิน อินทสระ. (2532). **อารมณ์ระดับใจ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทองกวาว.
- วิไลพร ภาภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. (2527). **จิตวิทยาพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ชีวภาวิวัฒน์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2551). **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2521). **การพัฒนาองค์การและแรงจูงใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ดวงกมล.
- สมหวัง วิทยาปัญญานนท์. (2549). **การจัดการธุรกิจด้วยพรหมวิหารธรรมพรหมวิหาร**.
- สรชัย พิศาลบุตร, รองศาสตราจารย์ ดร. (2548). **เรียนรู้สถิติและการวิจัยด้วยกรณีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด.
- สุพัตรา สุภาพ. (2545). **จับใจคน จับใจงาน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- หลวงเทพรัตนาศิษฏ์ (ทวี ธรรมธัช ป. 9). **ธาตุปปีปิกา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อนันท์ งามสะอาด. (2547). **มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ส่งเสริม อาชีวะ.
- อรพินท์ สฟโชคชัย และคณะ. (2543). **แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

2) วิทยานิพนธ์ /สารนิพนธ์ และรายงานการวิจัย

- ณัฐพงษ์ ไบยา. (2550). “วัฒนธรรมประชาธิปไตยทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น อำเภอท่าวังผา จังหวัด น่าน”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรดิตถ์**.

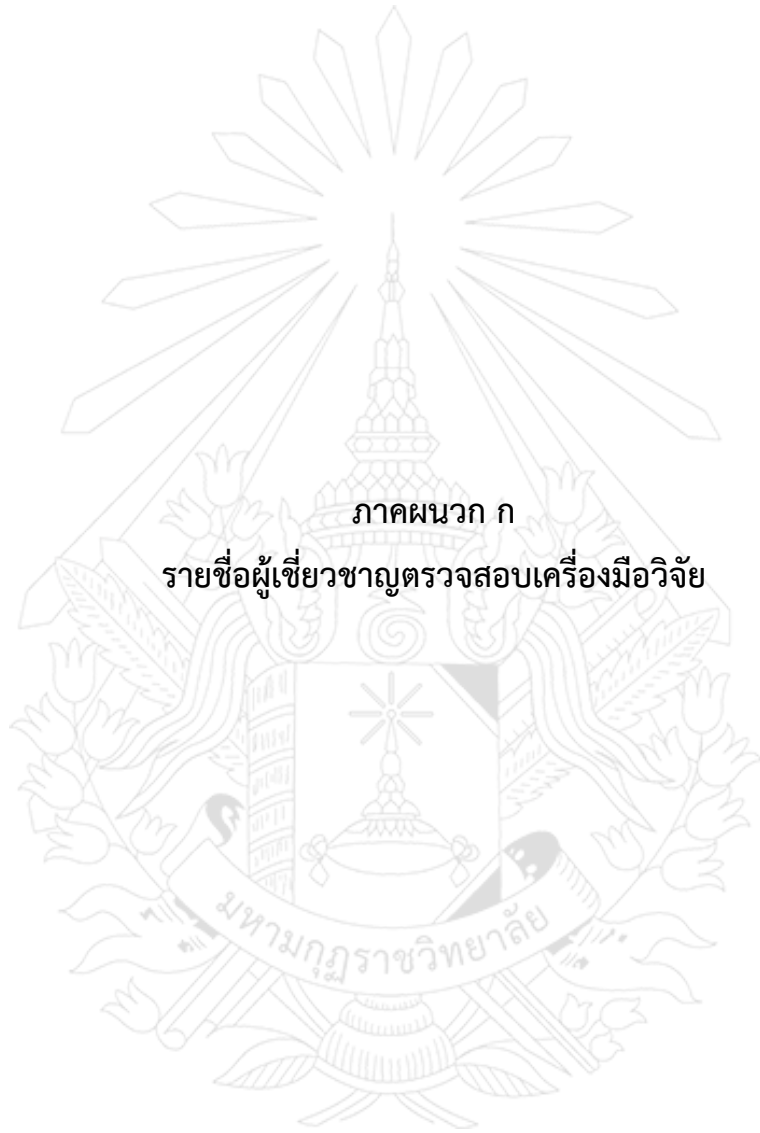
- ณัฐพร ภูทองเงิน. (2556). “การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 ใน กลุ่มสถานศึกษาเขตพื้นที่ ที่ 1 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณัฐศักดิ์ แสนสุข, จำสืบทำรวจ. (2553). “การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักพรหมวิหาร 4 : กรณีศึกษากองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูพินิจรัตนากร (อนุสรณ์ ฐานทตโต). (2557). “การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ (การพัฒนาสังคม)”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์). (2556). “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเลอวุฒิ ฐิริปัญญา (เนตรตะวงษ์). (2556). “ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวีรวัฒน์ รอดสุข. (2545). “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 ไตรลักษณ์ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนปกติ”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตติยา โตศรีพลับ. (2548). “การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

3) ผู้ให้สัมภาษณ์

- สัมภาษณ์ นายทักษิณ มายูร. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์
- สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ ดีกุดเรือ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
- สัมภาษณ์ นายเรืองศิลป์ คะโยธา. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า
- สัมภาษณ์ นายวิจารณ์ มุทาพร. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก
- สัมภาษณ์ นางอุไร เพชรเวช. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รศ.(พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก

การศึกษา Ph.D.(Social science)Banaras Hindu University
ตำแหน่งปัจจุบัน ประธานสาขารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร. ขวลิต ไทลรินทร์

การศึกษา Ph.D. (Social Science)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. ดร.สมภพ ระงับทุกข์

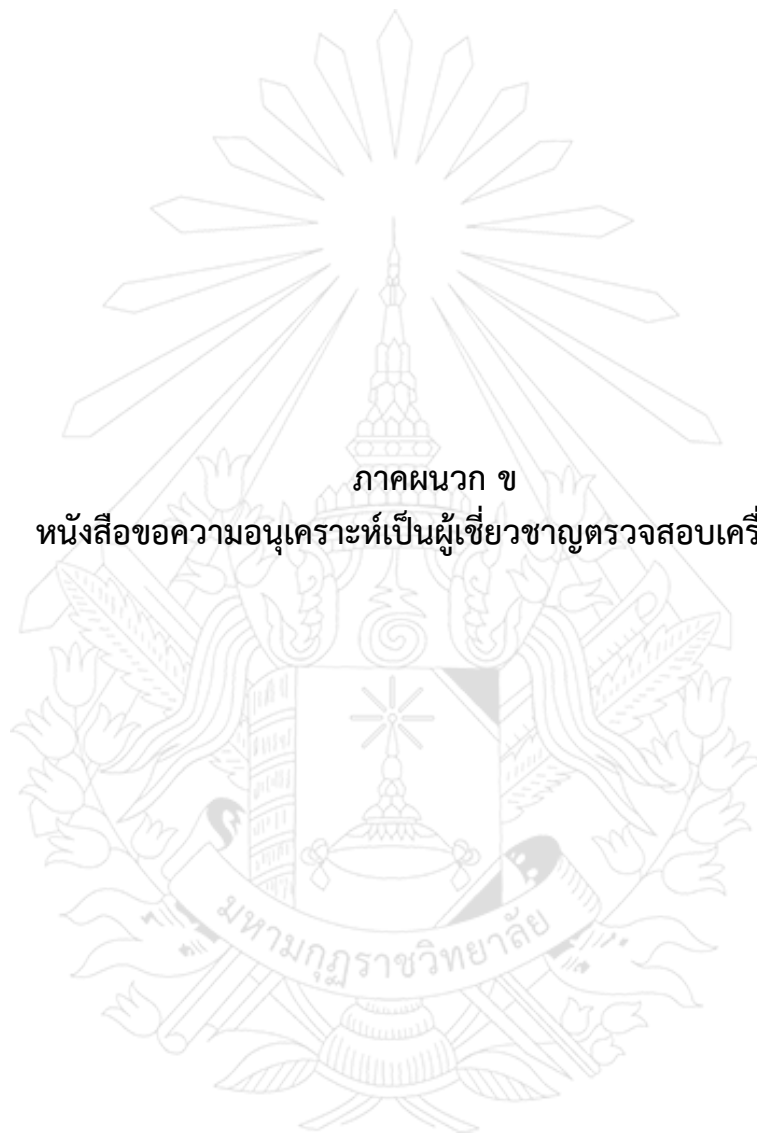
การศึกษา LL.B, M.P.A, Ph.D. (Political Science)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. รศ.ดร. จ่านง คันธิก

การศึกษา Ph.D. (Political Science)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์การปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

5. ดร.ปัญญา คล้ายเดช

การศึกษา Ph.D. (Political Science)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๕๔๕-๖๐๐๖ ต่อ ๑๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๓๖

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.ดร. ชำนาญ คັນฉิก

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๒๒๐๐๙ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร”
(AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS OF TAMBON
ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHARGEN SIN DISTRICT, SAKON NAKHON PROVINCE)
มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูล
เขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
ให้นักศึกษาเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาก็จะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญศรี ญาณวุฑฺฒโฒ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๓๕

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.(พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร”
(AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS OF TAMBON
ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKON NAKHON PROVINCE)
มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูล
เขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย
ให้นักศึกษาเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญศรี ภาณวุฒิ, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๓๘

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบขอมอนเคราะห้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร. สมภพ ระวังทุกข์

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุทธิชโย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKON NAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูลเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัยให้นักศึกษาเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญศรี ญาณวุฒโฒ, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑๖ ม.ค. ๕๙

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๔๔๔-๖๐๐๐ ตย ๑๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๓๓๗

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุมัติวิเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร. ชาลิต ไทลรินทร์

ด้วย พระมหากษัตริย์ วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร”
(AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS OF TAMBON
ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKON NAKHON PROVINCE)
มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูล
เขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขออนุมัติวิเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย
ให้นักศึกษาเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุมัติวิเคราะห์

(พระมหาบุญศรี ญาณวชิโรดม, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๔๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๐๗

๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เจริญพร ดร. ปัญญา คล้ายเดช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย พระมหาภูมิจัย วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
สกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKON
NAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในฐานะที่เป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูลเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจสอบเครื่องมือ
วิจัยให้นักศึกษาเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒ, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๕๕-๖๐๕๑

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการ Try Out

รพท

วันที่ 2026

วันที่ 26 ก.ค. 59

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๑๖:๑๐น
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ต.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๖๕

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม (Tryout)
เจริญพร นายพรชัย วงศ์อุดมศิลป์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิชัย องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิชัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๓๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
สกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการทดลองเก็บข้อมูล (Tryout)
เพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเก็บข้อมูล
(Tryout) ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ภาณุวุฒโฒ, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

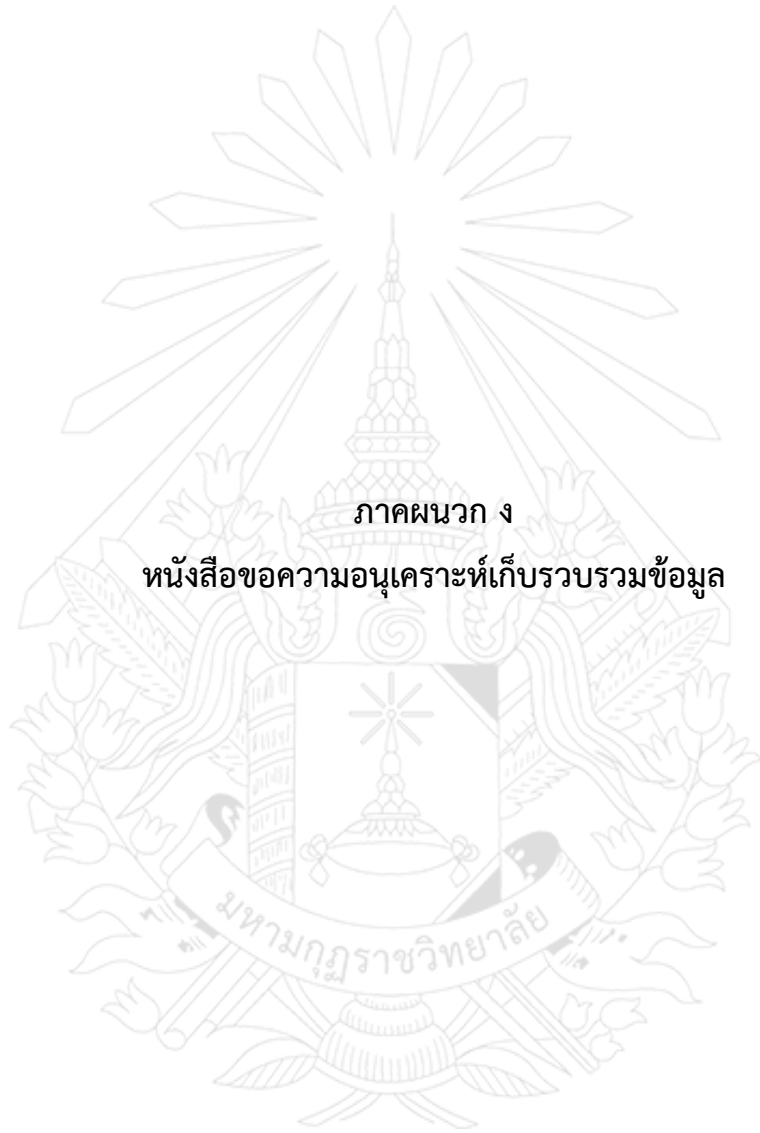
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๗๐

โทร. ๐-๒๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๔๔๔-๖๐๕๑

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

☐ สำนักปลัด	☐ หน่วยตรวจสอบภายใน
☐ กองคลัง	☐ งานนิติกร
☐ กองช่าง	☐ กิจการรถ
☐ กองสวัสดิการฯ	☐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ๒๕๕ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ต.ศาลาษา-นครชัยศรี
 ต.ศาลาษา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๑
 โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๒๐๐๒/๓๗๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ลงนามรับทราบส่วนตำบลโลกศิลา
 1080
 วันที่ 27 ก.ค. 59
 เวลา

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล
 เจริญพร นางอุไร เพชรราเวช นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโลกศิลา อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย พระมหาภูติชัย วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๓๕๐๓๗๒๐๐๕ นักศึกษา
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักพรหม
 วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
 สกลนคร" (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
 OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
 SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บ
 ข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจก
 แบบสอบถามเก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

เรียน ผอ.ก ๑

-เพื่อไปตรวจ

-พระมหาภูติชัย วุทธิชัย

นางสาว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถาม
 เก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์

-นางอุไร เพชรราเวช

น.ร.๐๐๖/๙ กษ.๖๒

ขอเจริญพร

(Signature)

(พระมหาบุญศรี ญาณวชิโรดม, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายวุฒิ รักษาแสง)
 หัวหน้าสำนักปลัด
 อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)
 ๒๕๕ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลาษา-นครชัยศรี ต.ศาลาษา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๑
 โทร. ๐-๒๕๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๔๔-๖๐๕๓

(Signature)

27 ก.ค. 59

นางสาว กษ.๖๒

น.ร.๐๐๖/๙ กษ.๖๒

(นางอุไร เพชรราเวช)

นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโลกศิลา

นางอุไร เพชรราเวช

พระมหาบุญศรี ญาณวชิโรดม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ๓.ศาลายา-นครชัยศรี
 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
 โทร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๖๕

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน

รับที่ 49A
 วันที่ 26 ก.ค. 2559

เวลา.....

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล

เจริญพร นายประดิษฐ์ ตีคุตเรือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๒๐๐๙ นักศึกษา
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักพรหม
 วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
 สกลนคร" (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
 OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
 SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บ
 ข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจก
 แบบสอบถามเก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

ร.ม. ท.พ. ค.ม.ท.

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

- วัดสุวรรณ ๑๐๗

119011 ม.หนองแปน

กม.วัดมด

- 1 กิโลเมตร

(นางสาวอรลักษณ์ หงษ์คำมี)

เจ้าพนักงานธุรการ

ขอเจริญพร

(นายธีรศักดิ์ สุวรรณมิตร)
 หัวหน้าสำนักปลัด
 26 ก.ค. 2559

(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโน, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายศิริพรหม วงศ์พรหมศิลป์)

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ(๓๐๐๖) โทรสาร (๐๒) ๕๕๕-๖๐๕๐

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
 26 ก.ค. 2559

(นายศิริพรหม วงศ์พรหมศิลป์)

รับที่ ๑๑๐
วันที่ 26 ก.ค. 2559
มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ อ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๖๗

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล
เจริญพร นายทักษิณ มายูร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย พระมหาภูติชัย วุทธิชโย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๓๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
สกลนคร" (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บ
ข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจก
แบบสอบถามเก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

เรียน จาก จังเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์
- เพื่อไปประสาน
- ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
ขอความอนุเคราะห์นี้เกินชื่อลูก
- เงินอุดหนุนจาก

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโต, ผศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายสมยศ อัคราช)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ อ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐-๒๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๕๕-๖๐๕๑

(นางทักษิณ มายูร)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ อ.ศาลายา-นครชัยศรี จ.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐ โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร : ๐๒-๕๔๔-๖๐๕๖

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๖๖

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่แบบสอบถามเก็บข้อมูล
เจริญพร นายเรืองศิลป์ คูโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

Form with stamp: สำนักปลัด 100L, 26 ก.ค. 58, อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุฑฒิชโย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๓๒๐๐๘ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภोजังหวัด
สกลนคร" (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บ
ข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขออนุญาตในการแจก
แบบสอบถามเก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุญาต

(นายจิรวิทย์ จันทร์ดา)
หัวหน้าสำนักปลัด

เรียน นายก อบต. บ้านเหล่า
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ด้วยพระมหาวุฒิชัย วุฑฒิชโย (พรมวัง)
ขออนุญาตเผยแพร่แบบสอบถาม
เก็บข้อมูล
จึง เจริญพรมาเพื่อขออนุญาต

Handwritten signature of Phromwong

(พระมหาวุฒิชัย วุฑฒิชโย, ผศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นางดารณี เหมะสุลิน)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

(นางวิเชียร แก้วพงษ์)
ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)
๒๕๘ หมู่ที่ ๑ อ.ศาลายา-นครชัยศรี จ.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐-๒๕๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๔๔-๖๐๕๖

(นายเรืองศิลป์ คูโยธา)

๙๑๒
๒๖๑๒๕๙
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ อ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๖๘

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล

เจริญพร นายวิจารณ์ มุทาพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก่อ อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย พระมหาภูมิจัย วุทธิชโย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๘ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
สกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บ
ข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจก
แบบสอบถามเก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ภาณวฑฺฒโน, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ อ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๕๕-๖๐๕๑

ภาคผนวก จ
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์

1. นายเรืองศิลป์ คุโยธา

อายุ 52 ปี
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์
 ตำแหน่งปัจจุบัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า
 ที่อยู่เลขที่ 199/337 หมู่ 5 ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเจริญศิลป์
 จังหวัดสกลนคร 47290

2. นายทักษิณ มายูร

อายุ 46 ปี
 วุฒิการศึกษา ปวช.
 ตำแหน่งปัจจุบัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า
 ที่อยู่ เลขที่ 146 หมู่ 9 ตำบลเจริญศิลป์ อำเภอเจริญศิลป์
 จังหวัดสกลนคร 47290

3. นายประดิษฐ์ ดีกุดเรือ

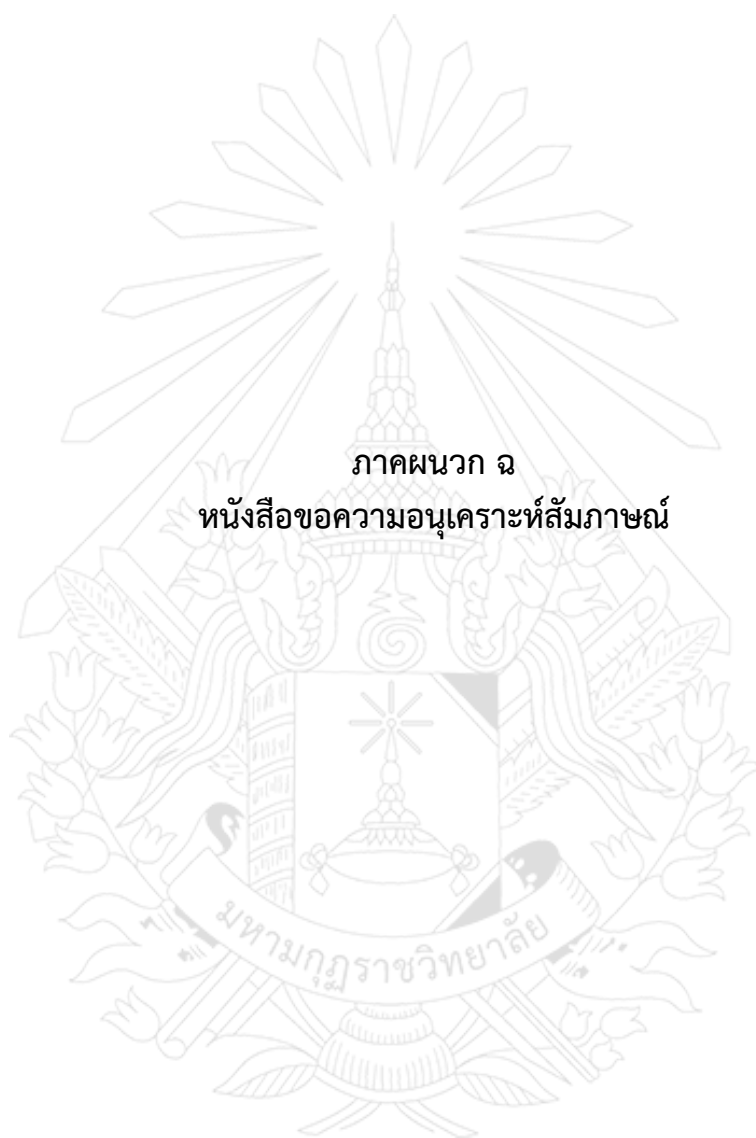
อายุ 47ปี
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์
 ตำแหน่งปัจจุบัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
 ที่อยู่ เลขที่ 154 หมู่ 7 ตำบลหนองแปน อำเภอเจริญศิลป์
 จังหวัดสกลนคร 47290

4. นายอุไร เพชรเวช

อายุ 62 ปี
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์
 ตำแหน่งปัจจุบัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคดศิลา
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 139 หมู่ 1 ตำบลท่าไม้ อำเภอเจริญศิลป์
 จังหวัดสกลนคร 47290

5. นายวิจารณ์ มุทาพร

อายุ 51 ปี
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์
 ตำแหน่งปัจจุบัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 89 หมู่ 5 ตำบลทุ่งแก อำเภอเจริญศิลป์
 จังหวัดสกลนคร 47290

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ที่สัมภาษณ์

- สำนักงาน
- กองคลัง
- กองช่าง
- กองสวัสดิการฯ
- ฝ่ายบริหาร
- กองบริหาร
- กองบริหาร
-

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ๒๕๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ต.ศาลาภา-นครชัยศรี
 ต.ศาลาภา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
 โทร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๕๖

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

กองบริหารส่วนตำบลไทรน้อย
 วันที่ 10/7/59
 วันที่ 27 กรกฎาคม 59
 เวลา

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

เจริญพร นางอุไร เพชรเวช นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสัมภาษณ์

ด้วย พระมหาภูษิตชัย วุทธิชัยโย (พรหมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๖๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
 วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
 สกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
 OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
 SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูล
 เขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมาแจ้งท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เก็บ
 ข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

- เจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

เรียน นางอุไร
 - เพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

27 10. 59.

พระมหาภูษิตชัย วุทธิชัยโย
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์นักศึกษารุ่นที่ ๑๐
 เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

(Signature)
 (พระมหาภูษิตชัย วุทธิชัยโย, ผศ.ดร.)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- นายอุไร เพชรเวช
 (นางอุไร เพชรเวช)
 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย

นางอุไร เพชรเวช
 สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (นายวิมล รักษาแสง)

- นายอุไร เพชรเวช
 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7 1)
 ๒๕๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลาภา-นครชัยศรี ต.ศาลาภา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
 โทร. ๐-๒๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๕๕-๖๐๕๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ อ.ศาลายา-นครชัยศรี
 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
 โทร. ๐๒-๕๔๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๔๕

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน

รับที่ 44A2

วันที่ 26 ก.ค. 2559

เวลา

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายประดิษฐ์ ดีฤคเรื่อ นายองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสัมภาษณ์

ด้วย พระมหากษัตริย์ วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
 วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
 สกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
 OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
 SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูล
 เขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เก็บ

ข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

วิเศษ วัฒน วัฒน

-ขอความอนุเคราะห์ จึ่งเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

สัมภาษณ์ เก็บข้อมูล

- เพื่อศึกษาวิจัย

- ๒๕๕๙/๗๒๓

ขอเจริญพร

(นายธีรศักดิ์ สุวรรณไตร)

หัวหน้าสำนักปลัด

26 ก.ค. 2559

(นางสาวอรลักษณ์ พงษ์คำมี)

เจ้าพนักงานธุรการ

(พระมหาบุญศรี ญาณวชิโรดม, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายศิริพรหม วงศ์พรหมศิลป์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน

26 ก.ค. 2559

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (นายประดิษฐ์ ดีฤคเรื่อ)

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ อ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๔๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๔๕-๖๐๔๑

(นายนิพนธ์ ตะตือยรัตน์)

วันที่ 26 ก.ค. 2559

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ต.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๕๓

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายทักษิณ มายูร นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสัมภาษณ์

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
สกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูล
เขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เก็บ
ข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ญาณวุฒโท, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นางสมยศ อัคราช

(นางสมยศ อัคราช)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์

เจ้าพนักงาน

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๕๕-๖๐๕๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๔ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ต.ศาลายา-นครชัยศรี

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๖/๓๕๒

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายเรืองศิลป์ คุโยธา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสัมภาษณ์

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า
วันที่ 17 ก.ค. ๒๕๕๙
เวลา น. ผู้รับ
 สำนักปลัด ส่วนการคลัง
 ส่วนโยธา อื่นๆ

เจริญศิลป์ สิริสิงห์ ปลัด
วันที่ 17 ก.ค. ๒๕๕๙
เวลา น. ผู้รับ

ด้วย พระมหาภูติชัย วุทธิชัย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๒๐๑๑๑ นักศึกษา

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร" (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT, SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

- ใ้เห็น ตามก อบต.บ้านเหล่า
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อำนวยการโดย วุทธิชัย (พรมวัง)
ขอความอนุเคราะห์ จากท่านนายก อบต.
เก็บข้อมูล
- ข้อเท็จจริง เพื่อรอดำเนินการ

ขอเจริญพร

(Signature of Phra Mahaphudchai)

(พระมหาภูติชัย ญาณวชิโร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายจิรวัดุป จันทกร)

หัวหน้าสำนักปลัด

(นางพรรษนันท์ สายจันดี)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

(Signature of Phra Mahaphudchai)

(นางดารุณี เหมะสุติน)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๔ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๔๔-๖๐๔๑

(Signature of Phra Mahaphudchai)
(นายเรืองศิลป์ คุโยธา)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

ปี ๑๖๖
 ๒๕๕๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ อ.ศาลายา-นครชัยศรี
 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
 โทร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๕-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๓๕๔

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

วิชา
 วิชา
 วิชา
 วิชา
 วิชา

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายวิจารณ์ มุทาพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก อ.เจริญศิลป์ จ.สกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสัมภาษณ์

ด้วย พระมหาวุฒิชัย วุทธิชโย (พรมวัง) เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๑๒๐๐๙ นักศึกษา
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหม
 วิหาร ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัด
 สกลนคร” (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA 4 IN DUTY PERFORMANCE OF OFFICIALS
 OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN CHAROEN SIN DISTRICT,
 SAKONNAKHON PROVINCE) มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูล
 เขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เก็บ
 ข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ภาณวุฑฺโฒ, ผศ.ตร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๕๕ หมู่ที่ ๑ อ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๕๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๕๕-๖๐๕๑

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

เรื่อง

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตามระดับความคิดเห็น จำนวน 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

2. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพราะข้อมูลทุกข้อมีความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และจะมีผลเฉพาะด้านวิชาการทางบริการเท่านั้น ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

พระมหาวุฒิชัย วุทธิชัย

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม.....

สำหรับผู้วิจัย

1. เพศ

() ชาย () หญิง

1 2 3

 4

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี () 30-50 ปี () 51 ปีขึ้นไป

5

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

6

4. ตำแหน่ง

() บุคลากรฝ่ายบริหาร () บุคลากรฝ่ายข้าราชการประจำ

7

5. ประสบการณ์

() น้อยกว่า 5 ปี () 6-10 ปี
 () 11-15 ปี () 16 ปีขึ้นไป

8

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร							
1.1	ท่านมีความต้องการให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งไฟฟ้าส่องสว่าง และถนน						☐ 9
1.2	ท่านจัดให้มีและบำรุง น้ำประปา ไฟฟ้า และถนนที่ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งเกิดจากการใช้สอยของประชาชน						☐ 10
1.3	ประชาชนมีความสุขกายสบายใจ จากการจัดให้มีน้ำประปา ไฟฟ้า และถนน						☐ 11
1.4	ท่านมีความยุติธรรมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของทุกชุมชนให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน						☐ 12
2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร							
2.1	ท่านมีความต้องการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้ได้รับความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพทางสังคมที่เท่าเทียมกัน						☐ 13
2.2	ท่านจัดให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาลที่ทั่วถึง						☐ 14
2.3	ประชาชนได้รับความสุข ความสบาย จากการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ท่านได้จัดให้มี						☐ 15
2.4	ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน						☐ 16

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
3) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวตามหลักพรหมวิหาร							
3.1	ท่านมีความต้องการให้ประชาชนมีอุตสาหกรรมในครอบครัว มีกลุ่มเกษตรกิจการสหกรณ์ และการฝึกประกอบอาชีพ ในการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ						☐ 17
3.2	ท่านจัดให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรและกิจการสหกรณ์ ทั้งบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ให้มีตลาด การท่องเที่ยว การพาณิชยกรรม						☐ 18
3.3	ประชาชนได้ประสบความสำเร็จจากการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว จากนโยบายของท่าน						☐ 19
3.4	ท่านมีความยุติธรรมในการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ให้กับทุกชุมชนอย่างเสมอภาค						☐ 20
4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร							
4.1	ท่านมีความต้องการ คุ้มครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมลพิษต่างๆ						☐ 21
4.2	ท่านจัดให้มีการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลต่างๆ						☐ 22
4.3	ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย จากการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						☐ 23

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
4.4	ท่านมีความยุติธรรมในการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทุกชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ ปราศจากมลพิษต่างๆ						☐ 24
5) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักพรหมวิหาร							
5.1	ท่านมีความต้องการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา						☐ 25
5.2	ท่านจัดให้มีการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งเสริมการศึกษา และพัฒนาการศึกษา						☐ 26
5.3	ประชาชนได้มีสุขภาพ สบายใจที่ได้ร่วมกันรักษาประเพณีอันดีงามในท้องถิ่น จากนโยบายของท่าน						☐ 27
5.4	ท่านมีความยุติธรรม ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการศึกษา การกีฬา ให้ทุกชุมชนได้รับอย่างเท่าเทียมกัน						☐ 28

ขออนุโมทนาขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย

พระนักศึกษาศาสนาปริยญาโท สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามเป็นจริง หรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์ เพื่อนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนครให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่สัมภาษณ์.....

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ตำแหน่ง.....เงินเดือน.....บาท

การศึกษา.....สาขา.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทร.....มือถือ.....

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

1) ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร เป็นอย่างไร

.....

.....

2) ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร เป็นอย่างไร

.....

.....

3) ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมการท่องเที่ยวตามหลักพรหมวิหาร เป็นอย่างไร

.....

.....

4) ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร เป็นอย่างไร

.....

.....

5) ท่านมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักพรหมวิหาร เป็นอย่างไร

.....

.....

ขออนุโมทนาขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย (พรมวัง)

ผู้วิจัย

คณะสังคมศาสตร์

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ซ
แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง
การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวมของคะแนน ($\sum R$)	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามหลักพรหมวิหาร								
1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร								
1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
3. ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนตามหลักพรหมวิหาร								
1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวมของคะแนน ($\sum R$)	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพรหมวิหาร								
1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
5) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีตามหลักพรหมวิหาร								
1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้
4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ฅ
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค
(Cronbaach)

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	78.1667	80.2816	.2623	.9406
A2	78.8333	76.9713	.4238	.9394
A3	78.7667	73.2195	.6789	.9350
A4	78.7667	74.1161	.5623	.9375
B1	78.6000	77.4897	.4437	.9388
B2	79.2000	73.2690	.6891	.9348
B3	79.1333	70.6713	.7887	.9328
B4	78.8000	76.6483	.4854	.9383
C1	78.9667	74.6540	.5668	.9372
C2	79.1333	74.0506	.6559	.9355
C3	79.2000	73.6138	.6136	.9364
C4	78.9333	71.7195	.7934	.9328
D1	78.6667	77.0575	.5054	.9379
D2	78.9000	72.9897	.6664	.9353
D3	78.8667	73.5678	.7642	.9337
D4	78.8333	73.4540	.8279	.9328
E1	78.7667	74.6678	.6606	.9354
E2	78.8333	73.1782	.7769	.9334
E3	78.8667	74.1195	.7104	.9346
E4	78.7667	72.8747	.8364	.9325

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .9388

ภาคผนวก ญ
ภาพถ่ายประกอบการสัมภาษณ์

ภาพถ่ายประกอบการสัมภาษณ์
 การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
 องค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

รูปภาพที่ 1 นายวิจารณ์ มุทาพร
 ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

รูปภาพที่ 2 นางอุไร เพชรราเวช
ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

รูปภาพที่ 3 นายทักษิณ มายูร
ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

รูปภาพที่ 4 นายประดิษฐ์ ดิคุดเรือ

ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองแปน อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

รูปภาพที่ 5. เรืองศิลป์ คุโยธา

ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ สกุล ฉายา : พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย (พรมวัง)
 วัน เดือน ปี เกิด : วันอาทิตย์ ที่ ๘ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๒
 ภูมิลำเนา : บ้านคำบอน ตำบลโคกศิลา อำเภอเจริญศิลป์
 จังหวัดสกลนคร 47290
 ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดอาวูววิกสิตาราม บางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
- การศึกษาทางธรรม**
 พ.ศ. ๒๕๔๗ : สอบได้นักธรรมชั้นเอก
 พ.ศ. ๒๕๕๓ : สอบได้เปรียญธรรม ๗ ประโยค
- การศึกษาทางโลก**
 พ.ศ. ๒๕๕๗ : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
 รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต (รป.บ.)
 คณะนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา
- ประสบการณ์การทำงาน**
 พ.ศ. ๒๕๕๐-ปัจจุบัน : เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี
 สำนักเรียนวัดอาวูววิกสิตาราม บางพลัด กทม.
 พ.ศ. ๒๕๕๓-ปัจจุบัน : เป็นกรรมการตรวจข้อสอบนักธรรมสนามหลวง
 พ.ศ. ๒๕๕๘-ปัจจุบัน : เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี
 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดม่วงพลอยวิริยาราม
 แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
 พ.ศ. ๒๕๕๙ : เป็นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
 สังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย